سیدھا رستہ

المسمّٰی بہ

راہِ

از اثر انصاری فیض پوری

3761

ناشر شارخ ادب فیض پور خورد۔ تحصیل فیروز والا۔ ضلع شیخوپورہ
شرقپور روڈ۔ نزد لاہور (زیرو پوائنٹ موڑ دے) پنجاب

Marfat.com

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ

صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى حَبِيْبِهٖ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَسَلَّمْ

درود تاج

قصیدہ بُردہ شریف

سِدّ ھارستہ

المسمّٰی بہ

زادِ راہ

سعی ترتیب تالیف تصنیف: شاعر اسلام فقیر اثر انصاری فیض پوری

ناشر: شاخِ ادب فیض پور خورد ضلع شیخوپورہ نزد لاہور - شرقپور روڈ - پنجاب

معاون اشاعت: محمد لطیف خاں برج اٹاری ۱۷½ کلومیٹر شرقپور شریف روڈ ضلع شیخوپورہ

مسنون دعاواں

عمل تے وظیفے

کتابت

غلام عباس شاد مصری

Marfat.com

گزارش

87001

ایس کتاب وچ اولیاء کرام، شیخ المشائخ، فقیراں تے درویشاں دے مسئون و ظیفے جمع کیتے گئے نیں - کتاب دے حقوق مصنف دے حق وچ محفوظ نیں - جے کسے قاری نوں ایس کتاب دے پڑھن نال کوئی دینی یاں دنیاوی فائدہ لبھے تاں اوہ مصنف لئی دعائے خیر کر چھڈن - کتاب دستی حاصل کرو - یا ڈاکخرچہ چار روپے دے ڈاک ٹکٹ گھل کے کتاب مفت منگواؤ -

کتاب دی خرید فروخت ممنوع اے -

حکومت پاکستان

دے محکمہ تعلیم اسلام آباد ولوں تفویض کردہ

آئی ایس بی این نمبر

۹۶۹-۸۰۷۱-۸۳-۰

تاریخ اشاعت جولائی سنہ ۱۹۹۶ء

Marfat.com

انتساب

مَیں ایس دِینی تے رُوحانی کتاب نوں عاشقِ رسولؐ
رئیسِ اعظم محمد لطیف خاں دے والد بزرگوار مرحوم

ملک محمد شریف خاں

آف بُرج اٹاری ضلع شیخوپورہ

دے ناں منسوب کردا ہاں۔ قارئین کرام اگے التماس اے
کہ اوہ محمد لطیف خاں تے اوہناں دے والد بزرگوار دے
لئی دعائے خیر تے دعائے مغفرت کرن۔

گر قبول افتد زہے عزّ و شرف

پیش کار

فقیر اثر انصاری فیض پوری

ذخیرہ

آثر منزل فیض پور خورد
۱۳ر جنوری سنہ ۱۹۹۶ء

Marfat.com

شیشہ

کتاب دا ناں ——— سِدھا رستہ المسمّٰی بہ "زادِ راہ"

تالیف و تصنیف ——— فقیر انصاری فیض پوری

سائز ——— ۳۶×۲۳/۱۶

صفحے ——— ۱۹۶

بار ——— اول

تعداد ——— ۱۰۰۰

کتابت ——— غلام عباس شاد مصری

ماخذ ——— قرآن پاک، حدیث پاک تے کئی ورد وظیفیاں دیاں کتاباں توں اُساری گئی

تاریخ اشاعت ——— جولائی ۱۹۹۶ء

معاون ——— رئیسِ اعظم ملک محمد لطیف خان بُرج اٹاری

ناشر ——— شاخِ ادب فیض پور خورد ضلع شیخوپورہ نزد لاہور، شرقپور شریف روڈ

تاب ملن دے پتے ——— • فضلِ قیوم خاں سجن صدر اثر انصاری اکیڈمی مکان ۱۳ محلہ مونگیاں شرقپور شریف ضلع شیخوپورہ

• ڈاکٹر یاسر عرفات صدر اثر انصاری اکیڈمی غلام قنبر روڈ کوچہ حکیم محمد ابراہیم سکیم ۳ کوٹ عبدالمالک ضلع شیخوپورہ

• ملک محمد فیاض صدر اثر انصاری اکیڈمی تکیہ راجیاں ساندہ کلاں لاہور

• سرور جمال صدر اثر انصاری اکیڈمی ریلوے کوارٹر دھوبی گھاٹ نزد پوسٹ آفس مغلپورہ لاہور

• ڈاکٹر حبیب اللہ نثار صدر اثر انصاری اکیڈمی غازی پور نزد شرقپور ضلع شیخوپورہ

• کرم پبلی کیشنز سرور مارکیٹ چوک اردو بازار سرکلر روڈ لاہور فون ۷۱۲۳۳۰۷

Marfat.com

پہلا اکھر

رب السمٰوٰت والارض دی آسمانی تے آخری کتاب قرآن پاک دا اِک اِک اکھر ہدایت تے چانن دا ہمیش وگدا دریا اے۔ آخری نبی تاجدارِ مدینہ دو جہاناں دی رحمت آں حضرت صلی اللہ علیہ وسلم دے پاک مُکھ دِچوں نکلیا اِک اِک بول حدیث اے۔ جیہڑا درویشاں فقراں تے عاشقاں صادقاں لئی وظیفہ اے۔

امت محمدی دے صالحین، عابد زاہد تے صوفی ہستیاں دے ہر روز پڑھے گئے عمل روحانی فیض تے برکتاں دا ذریعہ نیں۔ میں بچپنے توں اپنے والد بزرگوار محترم زبدۃ الحکماء پیر طریقت حضرت پیر محمد ابراہیم نقشبندی مجددی توکلی ہوراں نوں چلے، مراقبے تے وِرد وظیفیاں وچ رُجھا ویکھدا ساں۔ آپ دے آستانے دی دہلیز اُتے ہر ویلے مراداں پاؤن والیاں دی بھیڑ لگی رہندی اے۔ آپ نے خاص کر کے اپنے مریداں وچوں نوجوان طبقے نوں مکروہ تے فحش رُجھاں ولوں موڑ کے رُوحانیات ولے مائل کیتا۔ میں اپنے والد محترم توں علاوہ اپنے ادارے تے اپنے مشاعریاں وچ آؤن والیاں جید علماواں، شیخ المشائخ تے کئی سجادگان نوں دی وِرد وظیفے تے ذکر اذکار وچ رُجھیاں تکدا رہیا۔ بابے تے ماٹیاں نوں تسبیحیاں پھیردیاں ویکھیا۔ ایس روحانی تے نورانی عملاں تے وظیفیاں اُتے

Marfat.com

ہر دَور وچ اَن گِنت کتاباں چھپ چُکیاں نیں۔ مینوں بچپن توں
اِی علمی ادبی تے رُوحانی موضوع نال دلچسپی رہی اے۔ میں
لِکھنا شروع کیتا تاں ہر موضوع اُتے قلم چُکیا۔ کتاباں لکھ لکھ کے
ڈھیر لا دِتے۔ عشق محبّت دی داستان ہووے یاں غازی شہیداں
دیاں کہانیاں، اپنے وطن دے ترانے ہوون یاں دُکھی معاشرے
دے افسانے۔ کِسے نہ کِسے ادبی علمی مسوّدے نوں اُسارن
وچ جُپیا رہیا۔ درود تاج دا ترجمہ میں ۱۹۶۸ء وچ چھپوایا
سی۔ پر قصیدہ بردہ شریف دا منظوم پنجابی ترجمہ ان چھپیا سی

میرے اِک متّر محمد لطیف خاں جیہڑے میرے پنڈ دے لاگے
دے پنڈ بُرج اٹاری دے وسنیک اِک رئیس تے راسخ
عقیدے دے مِلن سار انسان نیں۔ اِک دیہاڑے میرے کول
آئے تاں "سِدّھا رستہ" دا مسوّدہ تک کے خوش ہوئے۔ اج
کل میں غازی علم دین شہیدؒ دے سوانح حیات نظم کر رہیا ساں۔
خرچے توں رُلدا مسوّدہ تک کے محمد لطیف خاں نے لے لیا۔
تے اگلے دن چھپن لئی پریس وچ اَپڑا دِتا۔ میرا لُوں لُوں اوہدے
ئی دعائیں کردا اے۔ کہ لمیّاں عمراں مانے۔ حج کرے۔ دُدھیں
پتریں نہاوے۔ کیوں جے اوہنے ایہہ کتاب چھپوائی تے لوکائی وچ
مفت ونڈی۔ اللہ پاک اوہنوں دہ دُنیا ستّر آخرت دا اجر دیوے۔
جزاک اللہ

دعاگو مصنّف

Marfat.com

نذرانہ

میں اپنے پنڈ برج اٹاری دے سکول وچوں میٹرک کر رہیا سا
کہ اِک دو واری اثر انصاری صاحب نوں سکولے آؤندیاں
جاندیاں تکیا - آپ اودوں محمد بوٹا انصاری دے ناں نال مشہور
سن - پینٹری - مصوّری تے ہر طرحاں دی کتابت وچ معروف
سن - سکولاں دے چارٹ لکھن لئی تے دیوار نویسی لئی سکولاں
مستیاں تے رفاعی تنظیماں دے دفتراں وچ سدے جاندے
سن - میں تعلیم مکمل کر لئی تاں ملازمت لبھ گئی - فیر کولہو دے
ڈھگے والا چکر چل پیا - گھروں دفتر تے دفتروں گھر
ویاہ ہو یا - عیال داری وَدھی - پر اثر انصاری نال
اپیچی ملاقات نہ ہوئی - پنجی تیہہ سال دا عرصہ بیت گیا -
آؤندیاں جاندیاں اثر انصاری دیاں تحریراں - مصوّریاں تے
مشاعرے دے اشتہار پڑھدا رہیا - ۱۹۹۵ء دا اخیر لامہینہ
سی - پالا زوراں اُتے سی - میں میلادؐ دی محفل دیاں تیاریاں
کر رہیا ساں کہ سٹیج دے بینر لکھوان لئی فیض پور خورد
جانا پیے گیا - اثر انصاری فیض پوری نال بھر دیں بیٹھک
ہوئی - پتہ لگا - کہ اوہ مہر محبتاں دا پیکر بڑے اُچے
لیبل تے جنھے فنون لطیفہ دی آبیاری کر رہیا اے - اوتھے
اوہ اوہناں ساریاں خوبیاں دا حامل اے - جیہڑا اِک ملک
دوست تے اعلیٰ انسان وچ ہونیاں لڑیاں ضروری نیں -

Marfat.com

اثر صاحب دی اِک اِک گل وِچوں وفاواں۔ یقین محکم تے وطن دی حُب دے جذبے مچلدے نظریں آئے۔ اوہدی سادگی۔ فقیری طبع تے انکساری توں میں بڑا متاثر ہویا ایس ملاقات وچ اوہناں مینوں اپنیاں تصنیفاں تے کتاب لڑی سلسلیاں دیاں فائلاں وکھائیاں۔ تعجب ہویا کہ ایس نفسو نفسی دے سمے وچ تے پراگندہ ماحول وچ رہ کے ایس نفیس طبع بندے نے کویں ماضی گزار لیا اے تے ایڈی نفاست تے نزاکت نال ایہہ ادبی تخلیقاں کویں سرے چاہڑیاں نیں۔ ایس ملاقات وچ اثر انصاری نے قصیدہ بردہ تے درود تاج دا منظوم ترجمہ وکھایا۔ اللہ پاک دا خاص کرم تے کالی کملی والی سرکارؐ دی نگہ التفات ہوئی۔ کہ میں قصیدہ بردہ دی طباعت لئی پیشکش کیتی تے اج میری ایہہ حقیر نس بھج تہاڈے سا ہمنے اے۔ اثر صاحب نوں ملیاں پتہ لگا کہ اوہناں ۱۹۶۵ء توں لے کے اج تیکر اپنے دن رات پنجابی زبان دے فروغ تے پنجابی ادب دے وادھے لئی وقف کر چھڈے نیں۔ اوہناں کول ہر موضوع اُتے لکھے مسودیاں دے بھنڈار موجود نیں۔ پر غربت پاروں چھپ نہیں رہے۔ صاحب ثروت حضرات نوں چاہیدا اے کہ اوہ اپنے علاقے دے ایس مُہان قلمکار دی ودھ چڑھ کے معاونت کرن۔

محمد لطیف خان (چوہاناں پھیر) بُرج اٹاری
۳۰ر جون ۱۹۹۶ء

Marfat.com

اِک پتہ نشانی دس دیواں

نحمدہٗ ونصلّی علیٰ رسولہ الکریم

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

درود تاج، قصیدہ بُردہ تے دعاواں دا ایہہ مجموعہ بڑا چنگا سوہنا تے پیارا اے۔ ہر اِک دی وکھری شان تے پچھان اے۔ دعاواں تاں رب تے رب دے سوہنے محبوبؐ تے خود وی سکھائیاں نیں تے درخواست، دعا تے عرضی چھیتی قبول ہوندی اے۔ جیہڑی عرضی دا مضمون افسر تے آپوں اِی دَسیا ہووے۔ ایسے اِی طرحاں اوہ دعا تے عرضیاں اللہ تعالےٰ دے دربار وچ قبول اِی قبول نیں جنہاں دعاواں دا مضمون قرآن پاک تے رسول کریمؐ دے واسطے نال مخلوق نوں دِتا گیا اے۔ ایس مجموعے وچ ایسیاں دعاواں پنجابی شعراں دے بڑے ای سوہنے ترجمے دے نال مُلک دے مشہور شاعر، عالم، فاضل، صُوفی متقی تے پرہیزگار محترم جناب اثر انصاری فیض پُوری نے چھپوایا اے۔ جیہڑے دیکھن وچ بڑے سادہ، شریف، درویش نیں کتاباں لکھنیاں تے چھاپنیاں دا شوق اے۔ درود تاج تے قصیدہ بُردہ دا ترجمہ پنجابی شعراں وچ لکھ کے تے پہلیاں شاعراں تے بزرگاں دی یاد تازہ کر رہے نیں۔ ایہہ دونویں چیزاں بڑیاں اِی مشہور تے مقبول

Marfat.com

ہیں۔ نبی پاک ؐ دے عاشقاں دا درود تاج تے قصیدہ بردہ شریف دِن رات دا وظیفہ اے۔ یقیناً دُنیا دی کوئی وی بولی ایہی ناہیں ہووے گی۔ جیہدے وچ ایہناں دوہاں دا ترجمہ نہ ہویا ہووے۔ نظم تے نثر وچ درود تاج تے قصیدہ بردہ دیاں تشریحاں تے شرحاں لکھیاں گئیاں نیں۔ جنہاں دا شمار اِی نہیں ہوسکدا۔ فیر وی وقت دے نال نال آؤن والے شاعراں تے اپنے اپنے رنگ ڈھنگ تے کمال نوں وکھالیا اے۔ میرے ممدوح جناب اثر انصاری فیض پوری نے وی قصیدہ بُردہ تے درود تاج دا پنجابی نثر تے نظم وچ ترجمہ کرکے نہ صرف اپنی عقیدت تے محبت نوں ظاہر کیتا اے۔ سگوں ایہناں نبی پاک ؐ دے اُمتیاں نے عاشقاں واسطے اِک نویں تے نویلی سوغات بنائی اے۔ جیہڑی اپنے اثر دی وجہ نال ہمیشہ زندہ رہوے گی۔ میری دعا اے کہ اللہ تعالیٰ اپنے پیارے محبوب دا صدقہ جناب اثر صاحب دی ہر اِک کتاب نوں بھانویں پنجابی وچ اے تے بھانویں اردو وچ نظم یاں نثر وچ ہون۔ قبولیت عطا فرمائے۔ آمین ثم آمین صدقہ طٰہٰ و یٰسین صلی اللہ علیہ وسلم، وعلیٰ آلہٖ واصحابہٖ اجمعین

حضرت عزت مآب مولانا محمد منشا تابش قصوری

مدرس جامعہ نظامیہ رضویہ اندرون لوہاری گیٹ لاہور

۲۹ جون ۱۹۹۶ء، ۱۳ صفر المظفر ۱۴۱۷ھ

Marfat.com

اُدّمی بندہ

نحمدہٗ ونصلی علیٰ رسولہ الکریم

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

امّا بعد : کجھ سالاں دی گل اے - میں اِک کاتب دی تلاش وچ ساں - کہ مولانا ذوالفقار احمد برسالوی صاحب نے میتوں اثر انصاری نیض پوری نال ملایا - کِنگ سائز اشتہار دی کتابت ایہناں دوجے دن ای کر کے دے دِتی تے میتوں پوسٹر چھپوان وچ بڑی مدد اپڑائی - میرے کُتب خانے نوں تک کے اثر انصاری بڑا خوش ہویا تے میرے روز شب اُتے غور کرن لگ پیا - دُوجے دیہاڑے اوہدے نال اوہدا پُتر عبدالجبار اثر آیا - جیہڑا اودوں بی - اے دی تعلیم حاصل کر رہیا سی - اثر نے عبدالجبار دی ڈیوٹی لائی کہ اوہ میرے اُتے اِک نمبر مرتّب کرے - فیر کیہہ سی - ہفتے وچ اِی میرے اُتے اِک نمبر مرتّب کر کے کتاب چھاپ کے وِنڈ وی دِتی - ایہہ اُدّمی بندہ اثر انصاری اے - جیہڑا راوی دریا دے لہندے کنڈھے علم ادب دی دُھونی دُھکھائی بیٹھا اے - خوش لباس، خوش شکل، خوش گفتار تے خوش طبع بندہ بڑا چھوہلا - تِرکھا اِک اِک سیکنڈ وِچ دو دو کم چھوہن والا - قوم تے ملک دا درد تے علم ادب دا شیدائی موجودہ دَور دا نیک تے ملن سار انسان اے -

Marfat.com

جنہے اپنی حیاتی اپنی سوچ تے اپنے گھر بار نوں ادب دے نانویں لادتا اے۔ فیر ملاقاتاں دا اجیہا سلسلہ شروع ہو گیا۔ ہوسکدا اے ایہہ آخری ساہواں تیکر جاری رہوے۔ اثر جی اپنیاں کتاباں چھاپ چھاپ کے مینوں گھلدا رہیا۔ کدی مدرسہ جماعتیہ چوک رنگ محل لاہور وچ ملدا۔ تے کدی میرے ذاتی کتب خانے دے دفتر وچ راوی روڈ لاہور۔ کدی مدرسہ جامعہ نظامیہ رضویہ اندرون لوہاری گیٹ لاہور دے استاداں دے جھرمٹ وچ تے کدی آؤندیاں جاندیاں پنجاب دے تخت لہور دیاں مصروف سڑکاں۔ تاریخی تھاواں تے ہسدے وسدے گلی بازاراں وچ پیدل نسیا پھردا دسدا۔ میں ایہدے بارے سوچدا رہندا کہ ایہہ بندہ ہر شئے توں بے نیاز دن رات کیوں بھجا پھردا اے۔ ایہدا عجیب ٹھرک اے نویلی دھن اے تے نرالا شوق اے۔ ایہنوں کی لالچ اے۔ سرکاری ایڈ ملدی اے۔ یاں کسے ادارے ولوں لوبھ اے۔ دناں وچ ای کوئی نہ کوئی کتاب الیک کے چھپواندا وی اے تے مشاعرے وی کرواندا اے فیر ایہہ گل چودھویں دے چن دی روشن رات تے روشن دن وانگوں میرے سامہنے ظاہر ہو گئی۔ کہ اثر صاحب تاں خود کئی علمی ادبی انجمناں، تنظیماں تے اداریاں دا سرگرم سرپرست اے۔ جیہڑا دامے درمے سخنے ہر

Marfat.com

طراں معاونت کر رہیا اے ۔ تے ۱۹۶۵ء توں ہر مہینے میلے
لان والے "شاخ ادب فیض لوہر خورد" ادبی ادارے دا مالک
اے ۔ ایہہ ادارہ اج تیکر سینکڑے کتاباں چھپوا چکیا اے
ایہدی ہر کتاب دا حکومت پاکستان دے محکمے تعلیم اسلام آباد
وَلوں نمبر الاٹ ہندا اے ۔

ایہدا ریڈیو ڈا کارنامہ قرآن پاک دا
نثری تے منظوم ترجمہ تے تفسیر اے ۔ جیہڑا مالی تھوڑ پاروں
چھپ نہیں رہیا ۔ اثر صاحب انکساری تے ملن ساری دیاں
سوغاتاں ونڈ دا پھر دا اے ۔ میں حج کر کے پاکستان آیا تے
مینوں سنے ٹیر مبارک دین آیا ۔ میرا جدوں توں مادر نظامیہ
رضویہ وچ مفتی دی حیثیت نال تقرر ہویا تاں کئی وار اچیچا
ملن لئی آیا ۔ کجھ دیہاڑے پہلاں درود تاج، قصیدہ
بردہ تے مسنون دعاواں دا قلمی مسودہ دے کے کجھ تاثرات
لکھن لئی کہہ گیا ۔ میں تاں اثر انصاری بارے وَج گج
کے آکھاں گا کہ اوہ ٹرا اُدمی بندا اے ۔ جیہڑا اپنے ڈھڈ
اُتے پٹی بنھ کے دِن رات کتاباں دے ورقے پھولدا رہندا اے
تے علم ادب دے جہان نوں اپنے قلم وچوں نکلے نرالے شاہکار دِتی جا رہیا اے ۔

عزت مآب جناب حضرت مفتی علی احمد سندیلوی

مفتی مدرسہ نظامیہ رضویہ اندرون لوہاری گیٹ لاہور
مدرس مدرسہ جماعتیہ چوک رنگ محل لاہور
بانی اخوان المسلمین پاکستان و رابطۃ المسلمین مدارس عربیہ پاکستان
۱۵۰ ۔ راوی روڈ نزد پیر مکی لاہور ۷

Marfat.com

قصیدہ بردہ شریف دی وجہ تسمیہ

نحمدہٗ ونصلی علی رسولہ الکریم

امّا بعد

شیخ الاسلام حضرت شیخ شرف الدین ابو عبداللہ محمد بن سعید بن حماد البوصیری مصری لکھدے نیں۔ کہ اِک وار فالج دے مرض وچ گھیرے گئے۔ جیہدے پاروں اوہناں دا اَدھا پنڈا جس تے معطل ہو گیا۔ کئی حکیماں دے علاج کروائے۔ فائدہ نہ ہویا آپ دِنو دِن کمزور تے لاغر ہُندے گئے تے اپنی صحت تے تندرستی دی طرف توں بالکل مایوس، متفکر تے غمگین رہندے سے تے باری تعالیٰ دی بارگاہ وچ دعا کردے۔ اوس کارساز حقیقی تے مسبب الاسباب نے اوہناں دے دِل وچ ایہہ خیال پایا۔ کہ رسالت مآب دی نعت تے مدح وچ اِک قصیدہ نظم کرن۔ تاں فیر اوہناں ایہہ قصیدہ نظم کیتا۔ لکھن دے بعد اِک رات خواب وچ تکیا کہ اوہ ایہہ قصیدہ دربار رسالت وچ پڑھ رہے نیں۔ تے حضورؐ صلی اللہ علیہ وسلم اوہدے سُخن توں بڑے محظوظ ہو رہے نیں جدوں اوہ ایس بیت کَمْ اَبْرَأَتْ تے اپڑے۔ تاں حضور اقدسؐ نے اپنا ہتھ مبارک شیخ بوصیری دے سارے پنڈے اُتے پھیریا تے صلے وچ اِک یمنی چادر عطا فرمائی۔ جدوں اوہ جاگے تاں اپنے آپ نوں بالکل صحیح تے تندرست تے اِنج پایا جیویں کہ اوہناں نوں کوئی مرض اِی لاحق نہ ہویا سی۔ تے آپؐ دے پنڈے اُتے اوہ مبارک چادر موجود سی۔ جیہڑی رانیں عطا فرمائی گئی سی۔ ایہدے اُتے شیخ خدا دی بارگاہ وچ شکر بجا

Marfat.com

لیائے - سویرے کیسے لوڑلئی شیخ بوصیری رحمۃ اللہ علیہ بازار وچ تشریف لے جا رہے سن - سامو وچ اوہناں نوں اِک بزرگ ملے نے قصیدہ بُردہ لکھن دی اجازت چاہی - شیخ بوصیریؒ نے جواب وچ آکھیا کہ میں تاں حضورؐ دی مدح وچ کیتے قصیدے لکھے نیں - تہانوں کیہڑے قصیدے دی نقل چاہیدی اے - اوہناں آکھیا - اوہدی - جیہدا شروع اَمِنْ تَذَکُّرِ جِیْرَانٍ بِذِیْ سَلَمٍ اے - شیخ بوصیریؒ نے آکھیا - میرے ایس قصیدے دی کیسے نوں اطلاع نہیں - تہانوں کیویں علم ہویا - اوس بزرگ نے رات دے خواب دا واقعہ جو جو بیان کیتا نے ایہہ فرمایا کہ میں دی اوس ویلے رسالتمآب دی بارگاہ وچ موجود ساں - تاں فیر شیخ بوصیریؒ نے اوہناں نوں ایس قصیدہ دی نقل دے دِتی - سُنیاں سُنیاں ایہہ خبر ملک طاہر دے وزیر شیخ بہاؤالدین نوں اپڑی - اوہ بڑی عقیدت نال سِروں پیریں ننگا شیخ بوصیریؒ دی خدمت وچ حاضر ہویا نے ایس قصیدے نوں سُنیا - نے بڑے احترام نال اپنے سر ہانے رکھ کے برکت دا چاہوان ہویا - سعدالدین فاروقی جیہڑے ایس وزیر دے نائب سن - اَکھے ہو گئے سن - اوہناں نے اِک رات خواب وچ رسول کریم علیہ التحیۃ والتعظیم دی زیارت کیتی - نے حضورؐ نوں ایہہ ارشاد فرماندے سُنیا کہ وزیر توں قصیدہ بُردہ لے کے اپنیاں دوہاں اَکھاں نے مَل لوو - نے اوہدی

Marfat.com

برکت نال خداوند قدوس تہانوں بینا فرماوے گا۔ تاں فیر
اوہناں نے آنحضورؐ دے ارشاد دی تعمیل کر دیاں فجرے
وزیر موصوف توں قصیدہ لے کے اپنیاں اکھاں نے مل لیا
تے جلد سجا کھے ہو گئے۔ حضورؐ نے قصیدے دے مصنف
نوں یمنی چادر (بردیمانی) عطا فرمائی سی نے زبان فیض ترجمان
توں ایس قصیدے نوں قصیدہ بردہ آکھن نال ایہدا
ناں قصیدہ بردہ پے گیا۔

الحاج علامہ محمد مقصود احمد قادری نقشبندی
خطیب جامع مسجد حضرت داتا گنج بخشؒ
لاہور

Marfat.com

سچ دا اظہار

اج توں کجھ چر پہلاں محمد فاضل شائق (آف موہری برسال نزد گوجر خاں ضلع راولپنڈی) دے نال مینوں پاکستان دی مایہ ناز شخصیت عزت مآب جناب اثر انصاری دے آستانہ عالیہ فیض پور خورد وچ حاضری تے ملاقات دا شرف حاصل ہویا۔ پہلی ملاقات سی۔ بھانویں میں اوپرا شخص ساں۔ پر اثر صاحب اجیہی محبت تے پیار نال پیش آئے۔ انج جاپیا۔ جیویں میں اوہناں دا بڑا تعلق رکھن والا ہاں فیر ملاتاں دا سلسلہ جاری ہویا۔ آپ بڑے سادہ، سنجیدہ، متحرک وضع دار، صاف گو، امانت دار، مہمان نواز، ذہین، فطین تے ملن ساز شخصیت دے مالک نیں۔ ہر طبقہ دے لوکاں وچ مقبول نیں۔ تکبر ناں دی کوئی شئے آپ وچ موجود نہیں۔ کئی وار اچانک اساڈے گھر تشریف لیائے۔ مدرسہ جامعہ نظامیہ رضویہ اندرون لوہاری گیٹ لاہور وچ وی میرے پڑھان دے وقفے وچ تشریف لیاؤندے رہندے نیں۔ دوجیاں وچ انج گھل مل جاندے نیں۔ جیویں اوہناں دے گھر دے فرد ہین خاص کر کے عالم بندیاں نال بے حد محبت کردے نیں۔ میرے والد (مولوی محمد نوروز آف موہری برسال) نال اثر صاحب دی ملاقات ہوئی۔ اوہ وی بہت خوش ہوئے۔ اک دو وار فیض پور خورد وچ ملاقات لئی وی تشریف لے گئے۔ میں جدوں اپنے والد صاحب دے کول اپنے آبائی پنڈ موہری برسال

Marfat.com

حاضر ہُندا۔ تاں او ز صاحب دا ضرور پچھُدے تے فرماؤندے چوداں سو سال بعد وی جناب ابو ایّوب انصاری دی محبّت تے خلوص ایہناں لوکاں وچ موجود اے۔ اثر انصاری اِک عظیم شاعر، بلند مفکّر ادیب، وڈے قلم کار تے بہترین خطّاط ہَین۔ آپ نے بے شمار کہانیاں لکھیاں نیں۔ اِک کہانی "دوزخ تے بہشت" پڑھی۔ اوہ اَیڈی پُر لُطف سی کہ کئی وار پڑھن نال وی جی نہ بھَریا۔ آپ سَینکڑے کتاباں دے مصنّف ہَین تے سب توں وَڈی گل ایہہ اے کہ ایہناں نے قرآن کریم دا منظوم ترجمہ مع تفسیر لکھیا۔ بھانویں آپ ہر طرحاں دے مضامین لکھدے نیں۔ پر آپ دُوجے شاعراں وانگوں نہیں سگوں آپ دے شعراں وچ حکمت تے دانائی دیاں گلاں پائیاں جاندیاں نیں۔ ہر تحریر وچ دِین دا رَنگ غالب ہُندا اے تے آپ تے خالص دِینی کم وی بوہت کیتے نیں ذِکر دے لائق کتاب "سِدّھا رستہ" مسنون دعاواں، درود تاج تے قصیدہ بُردہ شریف دا پنجابی نثر تے نظم وچ ترجمہ اے یقیناً آپ سو وَار سلاہن دے لائق نیں۔ آپ نے عالماں لئی بالعموم تے پنجابی ادب تے پنجابی زبان نال ذوق رکھن والیاں لئی بالخصوص اِک بڑا خزانہ جمع کیتا اے۔ دعا اے۔ حضرت اثر انصاری دی ایہہ کاوش قبول ہووے تے حضرت دا فیض بھرپُور جاری رہوے۔

مولانا ذوالفقار احمد برسالوی، ۹ جولائی ۱۹۹۶ء

خطیب مسجد نُور ایمان والی کشمیری بازار لاہور

Marfat.com

قصیدہ بُردہ شریف نوُں پڑھن دے آداب

ایس قصیدہ دے پڑھن وچ کجھ شرطاں تے آداب الحاظ لازمی اے۔ نہیں تاں جے نیتے وچ فائدہ نہ رہسے۔ تاں قصیدہ دی بے اثری نہ سمجھی جائے۔ سگوں اوہنوں اپنی غلطی سمجھیا جائے۔ اوحد العلماء الاعلام ومفرد العظماء الفخام، الانسان الکامل الجہبیق الفاضل ذوالنسب الرفیع الساعی، صاحب الادب البدیع النامی، قاموس البلاغت والفصاحت ونبراس الافہام السید عمر آفندی مفتی مدینہ حزبوت ومفید الحکام الاحکام فرماندے تے فتویٰ دیندے نیں۔

کہ امام عزنویؒ ایس قصیدہ مبارک نوں ہر رات پڑھدے سُندے سن۔ اِک مدت تیکر پڑھیا۔ پر زیارت توں مشرف نہ ہوئے تاں اوہناں نے اپنے پیر دی خدمت وچ عرض کیتا۔ کہ ایہدے وچ کی راز اے آپ نے جواب دِتا کہ تسیں اوہ درود نہیں پڑھدے۔ جیہڑا امام بوصیریؒ نے آنحضورؐ نوں ایس قصیدہ نوں سنا ندیاں ہویاں پڑھیا سی تے اوہ درود ایہہ ہے۔

مَوْلَایَ صَلِّ وَسَلِّمْ دَائِمًا اَبَدًا
عَلٰی حَبِیْبِکَ خَیْرِ الْخَلْقِ کُلِّھِمِ

تے ایس قصیدے وچ ایس درود دا پڑھنا اِی خاص سزاے۔ ایہدے سوا ہور کوئی درود نہ ہووے۔

Marfat.com

قصیدہ پڑھن دیاں شرطاں وِچوں اوّل ایہہ ہین۔

۱ : باوضو ہووے۔

۲ : قبلہ وَلے منہ کرکے بہہ کے پڑھے۔

۳ : لفظاں نوں صحیح پڑھن دا جتن کرے تے زیر زبر دا لحاظ رکھے۔

۴ : جیہڑا شعر پڑھے اوہدے معنیاں نوں سمجھدا ہووے۔ ایس لئی کہ دعا دے لفظاں تے معنیاں نوں جے صحیح نہ سمجھدا ہووے۔ تاں اوہدی تاثیر جاندی رہندی اے کہ علامہ علی قاریؒ نے مقدمہ حزب الاعظم وچ فرمایا۔ فعلیك بحفظ مبانیہ والتامل فی معانیہ۔

۵ : ہر شعر نوں شعر دی طرحاں پڑھیا جائے نہ کہ نثر دی طرز اُتے

۶ : سارا قصیدہ پہلاں حفظ ہووے فیر معمولاً پڑھے۔

۷ : جیہڑا اوہدی قرأت کرے تے وِرد بنائے اوہ پہلاں اجازت اپنے پیر کولوں لوَے۔

۸ : قصیدہ دے اوّل تے چھیکڑ اُتے مخصوص اوہ درود پڑھیا جائے۔ جیہڑا بوصیریؒ نے سرکار والاؐ دے دربار وچ پڑھیا سی۔

علامۃ الفہامہ امام بوصیریؒ دے قصیدہ دی شرح کرن والے شیخ خریپوتیؒ مفتی مدینہ خریپوتیؒ نے اپنی شرح وچ ایہہ شرطاں لکھیاں نیں تے صاحب الشوارد الفرده نے سلسلہ سہروردیہ دے قاعدے بیٹھاں تلاوت دے طریقے اِنج لکھے نیں۔ کہ میرے پیو والد بزرگوار میر سید علی بخاری سہروردی علیہ الرحمۃ توں اوہدی اجازت اے۔ کہ جس دن قصیدہ شروع کرنا ہووے۔ طاق وقت موجب

Marfat.com

کجھ محتاجاں نوں ٹکر کھواؤ تے ٹکر لونا مٹھا دوہاں وَنگیاں دا
ہونا چاہیدا اے - پہلاں اوس روٹی اُتے آنحضورؐ دی وساطت
نال قصیدہ دے مصنف دی فاتحہ پڑھے -
۱ : صاف تے خوشبودار لباس پا کے قصیدہ نوں شروع
کیتا جائے -
۲ : جیہڑے شعر وچ آنحضورؐ دا نام آوے اوہدی تن وار
تکرار کیتی جائے تے درود پڑھیا جاوے -
۳ : مقرر وقت اُتے روز دا وِرد رہوے -
۴ : طاقت ہووے تاں ہر مہینے دے شروع وچ دے
ہوئے طریقے اُتے ٹکر کھوایا جائے -
۶ : قصیدہ شروع کرن توں پہلاں درود شریف
پڑھیا جاوے -

حاجی مولانا محمد خالد ظفر
خطیب مسجد صلابت وارڈ ۲۲ محلہ ککے زئیاں کشمیری بازار لاہور

Marfat.com

قصیدہ بردہ پڑھن دے فائدے

نحمدہٗ ونصلی علیٰ رسولہ الکریم - امابعد

ایہہ قصیدہ لکھ کے جیہڑے مکان یاں مال متاع وچ رکھیا جاوے - اوہدے وچوں چوری نہ ہووے تے ہر طراں دی ہلاکت توں محفوظ رہوے - ایہدا پڑھنا حاجتاں توں رفع کرن تے مشکلاں توں حاصل کرن لئی بے حد مفید تے مجرب اے - ایہنوں سوہنی طراں پڑھ کے جیہڑی دعا کیتی جائے گی - اوہ انشاء اللہ پوری تے مقبول ہووے گی -

شیخ ابراہیم باجوریؒ نے ایس قصیدے توں عربی شرح وچ کئی شعراں دے جیہڑے فائدے تے تاثیراں بیان کیتیاں نیں - اوہ تھوڑیاں جہیاں درج نیں -

۱ - اَمِنْ تَذَکُّرِ اَمْ ھَیْتَ والے بیت ہرن دی جھلی اُتے لکھ کے اپنے سجے بازو اُتے بنھ لین نال بہت جلد عربی زبان سکھ لوؤ گے -

۲ - نَعَمْ سَرٰی والا بیت جیہڑا شخص نماز عشاء توں بعد پڑھ کے سوں جائے - تاں خواب وچ رسول مقبول صلی اللہ علیہ وسلم دی زیارت نصیب ہووے گی -

۳ - مُحَمَّدٌ - ھُوَالْحَبِیْبُ والے بیت دی جیہڑا شخص تلاوت کرے - مصیبتاں تے آفتاں توں محفوظ رہوے گا - جو عورت وچ پھسیا پڑھے تے رسول اللہ دا وسیلہ اختیار

Marfat.com

کرے۔ مصیبتاں فوراً رفع ہو جان گئیاں۔

۴ - دَعَا اِلَی اللّٰہ والا شعر ہر نماز دے بعد دس وار پڑھن نال ایمان تے امان دی سلامتی ہوندی اے تے شروع وچ ایہہ درود پڑھے۔ اَللّٰھُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰی نَبِیِّکَ الْبَشِیْرِ الدَّاعِیْ اِلَیْکَ بِاِذْنِکَ السِّرَاجِ الْمُنِیْرِ۔

۵ - فَاقَ النَّبِیِّیْنَ توں لَوْ نَاسَبَتْ تیکر بیتاں دا دین دے دشمناں نال جہاد تے بحث مناظرہ دے سمے دل دی طاقت تے شدت غلبے لئی پڑھنا بے حد مفید اے۔

۶ - لَا تُنْکِرِ الْوَحْیَ فَذَاکَ حِیْنَ ایہہ بیت سینے دیاں مرضاں لئی بے حد مفید نیں۔ ایہدا طریقہ ایہہ ہے۔ کہ کورے کاغذ اُتے رکھ کے اوہنوں جوشاندہ سوس (ملٹھی) نال دھو کے پیوؤ۔ انشاء اللہ بہت جلد فائدہ ہووے گا۔

۷ - تَبَارَکَ اللّٰہُ کَمْ اَبْرَأَتْ ایہہ شعر صرع (مرگی) تے فالج تے ہور کئی مرضاں لئی اکسیر نیں۔ مرگی والے دیاں دوہاں اکھاں دے وچکار ایہناں بیتاں نوں لکھے تے نیلے لیڑے اُتے لکھ کے ایہدی بتی بنا کے ساڑے تے مرگی والے دے نک وچ دھوں دیوے۔ چھیتی ہوش وچ آ جاوے گا۔ تے صحت حاصل ہووے گی۔ ہوش وچ آؤن دے بعد اکھیاں دے وچکار لکھیا ہویا مٹا دیوے۔ انشاء اللہ مرگی دور ہو جاوے گی۔ تے دوبارہ ایہہ مرض نہ ہووے گا۔

Marfat.com

تے ایہہ بیت قرآن دی کسے آیت دے نال لکھ کے گل وچ پاوے تاں عجائب نظر آؤن گے۔ تے فالج والے نوں ایہہ بیت لکھ کے اوہدے پنڈے اُتے ملو تے پڑھ کے ہتھاں اُتے پھوک مار کے ہتھ پنڈے اُتے ملو تاں انشاء اللہ صحت کاملہ حاصل ہووے۔ جیویں کہ رسول مقبول صلی اللہ علیہ وسلم نے قصیدے دے مصنف نال کیتا۔ تندرست بندہ وی پڑھ کے اپنے ہتھ جسم نال مل لوے تاں انشاء اللہ فالج توں محفوظ رہوے۔

۸۔ کَمْ جَدَّلَتْ۔ کَفَاکَ ایہناں بیتاں دا تعویذ لکھ کے بچیاں دے گل وچ پایا جائے تاں اوہناں دا حافظہ تیز تے فہم زیادہ ہووے اوہ آسیب تے سب مرضاں تے اثراں توں محفوظ رہن۔

۹۔ خَدَمْتُہٗ توں وَلَمْ اَرَدْ (نویں فصل) دے ایہناں بیتاں نوں گلاب دے عرق تے زعفران نال لکھ کے دھو کے سپ ٹھوہنیں تے کوئی دوجے زہری جانور ڈنگے تاں اوہنوں پیاؤ انشاء اللہ زہر فوراً اُتر جائے گا تے اوہدا زہر زائل ہو جائے۔

۱۰۔ یَا اَکْرَمْ توں فَاِنَّ مِنْ تیکر پڑھ کے جیہڑے مقصد لئی آنحضورؐ دے وسیلے نال دعا کرے۔ قبول ہووے گی۔

ایہدے توں اَڈ دوجے شعراں دے وی فائدے تے برکتاں اَن گنت نیں۔

ملک التحریر علامہ عبدالحق ظفر چشتی

مصطفےٰ آباد (دھرمپورہ) لاہور

Marfat.com

قصیدہ بُردہ شریف

عربی زبان بڑی فصیح تے عربی ادب بڑا بلیغ اے۔ ایسے عربی زبان وچ اِی آنحضرت سرکارِ مدینہ سُرورِ سینہ صلی اللہ علیہ وسلم دی سیرت پاک۔ آپؐ دے جُود کرم، آپؐ دے عفو، درگزر اُتے کئی قصیدے لکھے گئے۔ قصیدہ بُردہ شریف اِک سچے عاشق دے دِل وِچوں نِکلی ہوئی اوہ پُرکیف آواز اے۔ جِنہوں اوہدے محبوبؐ نے بصد رعنائی تے دلربائی دے انداز وچ اپنے حریم ناز وچ باریابی دی اجازت بخش دِتی سی۔ حضرت حسان بن ثابت رضی اللہ عنہ توں لے کے علامہ بوصیریؒ صاحب قصیدہ بُردہ دے سمے تیکر ۶۰۸ھ توں ۶۹۵ھ تیکر ہزاراں قصیدے لکھے گئے۔ جیہڑے سرکار دوعالمؐ دے محاسن نال لبریز نیں۔ پر علامہ بوصیریؒ دے قصیدہ بُردہ نوں جیہڑی خاص شفقت نال نوازیا گیا اے۔ اوہ حضرت بوصیریؒ دا اِی حق اے۔ ایس قصیدے نوں خود سرکار دوعالم صلی اللہ علیہ وسلم نے قصیدے دے مصنف دی زبانی خواب وچ سُنیا۔ چادر انعام وچ بخشی تے رُوحانی بیماریاں توں نجات دِتی تے فیر سب توں وَدھ کے اپنے نعت خواناں وچ اچرج تے اُچا تھاں دِتا۔

علامہ بوصیری

محمد بن سعید المعروف بہ علامہ بوصیری
رحمۃ اللہ علیہ یکم شوال ۶۰۸ھ

Marfat.com

بمطابق ۷ مارچ ۱۲۱۳ سنہ نوں مصر وچ اِک قصبہ دلاص
وچ پیدا ہوئے۔ آپ قبیلہ صنہاج نال تعلق رکھدے
سن۔ ایہو وجہ اے کہ عرب دے بعض تذکرہ نگار آپ
نوں صنہاجی تے جنم بھوں پاروں دلاسی تے مقام سکونت
پاروں بوصیری لکھدے آئے نیں۔ آپ نے تیراں سالاں
دی عمر وچ قرآن پاک حفظ کیتا تے دوجے اسلامی علماں
وچ مہارت حاصل کر کے اِک اُچا کمال حاصل کر لیا۔ آپ
دے کلام وچ جتھاں اصطلاحوں تے تلمیحات دا ذکر
اے۔ اوس توں جاپدا اے کہ آپ علم حدیث، سیر
مغازی تے علم کلام وچ پوری پوری صلاحیت رکھدے
سن۔ اوہ علم ادب، بدیع، بیان تے صرف نحو وچ استاد
وکھالی دیندے نیں۔ آپ دا مجموعہ کلام دیوان بوصیری
مصر وچ کئی وار چھپیا۔ انگریزی تے جرمنی وچ اوہدے
ترجمے ہوئے۔ ایہہ دیوان آپ دے قادرالکلامی دے گواہ
تے منصف اے۔ پوری دنیا دے عالماں نے آپ دے
شاعرانہ کمالاں تے ادبی مقام دا تحسین پیش کیتی اے
شیخ الاسلام علامہ سیوطیؒ، علامہ ابن العماد حنبلیؒ
ابن شاکر کتبی۔ پطرس بستانی (صاحب ادباء العرب) ابن
سید الناس (حضرت بوصیری دے شاگرد) نے بڑی فراخدلی
نال آپ دے علمی کمالاں نوں مُنیا اے۔ دُوجے مذہباں
دے نکلسن تے آربری وی آپ دی جلالت دے قائل نیں۔

Marfat.com

علامہ بوصیری تصوّف وچ حضرت ابو العباس احمد المرسی (۶۸۶ھ) دے مریدسن تے آپ توں اِی رُوحانی مقامات طے کیتے۔ آپ اپنے زمانے دے رواج مطابق گھر دا خرچ سپھڑ چلان لئی وزیر زین العابدین یعقوب بن زبیر دے شاہی کاتب سن۔ بعد وچ کئی درباراں تیکر رسائی حاصل کیتی۔ عُمر دا اِک حصّہ ایس صحرا وچ لنگھان پچھوں آپ نے اپنے آپ نوں آنحضورؐ دی نعت خوانی ئی وقف کر دتا۔ فیر آنحضورؐ دی گلی وِچوں عمر بھر پیر ہر نہ رکھیا۔

علامہ بوصیریؒ جیہڑے زمانے وچ پیدا ہوئے مصر ے انقلابی سمے وِچوں لنگھ رہیا سی۔ سلطان صلاح الدین بی دا بھرا الملک العادل ابوبکر مصر تے شام دا حکمران ی۔ پر اوہدی وفات دے بعد ایوّبیاں وچ خانہ جنگی شروع ہو گئی تے اِک دوجے دے پچھوں کئی لوک تخت ے بہندے رہے۔ ایران تے توران۔ عباسیہ تے خوارزمیاں ی آپس دی کھیہہ بہ کھیہہ دا میدان بنے ہوئے سن۔ مصر تے شام صلیبیاں دے حملے تے فیر آپس دی آویزشاں شانہ بنے سن۔ قطب پاسیوں تاتاری حملہ آور اسلام ی عظمت نوں تہس نہس کر رہے سن۔ ایس حالات ح اسلام دی دُنیا اُتے جو کُجھ گزری۔ اوہ علامہ بوصیریؒ ی نظراں دے سامہنے گزری۔ آپ دس سال تیکر بیت المقدس

Marfat.com

وچ ریاضت تے عبادت وچ رُجھے رہے۔ فیر حجاز

سرزمین وچ قیام پذیر ہوئے تے اپنے شیخؒ دے پیر
وچ سکون دی دولت حاصل کردے رہے۔

پروفیسر نکلسن نے آپ دے عہدنوں شاندار نال
دا المناک اختتامیہ منھیا اے۔ بھانویں کجھ پرلنگھ
دے بعد مسلماناں دیاں ترک، مغل نے ایرانی بادشا
قائم ہوگئیاں۔ پر اسلام دے غازیاں دا ہراول دستہ کھ
گیا۔ جیہڑا مدینہ منورہ توں صلوٰت تے سلام دی نال
لے کے ٹریا سی۔ بوصیریؒ دے زمانے وچ پہنچ سمے
دیاں عظمتاں عرب دے صحراواں، غرناطہ دے سبزہ زا
تے نیل دیاں وادیاں وچ کھلریاں وکھالی دیندیاں سن
شاعراں اُتے جمود طاری سی۔ ماہر کتابیات ترکی عالم علامہ
مصطفیٰ ابن عبداللہ المعروف بہ حاجی خلیفہ تے کاتب چلپی
نے اپنی بڑی مشہور کتاب کشف الظنون دی دوجی جلد
(مطبوعہ استنبول ۱۹۴۳ء) وچ درج کیتا اے۔ کہ
اوہناں دی نگاہ وچ عربی زبان وچ قصیدہ بردہ
دیاں چالی شرحاں گزریاں نیں۔ ایہناں شرحاں تے ان گنت
تظمیتاں توں وکھ قصیدہ بُردہ دے ترجمے دُنیا دی کئی
زباناں وچ کیتے گئے۔ لاطینی۔ جرمنی۔ فرانسیسی،
انگریزی، ملائی، فارسی، اردو، ترکی تے پنجابی زبان
وچ بڑے ترجمے لکھے گئے تے اوہناں وچوں بہتے چھپے۔

Marfat.com

ایہناں ترجمیاں وِچوں اردو ترجمہ خان بہادر محمد حسین خان
مولانا عزیز الدین بہاولپور مطبع مجیدی کانپور، تاج کمپنی لاہور
اصح المطابع کراچی تے مولانا نور بخش توکلی مجددی، علی محسن صدیقی
تے محمد فضل احمد عارف دا بڑا مقبول اے۔ مولانا
عزیز الدین بہاولپوری نے سرائیکی وچ ترجمہ کیتا۔ پنجابی دے
اکثر ترجمے پنجابی شعراں وچ کیتے گئے۔ مولانا نبی بخش حلوائی
مؤلف تفسیر نبوی دا پنجابی ترجمہ بڑا مفید ہویا۔ سید وارث شاہ
مصنف "ہیر رانجھا" نے قصیدہ بردہ دی پنجابی زبان وچ
شرح لکھی اے۔ انڈونیشیا وچ جاوی زبان وچ ۱۳۱۳ھ
وچ ترجمہ چھپیا۔

زیر نظر قصیدہ بردہ دا پنجابی زبان وچ نثری ترجمہ تے
نال نال پنجابی زبان وچ اِی منظوم ترجمہ پنجابی زبان دے وقار
فقیر اثر انصاری منیجر پوری نے بڑی محنت نال کیتا اے۔
کہ عربی شعراں دی لطافت تے نزاکت نوں قائم رکھدیاں
ایہہ پنجابی ادب وچ اچرج وادھا اے۔

جناب اقبال احمد فاروقی
شاد باغ لاہور

Marfat.com

ماخذ

قصیدہ بُردہ دے پنجابی نثری ترجمے تے پنجابی منظوم ترجمے لئی اثر انصاری فیض پوری نے ایہناں کتاباں توں چاننن لیا۔

۱ : قرآن پاک

۲ : حدیث پاک دیاں کتاباں، مشکوٰۃ شریف، بیہقی، ترمذی، بخاری، حصن حصین، ابن حسان، ابوداؤد، ابن حبان، نسائی، ابن السنی

کجھ قصیدہ بردہ دے اردو تے پنجابی ترجمے تے شرح پڑھ کے کتاب "سِدّھا رستہ" نوں اُسار یا گیا۔

۱ : شرح قصیدہ بُردہ شریف از حضرت علامہ ابوالحسنات محمد احمد قادری رح

۲ : خان بہادر محمد حسین خاں سابقہ خطیب مسجد وزیر خاں لاہور

۳ : مولانا عزیز الدین بہاولپوری

۴ : مولانا نبی بخش حلوائی رح

۵ : قصیدہ بُردہ شریف مترجم مطبوعہ تاج کمپنی لمیٹڈ لاہور، کراچی

● درود تاج لئی اَن گنت پبلشراں دے چھپے نسخے نظر وچوں گزرے۔

● مسنون دعاواں لئی ایہہ کتاباں نظر وچوں لنگھیاں۔

۱ : مسنون دعائیں از حضرت مولانا عاشق الٰہی صاحب بلند شہری

۲ : بیاض الاولیاء تحریر شبیر حسن چشتی نظامی

۳ : تحفۃ الرزاقیہ از میاں عبدالرزاق مدنی

۴ : پیارے رسول کی پیاری دعائیں مرتبہ علامہ عالم فقری

۵ : خزانۂ آخرت ناشر چوہدری برکت علی فیصل آباد

ایہدے توں اڈ کئی قلمی نسخے، علماء کرام دیاں تقریراں دے کیسٹ، اخباراں تے رسالیاں دے خصوصی نمبر پڑھ کے "سِدّھا رستہ" نوں اُسار یا گیا۔

(مصنف)

Marfat.com

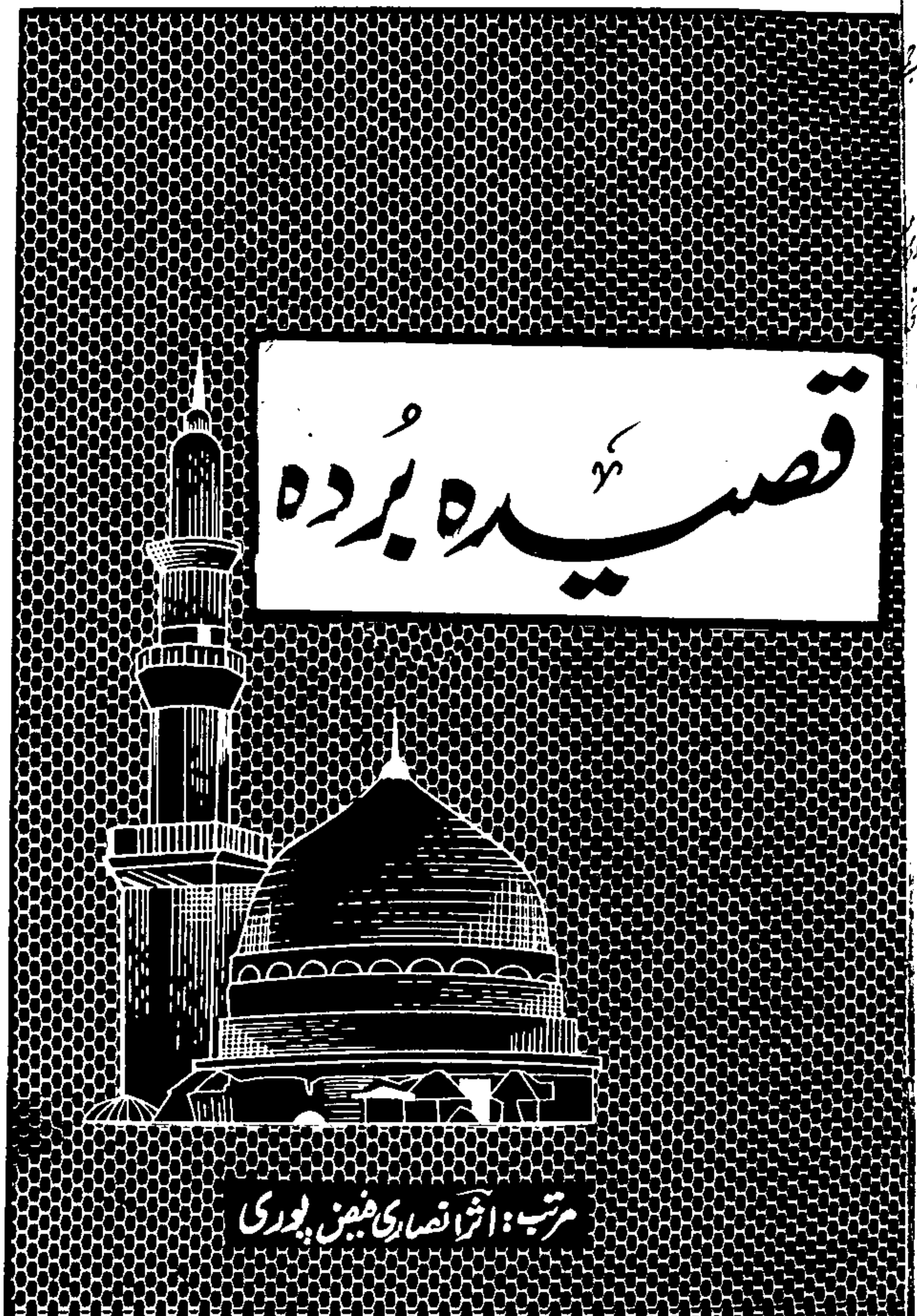

Marfat.com

قصیدہ بردہ

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) اَمِنْ تَذَکُّرِ جِیْرَانٍ بِذِیْ سَلَمٍ
مَزَجْتَ دَمْعًا جَرٰی مِنْ مُّقْلَةٍ بِدَمٍ

کیہہ تینوں ذی سلم دے گواہمنڈی یاد آ گئے۔ کہ لہو رنگے اتھرو
تیریاں اکھاں وچوں وگ رہے نیں۔

(۲) اَمْ هَبَّتِ الرِّیْحُ مِنْ تِلْقَآءِ کَاظِمَةٍ
وَاَوْمَضَ الْبَرْقُ فِی الظَّلْمَآءِ مِنْ اِضَمٍ

یاں کاظمہ ولوں ہوا آ رہی اے۔ یاں اضم پہاڑ دی ہنیری رات وچوں
بجلی چمکدی اے۔ تے تینوں ادھوں دی یاد لہو دے اتھرو روا رہی اے۔

Marfat.com

(۳) فَمَا لِعَيْنَيْكَ اِنْ قُلْتَ اكْفُفَا هَمَتَا!
وَمَا لِقَلْبِكَ اِنْ قُلْتَ اسْتَفِقْ يَهِمِ

تیریاں اکھاں نوں کیہہ ہویا کہ منع کرن توں ہور روندیاں نیں۔ تے
تیرے دِل نوں کیہہ ہویا۔ اوہنوں توں کہندا ایں۔ افاقہ وچ آ
پر تُوں ہور بے خود ہو جاندا ایں۔

(۴) اَيَحْسَبُ الصَّبُّ اَنَّ الْحُبَّ مُنْكَتِمٌ
مَا بَيْنَ مُنْسَجِمٍ مِنْهُ وَمُضْطَرِمِ

کیہہ عاشق سمجھدا اے کہ محبّت لُکی رہن والی اے۔ ایس حال
وچ کہ ہنجو جاری نیں تے دِل وِچّوں شُعلے نکلدے نیں۔

(۵) لَوْلَا الْهَوٰى لَمْ تُرِقْ دَمْعًا عَلٰى طَلَلٍ
وَلَا اَرَقْتَ لِذِكْرِ الْبَانِ وَالْعَلَمِ

جے تُوں عاشق نہ ہُندا تاں کھنڈراں (ٹبیاں) اُتے اتھرو نہ ڈیگدا
تے نہ درخت بان تے عَلَم دے ذکر توں بے تاب تے بیقرار ہُندا۔

Marfat.com

(۶) فَكَيْفَ تُنْكِرُ حُبًّا بَعْدَ مَا شَهِدَتْ
بِهٖ عَلَيْكَ عُدُوْلُ الدَّمْعِ وَالسَّقَمِ

عشق دا انکار توں کویں کر سکدا ایں - جدوں تیرے اُتے گواہی دے
رہی دو سچے گواہاں نیں کہ اوہ ہنجو وگاندا تے بیمار ہندا اے -

(۷) وَاَثْبَتَ الْوَجْدُ خَطَّيْ عَبْرَةٍ وَّضَنًى
مِثْلَ الْبَهَارِ عَلٰى خَدَّيْكَ وَالْعَنَمِ

تے ثابت کردے عشق نے دو نشان ہنجوؤاں تے لاغری دے
تیرے رخساراں اُتے گل بہار دانگوں پیلے تے شاخ عنم دانگوں
رتے - ہُن انکار بے سُود اے -

(۸) نَعَمْ سَرٰى طَيْفُ مَنْ اَهْوٰى فَاَرَّقَنِيْ
وَالْحُبُّ يَعْتَرِضُ اللَّذَّاتِ بِالْاَلَمِ

ہاں سچ اے - رات دی سیر وچ اوس محبوب دا خیال آیا تے اوہنے میتوں
بے چین کر دتا - پوری رات جگایا - میتوں رقت طاری ہوئی - تے
محبت لذتاں توں درد نال بدل دیندی اے - محبوب دے وچھڑن نال

Marfat.com

(٩) يَا لَآئِمِي فِي الْهَوَى الْعُذْرِيِّ مَعْذِرَةً
مِنِّيْ إِلَيْكَ وَلَوْ أَنْصَفْتَ لَمْ تَلُمِ

اے قبیلۂ عذرہ دی محبّت وچ میتوں ملامت کرن والے۔ میں تیرے اگے اپنی مجبوری دا عُذر پیش کردا ہاں تے جے توں انصاف کریں۔ تاں میتوں ملامت کدی نہ کرے۔

(١٠) عَدَتْكَ حَالِيْ لَا سِرِّيْ بِمُسْتَتِرٍ
عَنِ الْوُشَاةِ وَلَا دَائِيْ بِمُنْحَسِمِ

میرا اسرار تیرے اُتے کھُل گیا۔ ہُن میرا بھیت سُخن چینیاں توں نہیں لُکن والا۔ نہ میرا درد موقوف ہون والا اے۔

(١١) مَحَّضْتَنِي النُّصْحَ لَكِنْ لَسْتُ أَسْمَعُهُ
إِنَّ الْمُحِبَّ عَنِ الْعُذَّالِ فِي صَمَمِ

توں میتوں بے غرض نصیحت کیتی۔ پر میں اوہنوں سُنن والا نہیں ایس لئی کہ عاشق نُکتہ چینی تے اعتراض دی آواز توں بہرا (بولا) ہُندا اے۔

Marfat.com

(١٢) اِنِّیْ اِتَّهَمْتُ نَصِیْحَ الشَّیْبِ فِیْ عَذَلِیْ
وَالشَّیْبُ اَبْعَدُ فِیْ نُصْحٍ عَنِ التُّهَمِ

میں بڑھاپے دی نصیحت نوں جھوٹھ جانیا ملامت کرن وچ
حالانکہ اوہ تہمت نوں بعید اے۔ سچّا نصیحت گر اے۔

(١٣) فَاِنَّ اَمَّارَتِیْ بِالسُّوْءِ مَا اتَّعَظَتْ
مِنْ جَهْلِهَا بِنَذِیْرِ الشَّیْبِ وَالْهَرَمِ

میرے نفس امارہ نے نصیحت نہ منّی اپنی جہالت دے سبب
نال۔ بڑھاپے تے کم سنی (بچپن) دی۔

(١٤) وَلَا اَعَدَّتْ مِنَ الْفِعْلِ الْجَمِیْلِ قِرًی
ضَیْفِ اَلَمَّ بِرَأْسِیْ غَیْرَ مُحْتَشِمِ

ایسا پروہنا جیہڑا بے تکلّف میرے سر اُتے اُتریا۔ تے سَج بیٹھا
یعنی بڑھاپا۔ اوہدے لئی میں چنگے عملاں نال مہمانی دا سامان
مہیّا نہ کیتا۔

Marfat.com

(۱۵) لَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ اَنِّیْ مَا اُوَقِّرُهٗ
كَتَمْتُ سِرًّا يَدَالِیْ مِنْهُ يَا لَكَتَمْ!

جے میں جان دا کہ اپنے معزز پروہتے بڑھاپے دی عزت نہ
کر سکاں گا - تاں چٹے والاں نوں جیہڑا بھیت ظاہر ہو
گیا - نہ ہون دیندا - سگوں وسمہ لا لیندا -

(۱۶) مَنْ لِّیْ بِرَدِّ جِمَاحٍ مِنْ غَوَايَتِهَا
كَمَا يُرَدُّ جِمَاحُ الْخَيْلِ بِاللُّجُمِ

کون اے جیہڑا روکے میرے نفس دے گھوڑے دی منہ زوری
نے گمراہی نوں - جیویں روکی جاندی اے منہ زوری سرکش
گھوڑے دی لگاماں نال -

(۱۷) فَلَا تَرُمْ بِالْمَعَاصِیْ كَسْرَ شَهْوَتِهَا
اِنَّ الطَّعَامَ يُقَوِّیْ شَهْوَةَ النَّهِمِ

ایہہ نہ سمجھ یاں اُمید نہ رکھ کہ بھتے گناہ کردیاں کردیاں طبیعت

Marfat.com

گناہاں توں رج کے گناہ چھڈن ولے مائل ہو جائے گی
یاد رکھ۔ بہتا ٹکر کھان نال حرص کھان دی وَدھ
جاندی اے۔

(۱۸) وَالنَّفْسُ كَالطِّفْلِ اِنْ تُهْمِلْهُ شَبَّ عَلٰى
حُبِّ الرَّضَاعِ وَاِنْ تَفْطِمْهُ يَنْفَطِمِ

نفس امّارہ مثل اوس شیر خوار بچے دی اے کر جے نہ روکے توں
اوہنوں جوانی تیکر دُدّھ پین نوں تاں دُدھ پین دی خواہش
وَتح قوی ہووے گا۔ تے جے مدتِ رضاعت وچ دُدّھ
چُھڈا دے تاں آسانی نال چھڈ دے گا۔

(۱۹) فَاصْرِفْ هَوَاهَا وَحَاذِرْ اَنْ تُوَلِّيَهُ
اِنَّ الْهَوٰى مَا تَوَلّٰى يُصْمِ اَوْ يَصِمِ

تے ڈک توں خواہش نفسانی توں تے ڈر اوس توں کہ اوہ غالب
آجائے یاں خود مختار ہو جائے۔ بے شک جدوں خواہش
غالب ہو جاندی اے تاں ہلاک کر دیندی اے۔ یاں
عیب دار بنا دیندی اے۔

Marfat.com

٢٠) وَرَاعِهَا وَهِيَ فِي الْأَعْمَالِ سَائِمَةٌ
وَإِنْ هِيَ اسْتَحْلَتِ الْمَرْعَى فَلَا تُسِمِ

تے اوہدی رکھوالی کر کہ مانند جانور چران والے دے۔
تے جے اوہ چراگاہ نوں لذیذ سمجھے تاں اوہنوں چرن نہ دے۔

(٢١) كَمْ حَسَّنَتْ لَذَّةً لِلْمَرْءِ قَاتِلَةً
مِنْ حَيْثُ لَمْ يَدْرِ أَنَّ السُّمَّ فِي الدَّسَمِ

نفس نے کئی وار اجیہی دُنیادی لذت توں پسند کیتا۔ جیہڑی انسان دے حق وچ قاتل سی۔ تے انسان اینتاں لیے خبر رہیا کہ اوہنوں معلوم ای نہ ہو یا کہ ایس مرغن تے سوادلے کھانے وچ زہر رلیا ہویا اے۔

(٢٢) وَاخْشَ الدَّسَائِسَ مِنْ جُوعٍ وَمِنْ شِبَعٍ
فَرُبَّ مُخْمَصَةٍ شَرٌّ مِنَ التُّخَمِ

تے ڈردا رہو نفس دے مکر فریب تے وسوسہ توں بھکھ تے

Marfat.com

رَنج کے کھان وِچ - ایس لئی کہ بہتی شِدّت دی بُھکھ
زیادہ نقصان دین والی ہُندی اے - بدہضمی نالوں

(۲۳) وَاسْتَفْرِغِ الدَّمْعَ مِنْ عَيْنٍ قَدِ امْتَلَأَتْ
مِنَ الْمَحَارِمِ وَالْزَمْ حِمْيَةَ النَّدَمِ

نے وگا ہنجواں نوں اوس اکھ وچوں جیہڑی حرام چیزاں دے
مشاہدے نوں پُر ہو چکی اے تے شرمندہ ہو - انجیہے
بھیڑے کماں توں - پرہیز کرن توں لازم پھڑ -

(۲۴) وَخَالِفِ النَّفْسَ وَالشَّيْطَانَ وَاعْصِهِمَا
وَإِنْ هُمَا مَحَضَاكَ النُّصْحَ فَاتَّهِمِ

مخالفت کر شیطان تے نفس امّارہ دی تے نافرمانی کر دوہاں
دی - بھانویں اوہ دونویں مخلصانہ نصیحت تے خیر خواہی
کر رہے ہون - فیر وی وہم تے شک سمجھ -

(۲۵) وَلَا تُطِعْ مِنْهُمَا خَصْمًا وَلَا حَكَمًا

Marfat.com

فَاَنْتَ تَعْرِفُ كَيْدَ الْخَصْمِ وَالْحَكَمِ

تے نہ پیروی کر نفس تے شیطان دی - کھانویں مخالف بنڑ
یاں منصف - توں مخالف تے منصف دھڑے دے
دھوکھے تے فریب توں واقف ایں -

(۲۶) اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ مِنْ قَوْلٍ بِلَا عَمَلٍ
لَقَدْ نَسَبْتُ بِهٖ نَسْلًا لِّذِیْ عُقَمٍ

میں بارگاہ الٰہی وچ بے عمل قول دی معافی منگدا ہاں
اجیہیاں گلاں آکھ کے جنہاں اُتے خود عمل نہیں کردا -
ایہہ ناں اِنج کیتا میں جیویں کسے دی اولاد نوں بانجھ
عورت لئی فرزند دسیا ہیں -

(۲۷) اَمَرْتُكَ الْخَيْرَ لٰكِنْ مَّا ائْتَمَرْتُ بِهٖ
وَمَا اسْتَقَمْتُ فَمَا قَوْلِيْ لَكَ اسْتَقِمِ

میں تینوں حکم کیتا بھلائی دا - تے آپ اوہدے اُتے کاربند
نہ ہویا - ناں کیہہ اثر اے میری ایس گل دا کسے اُتے کہ قائم رہوے

Marfat.com

(۲۸) وَلَا تَزَوَّدْتُ قَبْلَ الْمَوْتِ نَافِلَةً
وَلَمْ أُصَلِّ سِوٰى فَرْضٍ وَّلَمْ أَصُمِ

ہائے میں مرن توں پہلاں آخرت دا توشہ نفلاں نال تیار نہ کیتا
تے نہ کدی فرض نماز اں تے فرض روزیاں دے سوا ہور
کجھ کیتا۔

(۲۹) ظَلَمْتُ سُنَّةَ مَنْ أَحْيَا الظَّلَامَ إِلٰى
أَنِ اشْتَكَتْ قَدَمَاهُ الضُّرَّ مِنْ وَّرَمِ

چھڈ بیٹھا میں اوہناں دے طریقے نوں۔ جنہاں تے ہنیریاں
راتاں وچ شب بیداری فرمائی۔ ایتھوں تیکر کہ ظاہر
ہوگئی قدم مبارکاں دی سوج دی تکلیف۔

(۳۰) وَشَدَّ مِنْ سَغَبٍ أَحْشَاءَهُ وَطَوٰى
تَحْتَ الْحِجَارَةِ كَشْحًا مُتْرَفَ الْأَدَمِ

Marfat.com

تے بھیا بُجھّ دی وجہ نال اوس نفس قُدسی نے اپنے شکم مبارک نوں۔ تے اپنے لاڈلے پاسیاں (وکھیاں) نوں پھٹّراں نال کسیا۔

(۳۱) وَرَاوَدَتْهُ الْجِمَالُ الشُّمُّ مِنْ ذَهَبٍ
عَنْ نَفْسِهٖ فَاَرَاهَا اَيَّمَا شَمَمٍ

اُچّے پہاڑاں تے سیونے دا بن کے حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی توجّہ نوں اپنے وَلے کھچنا چاہیا۔ تاں حضورؐ نے اپنے بلند حوصلے تے استغنا نال اوہناں نوں ذلیل تکیا۔

(۳۲) وَاَكَّدَتْ زُهْدَهٗ فِيْهَا ضَرُوْرَتُهٗ
اِنَّ الضَّرُوْرَةَ لَا تَعْدُوْا عَلَى الْعِصَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے زُہد نوں لوڑاں نے ہور مضبوط کر دِتا۔ ایس لئی کہ ضرورتاں پرہیزگاری تے عصمت مآبی اُتے غالب نہیں آسکدیاں۔

(۳۳) وَكَيْفَ تَدْعُوْا اِلَى الدُّنْيَا ضَرُوْرَةُ مَنْ

Marfat.com

لَوْلَاهُ لَمْ تَخْرُجِ الدُّنْيَا مِنَ الْعَدَمِ

تے کسے طرحاں وی دُنیا وَلے لوڑاں ایس نفس زکی نوں نہ
بُلا سکدیاں - کیوں جے اوہ نہ ہُندے تے دنیا وچ جلوہ افر
نہ فرماندے - تاں دُنیا عدم توں منصۂ شہود اُتے ظاہر نہ ہُند

(۳۴) مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْنَيْنِ وَالثَّقَلَيْنِ
وَالْفَرِيْقَيْنِ مِنْ عُرْبٍ وَّمِنْ عَجَمِ

محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم سردار تے ملجأ نیں کائنات دُنیا تے
[illegible] دے تے جِنّ تے انساناں دے تے دوہاں جماعتاں
دے عرب توں تے عجم نوں -

(۳۵) نَبِيُّنَا الْاٰمِرُ النَّاهِيْ فَلَا اَحَدٌ
اَبَرَّ فِيْ قَوْلِ لَا مِنْهُ وَلَا نَعَمِ

ساڈے نبی ص حکم دین والے نہی فرماؤن والے اجیہے ہین
کہ آپ ص دا مثل کوئی نہیں - سچّے [illegible] وچ - ہاں
تے نہ وچ -

Marfat.com

(۳۶) هُوَ الْحَبِيْبُ الَّذِیْ تُرْجٰی شَفَاعَتُهٗ
لِكُلِّ هَوْلٍ مِّنَ الْاَهْوَالِ مُقْتَحِمِ

اوہو حبیب لبیب ہیَن کہ اُمید کیتی گئی اے اوہاں دی شفاعت دی ہر شِدّت تے مصیبت وڈّ۔ شِدّتاں تے مصیبتاں نال جیہڑی سختی دے نال اوہناں دے غلامان اُتے نازل ہو چُکیاں نیں۔

(۳۷) دَعَا اِلَی اللّٰهِ فَالْمُسْتَمْسِكُوْنَ بِهٖ
مُسْتَمْسِكُوْنَ بِحَبْلٍ غَيْرِ مُنْفَصِمِ

اوس حبیب لبیب تے جیہڑا سیّد الکونین سند الثقلین اے سانوں اللہ دے دِین وَلے بُلایا۔ تاں اوہناں دی اطاعت دی رسّی تھامن والے ایجہے تھامن والے نیں۔ کہ کدی منقطع نہ ہون گے۔

(۳۸) فَاقَ النَّبِيّٖنَ فِیْ خَلْقٍ وَّفِیْ خُلُقٍ
وَلَمْ يُدَانُوْهُ فِیْ عِلْمٍ وَّلَا كَرَمِ

Marfat.com

ساڈے حضورؐ سارے نبیّاں اُتے برتری حاصل فرما چکے نیں۔ شکل صورت ظاہری تے سوہنے خلق باطنی وچ تے کوئی نبی حضورؐ دے رُتبے دے نیڑے وی نہ اَپڑ سکیا۔ مرتبے علم تے کرم وچ۔

(۳۹) وَكُلُّهُمْ مِّنْ رَّسُوْلِ اللّٰهِ مُلْتَمِسٌ
غَرْفًا مِّنَ الْبَحْرِ اَوْ رَشْفًا مِنَ الدِّيَمِ

سارے نبی سرکار والاتبار صلی اللہ علیہ وسلم دن تے رات دے دریا اخلاق دا اِک چُلو یاں اوہناں دے ابر کرم دا اِک گھُٹ (جرعہ) لین دے طالب ہین۔

(۴۰) وَوَاقِفُوْنَ لَدَيْهِ عِنْدَ حَدِّهِمْ
مِنْ نُّقْطَةِ الْعِلْمِ اَوْ مِنْ شَكْلَةِ الْحِكَمِ

سارے نبی دربار رسالتؐ وچ اپنے منصب نوں جان دے نیں۔ تے اپنے منصب دیاں حداں وچ حاضر ہین علم دے نقطہ دی صورت وچ یاں حکمت دے اعراب دے مطابق۔

Marfat.com

(۴۱) فَهُوَ الَّذِیْ تَمَّ مَعْنَاهُ وَصُوْرَتُهٗ
ثُمَّ اصْطَفَاهُ حَبِیْبًا بَارِئُ النَّسَمِ

بے شک آپؐ اِی دی ذات مقدّس اے۔
جیہڑی اپنے ظاہری کمالاں تے باطنی ترقیّاں وچ مکمّل
اے۔ تے جنہاں نوں رُوحاں دے خالق نے محبوبیت
لئی چُنیا۔

(۴۲) مُنَزَّهٌ عَنْ شَرِیْكٍ فِیْ مَحَاسِنِهٖ
فَجَوْهَرُ الْحُسْنِ فِیْهِ غَیْرُ مُنْقَسِمِ

اوہ ہستی مقدّس بالاتر اے اپنے محاسناں وچ۔ کسے دی
شرکت توں تے آپؐ دے حسُن دی تجلّی آپؐ دے سوا
کسے دُوجے وچ نہیں پائی گئی۔

(۴۳) دَعْ مَا ادَّعَتْهُ النَّصَارٰی فِیْ نَبِیِّهِمْ
وَاحْكُمْ بِمَا شِئْتَ مَدْحًا فِیْهِ وَاحْتَكِمِ

Marfat.com

عیسائیاں نے جیہڑی نعت اپنے نبی دی شان وچ آکھی اوہ چھڈ۔ کہ حضرت عیسیٰؑ نوں اللہ دا پُتر بنا دتا۔ تے ایہدے سوا جو کجھ نعت وچ آکھنا چاہے۔ حکم لا کے تے سوچ وچار کے آکھ۔

(۴۴) فَانْسُبْ اِلٰی ذَاتِہٖ مَا شِئْتَ مِنْ شَرَفٍ
وَانْسُبْ اِلٰی قَدْرِہٖ مَا شِئْتَ مِنْ عِظَمٍ

تاں نسبت کر اوس ذات اعلیٰ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم دے وَلے۔ جِنّاں توں چاہوے۔ تعظیم تے شرف نال تے نسبت جوڑ اوہناں دے رُتبے وَلے۔ جِنّاں توں چاہوے عظمتاں نال۔

(۴۵) فَاِنَّ فَضْلَ رَسُوْلِ اللّٰہِ لَیْسَ لَہٗ
حَدٌّ فَیُعْرِبَ عَنْہُ نَاطِقٌ بِفَمٍ

بے شک رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم دے فضائل دی کوئی حد نہیں۔ جیہڑی لفظاں وچ فصیح بولن والا اپنے منہ وچوں بول سکے۔

Marfat.com

(۴۶) لَوْنَاسَبَتْ قَدْرَہٗ اٰیَاتُہٗ عِظَمًا
اَحْیَ اِسْمُہٗ حِیْنَ یُدْعٰی دَارِسَ الرِّمَمِ

جے تُوں ساڈے حضورؐ دی قدر تے وڈیائی نوں برابر اوہناں دے وڈے معجزیاں دے تکدا۔ تاں زندہ کر دیندا اوہناں داناں پاک جدوں کہ پُکاریا جاندا۔ بے نشان تے پُرانیاں ہڈیاں اُتے۔

(۴۷) لَمْ یَمْتَحِنَّا بِمَا تَعْیَ الْعُقُوْلُ بِہٖ
حِرْصًا عَلَیْنَا فَلَمْ نَرْتَبْ وَلَمْ نَہِمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلّم نے اجیہی چیزاں نال ساڈا امتحان نہ فرمایا جیہدے سمجھن نال ساڈیاں عقلاں عاجز آجاندیاں تے تھک جاندیاں۔ اوہ ترّقی دے حریص تے امّت لئی ہدایت ہین ایس وجہ توں نہ سانوں کسے شک تے شُبے دا موقعہ آؤن دِتا۔ نہ اسیں اَتھّے وَاہ شریعت اُتے ٹُرے۔

(۴۸) اَعْیَ الْوَرٰی فَہْمُ مَعْنَاہُ فَلَیْسَ یُرٰی

Marfat.com

لِلْقُرْبِ وَالْبُعْدِ مِنْهُ غَيْرُ مُنْفَحِمِ

مخلوقات حضورؐ دی حقیقت سمجھن توں عاجز ہو گئی تے حضورؐ
دے نیڑے تے دُور کوئی اجیہا نہیں - جیہڑا حضورؐ
دے اگے عاجزانہ تے لاجواب نہ ہو گیا۔

(۴۹) كَالشَّمْسِ تَظْهَرُ لِلْعَيْنَيْنِ مِنْ بُعْدٍ
صَغِيْرَةً وَتَكُلُّ الطَّرْفَ مِنْ اَمَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی مثال سورج جیہی اے - کہ ویکھن
وچ تاں دُور تے نکا نظر آوندا اے تے جدوں اکھ
کھول کے تکو - تاں نیڑے دور دوہاں نظراں نوں خیرہ
کر دیندے نیں۔

(۵۰) وَكَيْفَ يُدْرِكُ فِي الدُّنْيَا حَقِيْقَتَهُ
قَوْمٌ نِيَامٌ تَسَلَّوْا عَنْهُ بِالْحُلُمِ

کویں جان سکدا اے کوئی دُنیا وچ حقیقت محمدیہ صلی اللہ علیہ وسلم
نوں - جدوں کہ قوم دُنیا دے اِک غفلت دے خواب وچ سوں ہی اے۔

Marfat.com

(۵۱) فَمَبْلَغُ الْعِلْمِ فِيْهِ اَنَّهٗ بَشَرٌ
وَاَنَّهٗ خَيْرُ خَلْقِ اللّٰهِ كُلِّهِمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلّم دے معاملے وچ اساڈا انتہا علم ایہو اے کہ اوہ بشر ہین تے حال ایہہ وے کہ اوہ ساری دی ساری مخلوق نالوں افضل تے اعلیٰ ہین۔

(۵۲) وَكُلُّ آيٍ اَتَى الرُّسُلُ الْكِرَامُ بِهَا
فَاِنَّمَا اتَّصَلَتْ مِنْ نُوْرِهٖ بِهِمِ

سارے معجزے جیہڑے انبیاء کرام پہلیاں گزریاں ہویاں قوماں اُتے لیائے۔ اوہ اوہناں نوں ساڈے حضور صلی اللہ علیہ وسلّم دے نوُر پاک دے لمعا نیت تے درخشندگی نوں حاصل ہوئے۔

(۵۳) فَاِنَّهٗ شَمْسُ فَضْلٍ هُمْ كَوَاكِبُهَا
يُظْهِرْنَ اَنْوَارَهَا لِلنَّاسِ فِي الظُّلَمِ

Marfat.com

حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اللہ دے فضل دے سُورج ہین۔
نے سارے انبیاء کرام ایس نبوّت دے آفتاب کولوں
ادھارا چانن لین (منتیز ہون) والے سیارے سن
جیہڑے لوکاں اُتے اپنیاں نصیحتاں نے ہدائتاں دی روشنی
ہنیرے زمانیاں وچ وکھاندے سن۔

(۵۴) اَکْرَمِ بِخَلْقِ نَبِیٍّ زَانَہٗ خُلُقٌ
بِالْحُسْنِ مُشْتَمِلٍ بِالْبِشْرِ مُتَّسِمِ

ساڈے حضور صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی جسمانی ساخت اللہ
نے کیڈی سوہنی بنائی نے اوہنوں خوش اخلاقی نے کیڈی
سہپن دِتی۔ کہ سوہنے مکھڑے توں خوشی دے آثار نے
ہنس مُکھی نظریں آؤندے نیں۔

(۵۵) کَالزَّھْرِ فِی تَرَفٍ وَّالْبَدْرِ فِی شَرَفٍ
وَالْبَحْرِ فِی کَرَمٍ وَّالدَّھْرِ فِی ھِمَمِ

ساڈے حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی ذات گرامی تازگی نے
لطافت وچ شگوفے دی مانند اے۔ بلندی نے عظمت وچ
چودھویں رات دے چن دی مثال نیں۔ سخاوت وچ بے کنار

Marfat.com

سمندر دی مثل نیں - عالی ہمتی وچ دوام (ہمیشہ اکو جیہے)
تے زمانہ دی مانند -

(۵۶) كَأَنَّهُ وَهُوَ فَرْدٌ فِي جَلَالَتِهِ
فِي عَسْكَرٍ حِيْنَ تَلْقَاهُ وَفِي حَشَمِ

جدوں حضور صلی اللہ علیہ وسلم اکلے ہون - تاں ویکھن
والے نوں اِنج نظر آون کہ لشکر دے مجمعے وچ ہین -

(۵۷) كَأَنَّمَا اللُّؤْلُؤُ الْمَكْنُوْنُ فِي صَدَفٍ
مِنْ مَّعْدِنِيْ مَنْطِقٍ مِّنْهُ وَمُبْتَسِمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے بولن تے ہسن دے معدن
یعنی لب تے دند مبارک دی تشبیہہ اوہناں سچے موتیاں
وانگوں ہو سکدی اے - جیہڑے سیپ وچ لکے ہون -

(۵۸) لَا طِيْبَ يَعْدِلُ تُرْبًا ضَمَّ أَعْظُمَهُ
طُوْبٰى لِمُنْتَشِقٍ مِّنْهُ وَمُلْتَثِمِ

Marfat.com

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی اوس مٹی توں بہتر مہک دُنیا
وچ نہیں۔ جس مٹی نال آپؐ دے قدم مبارک دیاں
تلیاں لگدیاں نیں۔ مبارک نے اوہ جنہاں نے اوس
خاک پاک نوں سنگھیا نے چمیا۔

(۵۹) اَبَانَ مَوْلِدُہٗ عَنْ طِیْبِ عُنْصُرِہٖ یَا طِیْبَ مُبْتَدَاءٍ مِّنْہُ وَمُخْتَتَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی جمن بھوں نے جسم مبارک
دی مہک ظاہر کیتی۔ سبحان اللہ۔ اے لوکو! ویکھو
حضورؐ دی جم بھوں نے مزار پاک دونویں کیڈے پاک
تے خوشبودار نیں۔

(۶۰) یَوْمٌ تَقَرَّسَ فِیْہِ الْفُرْسُ اَنَّھُمُ قَدْ اُنْذِرُوْا بِحُلُوْلِ الْبُؤْسِ وَالنِّقَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے جنم دن نوں فراست نال فارس
دے وسنیکاں نے سمجھ لیا۔ کہ ایہہ دِن اوہناں اُتے بلاواں
تے مُصیبتاں دے نازل ہون دا اے۔

Marfat.com

(۶۱) وَبَاتَ اِیْوَانُ کِسْرٰی وَھُوَ مُنْصَدِعٌ
کَشَمْلِ اَصْحَابِ کِسْرٰی غَیْرَ مُلْتَئِمِ

ایران دے شاہ دا محل پاٹ کے رہ گیا تے فیر درست نہ ہو سکیا - جیویں کسریٰ دا لشکر کھلرن دے بعد فیر منظم (اکٹھا) نہ ہویا -

(۶۲) وَالنَّارُ خَامِدَۃُ الْاَنْفَاسِ مِنْ اَسَفٍ
عَلَیْہِ وَالنَّھْرُ سَاھِی الْعَیْنِ مِنْ سَدَمِ

آتش کدیاں دی اگ ٹھنڈا ساہ بھر کے ٹھنڈی ٹھار ہو گئی - تے فرات دی نہر دی اکھ (منبع) وگن توں رُک گیا -

(۶۳) وَسَاءَ سَاوَۃَ اَنْ غَاضَتْ بُحَیْرَتُھَا
وَرُدَّ وَارِدُھَا بِالْغَیْظِ حِیْنَ ظَمِ

تے حیدوں کہ سُک گیا ساوہ دریا - تاں ساوہ دے وستیک کنڈھے توں ترہائے غصّے وچ پرتے -

Marfat.com

(٦٤) كَانَّ بِالنَّارِ مَا بِالْمَآءِ مِنْ بَلَلٍ
حَزَنًا وَّبِالْمَآءِ مَا بِالنَّارِ مِنْ حَرَمٍ

جیویں کہ غم دی اگ وچ اگ تے پانی توں نمی حاصل کیتی اے تے پانی نے اگ توں حرارت حاصل کر کے خشکی لے لئی۔

(٦٥) وَالْجِنُّ تَصْتَفِقُ وَالْاَنْوَارُ سَاطِعَةٌ
وَالْحَقُّ يُظْهَرُ مِنْ مَعْنًى وَّمِنْ كَلِمٍ

جنّات آوازاں دین لگے تے نور اُچے ہو کے چمکن لگے تے حق ظاہر ہو گیا۔ قرآن کریم دیچوں تے حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے ارشاداں توں۔

(٦٦) عَمُوْا وَصَمُّوْا فَاَعْلَانُ الْبَشَائِرِ لَمْ
تُسْمَعْ وَبَارِقَةُ الْاِنْذَارِ لَمْ تُشَمِ

کفار اَنھے بولے ہو گئے نہ خوشخبری دا اعلان سُنیا۔ نہ

Marfat.com

ڈراؤن والیاں بجلیاں ویکھ سکے۔

(۶۷) مِنۡ بَعۡدِ مَا اَخۡبَرَ الۡاَقۡوَامَ کَاهِنُهُمۡ
بِاَنَّ دِیۡنَهُمُ الۡمَعۡوجَّ لَمۡ یَقُمِ

شرک تے بے دین منکر اوہدے بعد اکھے بولے ہوئے
کہ اوہناں نوں کاہناں نے پہلاں خبر دِتی سی کہ تہاڈا
دین ڈِگا تے ہولا اے۔

(۶۸) وَبَعۡدَ مَا عَایَنُوۡا فِی الۡاُفُقِ مِنۡ شُهُبٍ
مُنۡقَضَّةٍ وَّفۡقَ مَا فِی الۡاَرۡضِ مِنۡ صَنَمِ

کفار حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی رسالت دے انکارتوں پہلاں
اسمان دے کناریاں نوں شہاب ثاقب ٹٹدے ہوئے
تکدے نے دھرتی اُتے بتاں نوں ڈِگیا ہویا ویکھ چکے سن۔

(۶۹) حَتّٰی غَدَا عَنۡ طَرِیۡقِ الۡوَحۡیِ مُنۡهَزِمٌ
مِّنَ الشَّیَاطِیۡنِ یَقۡفُوۡا اِثۡرَ مُنۡهَزِمِ

Marfat.com

ایتھوں تیکر کہ وحی دے راہ توں شیاطین اِک دُوجے دے پچھے بھجن لگے۔

(۷۰) كَاَنَّهُمْ هَرَبًا اَبْطَالُ اَبْرَهَةٍ
اَوْ عَسْكَرٌ بِالْحَصٰى مِنْ رَّاحَتَيْهِ رُمِيْ

جیویں شیاطین بھجن وچ ابرہہ دے لشکر وانگوں سن۔ یاں اوس لشکر وانگوں جیہڑا حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے دست مبارک دیاں کنکریاں نال مارا گیا۔

(۷۱) نَبَذًا بِهٖ بَعْدَ تَسْبِيْحٍ بِبَطْنِهِمَا
نَبْذَ الْمُسَبِّحِ مِنْ اَحْشَاءِ مُلْتَقِمِ

یعنی حضور صلی اللہ علیہ وسلم دا دُشمناں وَلے سنگریزیاں دا سُٹنا اوس دیلے سی۔ جدوں کہ اوہ کنکریاں حضورؐ دے پاک ہتھاں وچ سُبْحَانَ اللّٰہ کہہ رہیاں سن۔ ایہہ اج سُٹنا سی۔ جیویں حضرت یُونسؑ تسبیح دے نال مچھی دے ڈِھڈ وِچوں نکلے۔

Marfat.com

۷۰) جَآءَتْ لِدَعْوَتِهِ الْاَشْجَارُ سَاجِدَةً
تَمْشِیْ اِلَیْهِ عَلٰی سَاقٍ بِلَا قَدَمِ

تے آئے رُکھ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے سَدن نال سجدہ
کردے ہوئے آپ دے وَلّے اپنے تنّے یعنی پنّیاں نال
بغیر پیراں دے۔

۷۱) کَاَنَّمَا سَطَرَتْ سَطْرًا لِّمَا کَتَبَتْ
فُرُوْعُهَا مِنْ بَدِیْعِ الْخَطِّ فِی اللُّقَمِ

جیویں اوہ رُکھ اِک لکیر کھچدے ہوئے آ رہے سن۔ تے
اوہناں دیاں شاخاں لکیر دے وچکار سہپن پیدا کر رہیاں سن۔

۷۲) مِثْلُ الْغَمَامَةِ اَنّٰی سَارَ سَائِرَةً
تَقِیْهِ حَرَّ وَطِیْسٍ لِّلْهَجِیْرِ حَمِیْ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم جتھے تشریف لے جاندے اِک بدّل
وانگوں ٹُرن والی شَے حضورؐ نوں دوپہر دی گرمی توں بچان

Marfat.com

لئی نال نال ہُندی سی۔

(۷۵) اَقْسَمْتُ بِالْقَمَرِ الْمُنْشَقِّ اِنَّ لَ
مِنْ قَلْبِهٖ نِسْبَةً مَّبْرُوْرَةَ الْقَسَمِ

میں ٹُٹے ہوئے چَن دی قسَم کھاندا ہاں کہ اوہنوں چانن ونڈ
وچ حضور صلی اللہ علیہ وسلّم دے قلب مبارک نال نسبت
اے تے ایہہ میری قسَم مبرور اے۔

(۷۶) وَمَا حَوَى الْغَارُ مِنْ خَيْرٍ وَّمِنْ كَرِمٍ
وَكُلُّ طَرْفٍ مِّنَ الْكُفَّارِ عَنْهُ عَمِيْ

غار ثور نے کویں اپنے اندر لے لیا۔ منبع فضائل تے کرم نوں
تے کافراں دیاں اکھاں اوس نور نوں ویکھن توں اَنھیاں
رہیاں۔

(۷۷) فَالصِّدْقُ فِي الْغَارِ وَالصِّدِّيْقُ لَمْ يَرِمَا
وَهُمْ يَقُوْلُوْنَ مَا بِالْغَارِ مِنْ اَرِمِ

Marfat.com

سچّائیاں دے پیکرؐ غار ثور وچ جلوہ فرما سن تے صدیق اکبرؓ وی حاضر سن تے سپّ دے ڈنگن نال آپؐ نوں سوج وی نہ چڑھی تے مُشرک اوتھے ویکھ ویکھ کے ایہہ کہندے ہوئے چلے گئے کہ ایس غار وچ کوئی نہیں اے۔

۷) ظَنُّوا الْحَمَامَ وَظَنُّوا الْعَنْكَبُوْتَ عَلٰى خَيْرِ الْبَرِيَّةِ لَمْ تَنْسُجْ وَلَمْ تَحُمِ

مشرکین تے گمان کیتا۔ کبوتر نوں تے گمان کیتا مکڑی نوں کہ جے حضورؐ ایتھے آؤندے تاں مکڑی دا جالا تنیا نہ ہُندا تے کبوتری آنڈے نہ دیندی۔

۷) وَقَايَةُ اللّٰهِ اَغْنَتْ عَنْ مُّضَاعَفَةٍ مِّنَ الدُّرُوْعِ وَعَنْ عَالٍ مِّنَ الْاُطُمِ

اللہ دی حفاظت نے حضور صلی اللہ علیہ وسلّم نوں امیر بنا دتا۔ دوہریاں حفاظتاں نال تے اُچّے قلعیاں نال

Marfat.com

(۸۰) مَا سَامَنِی الدَّهْرُ ضَیْمًا وَّاسْتَجَرْتُ بِـ
اِلَّا وَنِلْتُ جِوَارًا مِّنْهُ لَمْ یُضَمِ

جدوں کدی زمانے نے میتوں تکلیف دِتی تاں میں حضور دی حمایت حاصل کرلئی تے زمانے دے ظلم توں بچیا رہیا۔

(۸۱) وَلَا الْتَمَسْتُ غِنَی الدَّارَیْنِ مِنْ یَّدِہٖ
اِلَّا اسْتَلَمْتُ النَّدٰی مِنْ خَیْرِ مُسْتَلَمِ

میں اپنے سخی توں دین تے دُنیا دی عطا کدی نہ منگی۔ پر اوہناں دے سخی ہتھاں توں میں من مانی مراد حاصل کیتی

(۸۲) لَا تُنْکِرِ الْوَحْیَ مِنْ رُّؤْیَاہُ اِنَّ لَہٗ
قَلْبًا اِذَا نَامَتِ الْعَیْنَانِ لَمْ یَنَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی اوس وحی دا انکار نہ کر۔ جیہڑی خواب وچ آپ نُوں اُتے اُتری۔ ایس لئی کہ اوہناں دا اجیہا قلب پاک اے۔ اکھاں سوں جان پر اوہ نہیں سُوندا۔

Marfat.com

(۸۳) فَذَاكَ حِيْنَ بُلُوْغٍ مِّنْ نُّبُوَّتِهٖ
فَلَيْسَ يُنْكَرُ فِيْهِ حَالُ مُحْتَلِمِ

خواب وچ وحی اُترن دا سبب ایہہ ہے کہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم نبوّت دے کمال نوں اَپڑے ہوئے سن - جدوں انسان اپنی عُمر دے کمال نوں اَپڑ دا اے تاں اوہدے احتلام دے دعوے نوں رَدّ نہیں کیتا جاندا -

(۸۴) تَبَارَكَ اللّٰهُ مَا وَحْيٌ بِمُكْتَسَبٍ
وَّلَا نَبِيٌّ عَلٰى غَيْبٍ بِمُتَّهَمِ

سبحان اللہ ! وحی اپنی کوشش نال حاصل ہون والی شئے نہیں تے نہ نبی اُتے غیب دیاں خبراں وچ کوئی بہتان لایا جا سکدا اے -

(۸۵) كَمْ اَبْرَاَتْ وَصِبًا بِاللَّمْسِ رَاحَتُهٗ
وَاَطْلَقَتْ اَرِبًا مِّنْ رِّبْقَةِ اللَّمَمِ

بیمار کئی وار نگڑے ہو گئے اوہناں دی ہتھیلی دے لگن

Marfat.com

نال تے آزاد ہو گئے لوڑ وندے جنوں دے پھندے توں۔

(٨٦) وَاَحْيَتِ السَّنَةَ الشَّهْبَآءُ دَعْوَتُهٗ
حَتّٰى حَكَتْ غُرَّةً فِى الْاَعْصُرِ الدُّهُمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی دعا نے سُکے سڑے تے کال والے سمے نوں سرسبز تے شاداب کر دتا۔ ایجھوں تیکر کہ آؤن والے تے بیتے ہوئے ہنیرے زمانیاں وچ ایہہ سال روشن تے چمکیا ہو یا نظر آؤندا اے۔

(٨٧) بِعَارِضٍ جَادَ اَوْخَلَّتِ الْبِطَاحَ بِهٖ
سَيْبًا مِّنَ الْيَمِّ اَوْسَيْلًا مِّنَ الْعَرِمِ

قحط سالی اِک مینہہ نوں دفع ہوئی تے بارش اِک بدل دی وجہ نوں ایجھی وسی کہ تکن والا گمان کردا سی کہ ایہہ دریا دا طوفان یاں ہڑ تے جل تھل اے۔

(٨٨) دَعْنِىْ وَوَصْفِىْ اٰيَاتٍ لَّهٗ ظَهَرَتْ

Marfat.com

ظُهُورَ نَارِ الْقِرٰی لَیْلًا عَلٰی عَلَمٍ

چھڈیتوں تے حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی تعریف کرن دے بھانویں اوہ ایس ویلے اَیتے روشن ہَین۔ جیویں پربت دی اگ پہاڑ اُتے روشن ہُندی اے۔

(۸۹) فَاللّٰہُ یَزِیْدُ حُسْنًا وَھُوَ مُنْتَظِمٌ
وَلَیْسَ یَنْقُصُ قَدْرًا غَیْرَ مُنْتَظِمٍ

موتی دا حیدوں سلیقے نال ہار بنایا جائے تاں اوہدی سُج دُھج تے سہپن وَدھ جاندا اے تے اوہو موتی جدوں اکلا ہووے تاں اوہدے ذاتی حُسن تے قدر قیمت وچ کوئی نقص نہیں آوُندا۔

(۹۰) فَمَا تُطَاوِلُ آمَالُ الْمَدِیْحِ اِلٰی
مَا فِیْہِ مِنْ کَرَمِ الْاَخْلَاقِ وَالشِّیَمِ

اے مدح دی آرزو کرن والے کیہہ توں مدح کرن دی آس وچ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے اوصاف اُتے اُچی اُچی دُھون کر کے اوتھاں دے سوہنے خلق تے من بھاتیاں

Marfat.com

عادتاں دا اندازہ لا رہیا ایں۔ اوہناں دی حد تے ڈوہنگھیائی نوا جاننا مشکل اے۔

(۹۱) اٰیاتُ حَقٍّ مِّنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثَۃٌ
قَدِیْمَۃٌ صِفَۃُ الْمَوْصُوْفِ بِالْقِدَمِ

یعنی قرآن کریم دیاں سچیاں آئتاں خدا ولوں نازل ہوئیاں نیں تے تلفظ تے نزول تے کتابت دے اعتبار نال اتاریاں تے ہمیشہ نال لکھیاں ہویاں نیں۔ تے معنے تے کلام نفس دے اعتبار نال پرانیاں۔ کیوں جے اوہ صفت ہین ذات پاک دی جیہڑا سب توں پرانا اے تے ایہہ امر سچ اے کہ سب توں پرانے دی صفت وی پرانی ہندی اے۔ نہیں تاں پرانا محل ڈگ پینداے

(۹۲) لَمْ تَقْتَرِنْ بِزَمَانٍ وَّھِیَ تُخْبِرُ نَا
عَنِ الْمَعَادِ وَعَنْ عَادٍ وَّعَنْ اِرَمٍ

اوہ آئتاں قرآن کریم دیاں کسے خاص لاگے دے سمے دی اِی

Marfat.com

خبر نہیں دیندیاں۔ سگوں آخرت دی خبر دی دیندیاں
ہیں۔ عاد اول دا قصہ پہلیاں دی خبر دیندا اے تے عاد دوم
ہیکڑ لے دا قصہ ارم دے قصے سناندیاں نیں۔

۹۳) دَامَتْ لَدَيْنَا فَفَاقَتْ كُلَّ مُعْجِزَةٍ
مِّنَ النَّبِيِّيْنَ اِذْ جَآءَتْ وَلَمْ تَدُمِ

قرآن دا معجزہ ساڈے کول ہمیشہ لئی اے تے ایہہ
معجزہ سارے نبیاں دے معجزیاں اُتے معتبر اے
ایس لئی کہ اوہ معجزے جیہڑے نبی لیائے۔ اوہ سدا
لئی نہ رہے۔

۹۴) مُحَكَّمَاتٌ فَمَا يُبْقِيْنَ مِنْ شُبَهٍ
لِّذِيْ شِقَاقٍ وَّلَا يَبْغِيْنَ مِنْ حَكَمِ

اللہ دیاں آئتاں خود حاکم تے اچیہا فیصلہ کرن والیاں ہین
کہ فرق پان والے لئی کوئی شبہ باقی نہیں چھڈ دیاں۔
نہ اوہناں دے فیصلے وچ کسے منصف دی لوڑ رہندی اے۔

Marfat.com

(۹۵) مَا حُوْرِبَتْ قَطُّ اِلَّا عَادَ مِنْ حَرْبِ
اَعْدَی الْاَعَادِیْ اِلَیْهَا مُلْقِیَ السَّلَمِ

قرآن دیاں آئتاں نال کدی سخت توں سخت دشمن نے لڑائی نہ کیتی - پر اوہ غضب ناک ہو کے پلٹیا - یاں سلامتی نال اوہنوں قبول کیتا -

(۹۶) رَدَّتْ بَلَاغَتُهَا دَعْوَیٰ مُعَارِضِهَا
رَدَّ الْغُیُوْرِ یَدَ الْجَانِیْ عَنِ الْحَرَمِ

قرآن دیاں بلاغتاں دعویٰ کرن والے نوں ڈک بیٹھیاں نیں - اِنج جیویں غیرت مند سوائی غیر محرم کولوں پردہ کردی اے -

(۹۷) لِاَمَعَانٍ کَمَوْجِ الْبَحْرِ فِیْ مَدَدٍ
وَفَوْقَ جَوْهَرِهٖ فِی الْحُسْنِ وَالْقِیَمِ

قرآن دیاں آئتاں اپنے اندر دریا دیاں لہراں وانگوں معنے

Marfat.com

رکھدیاں نیں تے سمندر دے موتیاں نالوں مُل تے حُسن
وِچ وَدھ نیں۔

(٩٨) فَمَا تَعُدُّوَلَا تُحْصُیٰ عَجَآئِبُهَا
وَلَا تُسَامُ عَلَی الْاِکْثَارِ بِالسَّلَمِ

قرآنی آئتاں دے عجائبات بے شمار نیں۔ پڑھن والیاں دی
کثرت دی گنتی چھڈن اُتے مجبور نہیں کردی تے ان گنت
ہون دی وجہ وِچ گنن والا تھکدا نہیں تے طبیعت
ملول (غمگین) نہیں ہُندی۔

(٩٩) قَرَّتْ بِهَا عَیْنُ قَارِئِهَا فَقُلْتُ لَهٗ
لَقَدْ ظَفِرْتَ بِحَبْلِ اللّٰهِ فَاعْتَصِمِ

پڑھن والیاں اکھاں اوہدے پڑھن نال ٹھنڈیاں
ہُندیاں نیں تے میں اوہنوں آکھدا ہاں کہ توں فتح
پاگیا ایں۔ ایس اللہ دی رسی نوں پھڑی رکھ۔

(١٠٠) اِنْ تَتْلُهَا خِیْفَةً مِّنْ حَرِّ نَارِ لَظٰی

Marfat.com

اَطْفَأْتَ حَرَّ لَظٰی مِنْ وِّرْدِهَا الشَّبِمِ

جے توں ایہناں قرآنی آئتاں نوں جہنم دی اگ دے ڈر توں پڑھدا رہویں۔ تاں بے شک ایہدے ٹھنڈے چشمے دوزخ دی گرمی بجھا دین۔

(۱۰۱) كَاَنَّهَا الْحَوْضُ تَبْيَضُّ الْوُجُوْهُ بِهٖ مِنَ الْعُصَاةِ وَقَدْ جَآءُوْهُ كَالْحُمَمِ

اللہ دیاں آئتاں سگوں حوض کوثر ہیں۔ جیہدے وچ تہاؤں نال گنہ گاراں دے کوئلے وانگوں سڑے تے کالے چہرے سوہنے (اُجلے) ہو جاندے نیں۔

(۱۰۲) وَكَالصِّرَاطِ وَكَالْمِيْزَانِ مَعْدِلَةً فَالْقِسْطُ مِنْ غَيْرِهَا فِي النَّاسِ لَمْ يَقُمِ

قرآن دیاں آئتاں انصاف ظاہر کرن لئی میزان یاں پلصراط دی مثل نیں تے ایہدے بناں لوگائی وچ عدل تے انصاف قائم نہیں رہ سکدا۔

Marfat.com

(۱۰۳) لَا تَعْجَبَنْ لِحَسُودٍ رَاحَ يُنْكِرُهَا
تَجَاهُلًا وَهُوَ عَيْنُ الْحَاذِقِ الْفَهِمِ

جے (حاسد) سڑن والا دانا تے سمجھدار ہوکے وی جان بجھ
کے قرآن دا منکر تے رسول صلی اللہ علیہ وسلم دیاں فضیلتاں
دا مخالف ہووے تاں اوہدے انکار اُتے توں تعجب
نہ کر۔

(۱۰۴) قَدْ تُنْكِرُ الْعَيْنُ ضَوْءَ الشَّمْسِ مِنْ رَمَدٍ
وَيُنْكِرُ الْفَمُ طَعْمَ الْمَاءِ مِنْ سَقَمٍ

کدی کسے بیمار اکھ والے پاروں سورج دا چانن دیکھن
توں نہیں لک سکدا تے کدی بیمار بندے دا منہ پانی دا
ذائقہ دسن توں اصل ذائقہ نہیں بدل سکدا۔

(۱۰۵) يَا خَيْرَ مَنْ يَتَّمَ الْعَافُونَ سَاحَتَهُ
سَعْيًا وَّفَوْقَ مُتُوْنِ الْأَيْنُقِ الرُّسُمِ

Marfat.com

اے بہترینؐ! اوہناں دے جنہاں دے گھراں وَلّے حاجتمند لوک بھجدے ہوئے تے مصیبت مارے لوک سانڈنیاں (اُوٹھنیاں) اُتے بہہ کے حاضر ہون دا عزم کردے نیں۔

(۱۰۶) وَمَنْ هُوَ الْاٰيَةُ الْكُبْرٰى لِمُعْتَبِرٍ
وَّمَنْ هُوَ النِّعْمَةُ الْعُظْمٰى لِمُغْتَنِمٍ

اے اوہ ذاتؐ پاک! جیہدا وجود مسعود عزّت حاصل کرن والے لئی وڈا نشان اے تے جیہدا نبی ہونا غنیمت جانن والے لئی وڈی نعمت اے۔

(۱۰۷) سَرَيْتَ مِنْ حَرَمٍ لَّيْلًا اِلٰى حَرَمٍ
كَمَا سَرَى الْبَدْرُ فِيْ دَاجٍ مِّنَ الظُّلَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلّم آپ نے رات وچ سیر فرمائی۔ حرم (بیت اللہ) توں حرم (بیت المقدّس) تیکر جیویں چن ہنیرے وچ سفر کردا اے ہنیری رات وچ۔

Marfat.com

(۱۰۸) وَبِتَّ تَرْقٰی اِلٰی اَنْ نِلْتَ مَنْزِلَةً
مِنْ قَابِ قَوْسَیْنِ لَمْ تُدْرَكْ وَلَمْ تُرَمِ

تے رات وچ چڑھے آپؐ ایتھوں تیکر کہ اوس منزل اُتے
اَپڑے۔ جیہڑی منزل تیکر انسان تے فرشتہ نہیں اَپڑ
سکدا تے نہ اوس منزل تیکر پہنچن دی آرزُو کر سکدا اے۔

(۱۰۹) وَقَدَّمَتْكَ جَمِیْعُ الْاَنْبِیَآءِ بِهَا
وَالرُّسُلِ تَقْدِیْمَ مَخْدُوْمٍ عَلٰی خَدَمِ

اوس مقام اُتے اَپڑ کے سارے نبیاں تے رسولاں نے حضورؐ
نوں نماز وچ امام بنایا۔ جیویں مخدوم اپنے خادماں دے
اگے ہُندا اے۔

(۱۱۰) وَاَنْتَ تَخْتَرِقُ السَّبْعَ الطِّبَاقَ بِهِمْ
فِیْ مَرْكَبٍ كُنْتَ فِیْهِ صَاحِبَ الْعَلَمِ

اے اسمانّاں دی سَیر کرن والے! آپؐ نے سُت اُسمانّاں دے

Marfat.com

پردے چاک کیتے نال فرشتیاں دے لشکر تے اوہناں
سواراں دے چیہڑے جلوس وچ نال سن تے آپؐ اوس
وچ لشکر دے سردار سن۔

(۱۱۱) حَتّٰی اِذَا لَمْ تَدَعْ شَاوَ الْمُسْتَبِقِ
مِنَ الدُّنُوِّ وَلَا مَرْقَ الْمُسْتَنِمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم اینھوں تیکر چڑھے کہ کسے چڑھن والے نوں اُچا ہون دا تے چڑھن دا موقعہ باقی نہ رہیا۔

(۱۱۲) خَفَضْتَ کُلَّ مَقَامٍ بِالْاِضَافَۃِ اِذْ
نُسِبْتَ بِالرَّفْعِ مِثْلَ الْمُفْرَدِ الْعَلَمِ

آپ صلی اللہ علیہ وسلم نے اپنے مقام دی نسبت نال سارے منتیاں دے مقام تھلے کر دتے تے آپؐ مفرد علم وانگوں علو مرتبت دا اُچے رُتبے والے) دے نال پکارے گئے۔

(۱۱۳) کَیْمَا تَفُوْزَ بِوَصْلٍ اَیِّ مُسْتَتِرٍ
عَنِ الْعُیُوْنِ وَسِرِّ اَیِّ مُکْتَتِمِ

Marfat.com

یعنی ایہہ ندا ایس لئی سی کہ آپؐ نوں اوہ وصل حاصل ہووے۔ جیہڑا خلقت دیاں اکھاں توں لکیا ہوے۔ تے آپؐ اوس لکے ہوئے راز توں جانو ہون کہ حضورؐ دے سوا کوئی اوہناں نہ جان سکے۔

۱۱۴) فَخُزْتَ كُلَّ فَخَارٍ غَيْرَ مُشْتَرَكٍ
وَجُزْتَ كُلَّ مَقَامٍ غَيْرَ مُزْدَحَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم آپ نے ساریاں وڈیایاں اکٹھیاں فرمالئیاں۔ بغیر کسے دی سانجھ دے تے آپؐ سارے مقاماں توں لنگھ کے اوس جگہ اپڑے جتھے کسے دا اکٹھ تے اپڑنا ناممکن اے۔

۱۱۵) وَجَلَّ مِقْدَارُ مَا وُلِّيتَ مِنْ رُتَبٍ
وَعَزَّ إِدْرَاكُ مَا أُوْلِيتَ مِنْ نِعَمِ

بہت وڈی عظمت والی اے اوہ شان جیہدے آپ مالک بنائے گئے۔ رتبیاں نال نے سمجھنا اوکھا اے اوس نعمت دا۔ جیہڑی آپؐ نوں نعمتاں وچوں دتی گئی۔

Marfat.com

(۱۱۶) بُشْرٰی لَنَا مَعْشَرَ الْاِسْلَامِ اِنَّ لَنَا
مِنَ الْعِنَایَةِ رُکْنًا غَیْرَ مُنْھَدِمِ

سانوں اہلِ اسلام نوں خوشخبری اے کہ ساڈے کول خدا
دی رحمت دا اجیہا پکا پیڈا تھم اے۔ جیہڑا ڈگ
نہیں سکدا۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی ذات گرامی دا۔

(۱۱۷) لَمَّا دَعَی اللّٰہُ دَاعِیْنَا لِطَاعَتِہٖ
بِاَکْرَمِ الرُّسْلِ کُنَّا اَکْرَمَ الْاُمَمِ

جدوں کہ اللہ تعالےٰ نے حضور صلی اللہ علیہ وسلم نوں ساڈی
اصلاح تے اسلام دی دعوت لئی گھلیا۔ تاں اوہ سارے
نبیاں دے اکرم[1] الانبیاء ہین۔ تاں اوہناں دے متبع والے
(پیروکار) اکرم[2] الامم ہو گئے

[1] نبیاں دے سردار [2] اُمتاں دے سردار

(۱۱۸) رَاعَتْ قُلُوْبَ الْعِدٰی اَنْبَاءُ بِعْثَتِہٖ
کَنَبْاَۃٍ اَجْفَلَتْ غُفْلًا مِّنَ الْغَنَمِ

Marfat.com

دِین دے دشمناں دے دِل آپؐ دی تشریف آوری دیاں
خبراں نال اِنج ڈرے۔ جیویں شیر دی آواز سنکے یاں نوں
بے خبری وچ ڈرا کے اتنے پریشان کر کے بھجیا دیندی اے

(۱۱۹) مَازَالَ يَلْقَاهُمْ فِيْ كُلِّ مُعْتَرَكٍ
حَتّٰى حَكَوْا بِالْقَنَا لَحْمًا عَلٰى وَضَمٍ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم کفّار نال ہر میدان وچ مقابلہ کردے
رہے۔ ایتھوں تیکر کہ مجاہداں دے نیزے دے ذریعہ
اوہناں دے گوشت اِنج کر دِتے۔ جیویں قصائی دی
مُٹھی دا (قیمہ کٹیا) لَون۔

(۱۲۰) وَدُّوا الْفِرَارَ فَكَادُوْا يَعْبِطُوْنَ بِهٖ
اَشْلَاءَ شَالَتْ مَعَ الْعِقْبَانِ وَالرَّخَمِ

کفّار اسلام دے مجاہداں دی تلوار دی سٹ توں بھجنا
پسند کردے تے جیہڑے جسم دے ٹوٹے کاں تے
اِلّاں لے اُڈے ہَین۔ اوہناں اُتے غبطہ (خواہش)
کردے کہ جیویں ایہہ ٹُکڑے ایہناں سَٹاں توں بچ کے
اِلّاں دی غذا بن گئے۔ اسیں کیوں نہ بنے۔

Marfat.com

(۱۲۱) تَمْضِي اللَّيَالِي وَلَا يَدْرُونَ عِدَّتَهَا
مَالَمْ تَكُنْ مِّنْ لَيَالِي الْأَشْهُرِ الْحُرُمِ

راتاں لنگھ رہیاں نیں تے کفار ڈرتے پریشانی دی زیادتی
پاروں راتاں دیاں گنتیاں نہیں جان دے۔ حیدون تک
اشہر حرام (ماہ حرام) دیاں راتاں نہ آجان۔

(۱۲۲) كَأَنَّمَا الدِّينُ ضَيْقٌ حَلَّ سَاحَتَهُمْ
بِكُلِّ قَرْمٍ إِلَى لَحْمِ الْعِدَى قَرِمِ

اسلام دا مذہب تاں اِک پروہنا سی۔ جیہڑا اوہناں
دے گھر آیا تے اجیہے سرداراں دے نال آیا۔ جیہڑے
دشمناں دے گوشت دے چاہوان سن۔

(۱۲۳) يَجُرُّ بَحْرَ خَمِيسٍ فَوْقَ سَابِحَةٍ
تَرْمِي بِمَوْجٍ مِّنَ الْأَبْطَالِ مُلْتَطِمِ

اوہ وڈیاں ٹھاٹھاں مار دے ہوئے لشکر یاں دا دریا
لے کے گھوڑیاں اُتے سوار نیزے تے تیراں دیاں موجاں

Marfat.com

نال تے بہادراں دے نال دشمن نال ٹکراندا اے۔

(۱۲۴) مِنْ كُلِّ مُنْتَدِبٍ لِلّٰهِ مُحْتَسِبٍ
يَسْطُوْ بِمُسْتَاْصِلٍ لِّلْكُفْرِ مُصْطَلِمِ

اسلام دے فرزانداں وِچّوں حُکم مَنّن لئی ہر اِک مطیع سی۔ اللہ کولوں اَجر لین دی امید رکھدا سی۔ تے دُشمن اُتے حملہ اوہناں دی جَڑ پُٹن تے کُفر دیاں جَڑاں کھوتر کے سُٹن نوں ہُندا سی۔

(۱۲۵) حَتّٰى غَدَتْ مِلَّةُ الْاِسْلَامِ وَهْيَ بِهِمْ
مِّنْ بَعْدِ غُرْبَتِهَا مَوْصُوْلَةَ الرَّحِمِ

ایتھوں تیکر کہ ملّت اسلامیہ دی اوہناں دی بدولت ایہہ حالت ہو گئی کہ پہلاں اوہ سب توں اَڈ تے غریب دیس دے وَاسی سن تے ہُن تاں وَڈی برادری تے عزیز اقارب والے بن گئے۔

(۱۲۶) مَكْفُوْلَةً اَبَدًا مِّنْهُمْ بِخَيْرِ اَبٍ

Marfat.com

وَخَيْرِ بَعْلٍ فَلَمْ تَيْتَمْ وَلَمْ تَئِمِ

ملّت اسلام ہمیشہ لئی محفوظ تے قائم اے۔ ہر دشمن
توں۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے صدقے تے شفقت
پاروں۔ کہ پیو ولوں یتیم تے شوہر ولوں بیوہ نہیں ہوسکدی

(۱۲۷) هُمُ الْجِبَالُ فَسَلْ عَنْهُمْ مُصَادِمَهُمْ
مَاذَا رَأَى مِنْهُمُ فِي كُلِّ مُصْطَدَمِ

توحید دے فرزند پہاڑاں وانگوں مضبوط تے قائم سن
اوہناں دے بارے اوہناں میداناں کولوں پچھ کہ اوہناں
نے ہر آزمائش دے میدان وچ جیہڑی شجاعت دجوان مردی
دا اظہار کیتا۔ اوہ کیہو جیہیا سی۔

(۱۲۸) فَسَلْ حُنَيْنًا وَسَلْ بَدْرًا وَسَلْ أُحُدًا
فُصُولَ حَتْفٍ لَهُمْ أَدْهَى مِنَ الْوَخَمِ

حنین تے بدر تے احد دے غزوات توں پچھ کہ کافراں
لئی آفت تے بلا دے دن تے عام تنگیاں دے سمے سن

Marfat.com

(۱۲۹) اَلْمُصْلِدِی الْبِیْضِ حُمْرًا بَعْدَ مَا وَرَدَتْ
مِنَ الْعِدٰی کُلَّ مُسْوَدٍّ مِّنَ اللِّمَمِ

صحابہ کرام چٹیاں تلواراں نوں لال لہو پیا کے پچھاہاں لیاؤن والے نیں۔ جدوں کہ تلواراں دشمناں دے کالے والاں وچ جاندیاں سن۔

(۱۳۰) وَالْکَاتِبِیْنَ بِسُمْرِ الْخَطِّ مَا تَرَکَتْ
اَقْلَامُهُمْ حَرْفَ جِسْمٍ غَیْرَ مُنْعَجَمِ

یعنی صحابہ کرام لکھدے تے نقش کردے سن۔ دشمن دے پنڈیاں دے صفحیاں اُتے ایتھوں تیکر کہ اوہناں دیاں قلماں یعنی نیزیاں نے کوئی جسم دا حرف نہ چھڈیا۔ پر نقطہ (پھٹ) لا کے۔

(۱۳۱) شَاکِی السِّلَاحِ لَهُمْ سِیْمَا تُمَیِّزُهُمْ
وَالْوَرْدُ یَمْتَازُ بِالسِّیْمَا مِنَ السَّلَمِ

Marfat.com

اوہ صحابہ کرامؓ ہتھیاراں نال سج کے بارُعب ہو کے اِنج جاندے سن کہ اوہناں دے چہریاں توں اوہ ممتاز ہُندے سن۔ جیویں گلاب دا پھُل کنڈے دار (خاردار) رُکھاں وِچ ممتاز ہندا اے۔

(۱۳۲) يُهْدِي إِلَيْكَ رِيَاحَ النَّصْرِ نَشْرُهُمْ
فَتَحْسَبُ الْوَرْدَ فِي الْأَكْمَامِ كُلَّ كَمِ

صحابہ کرامؓ دی خوشبو تہاڈے کول فتح مکہ دیاں ہواواں لیاؤندیاں نیں تے تسیں ہر اِک زرہ پوش نوں اِنج پاندے او۔ جیویں گلاب شگوفیاں (گچھیاں) وِچ

(۱۳۳) كَأَنَّهُمْ فِي ظُهُورِ الْخَيْلِ نَبْتُ رُبًا
مِّنْ شِدَّةِ الْحَزْمِ لَا مِنْ شِدَّةِ الْحَزَمِ

صحابہ کرامؓ گھوڑیاں دیاں کنڈاں اُتے سوار اِنج جاپدے جیویں کہ چٹان اُتے پودا اُگیا ہویا اے۔ نہ ایہہ کہ گھاہ یاں لکڑیاں دی پُنڈ بدھی ہوئی۔

Marfat.com

(۱۳۴) طَارَتْ قُلُوْبُ الْعِدٰی مِنْ بَاْسِهِمْ فِرَقًا
فَمَا تُفَرِّقُ بَیْنَ الْبَهْمِ وَالْبُهَمِ

دشمن دے دِل خوف نال اُڈ دے سن کہ خوفزدہ (ڈراکل) ہو کے بکری دے میمے تے بہادر سوار وچ اوہنوں تمیز مُشکل سی۔

(۱۳۵) وَمَنْ تَکُنْ بِرَسُوْلِ اللّٰہِ نُصْرَتُہٗ
اِنْ تَلْقَہُ الْاُسْدُ فِیْ اٰجَامِہَا تَجِمِ

جنہوں حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی مدد تے نصرت حاصل ہووے جے اوہدے سامہنے اپنی کچھار وچ شیر وی آجائے تاں چُپ رہ جائے۔

(۱۳۶) وَلَنْ تَرٰی مِنْ وَّلِیٍّ غَیْرِ مُنْتَصِرٍ
بِہٖ وَلَا مِنْ عَدُوٍّ غَیْرِ مُنْقَصِمِ

Marfat.com

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے دربار دے جیہڑا لاگے ہووے
گا۔ اوہ کدی اوس آستانہ دی مدد دے بغیر نہ ملے
گا۔ تے دشمن توں بغیر خستہ حالی نہ ویکھے گا۔

(۱۳۷) اَحَلَّ اُمَّتَهٗ فِیْ حِرْزِ مِلَّتِهٖ
کَاللَّیْثِ حَلَّ مَعَ الْاَشْبَالِ فِیْ اَجَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم نے اپنی امت نوں دین دے
قلعے وچ اتاریا۔ جیویں شیر اپنے بچیاں نال کچھار
وچ بے فکرا اُتردا اے۔

(۱۳۸) کَمْ جَدَّلَتْ کَلِمَاتُ اللّٰهِ مِنْ جَدَلٍ
فِیْهِ وَکَمْ خَصَّمَ الْبُرْهَانُ مِنْ خَصِمِ

کئی واری ذلت دی مٹی اُتے سٹ دتا قرآن کریم نے اوہناں
لوکاں نوں جیہڑے حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی شان وچ
ملت اسلامیہ وچ جھگڑن آئے تے کئی واری غالب آئے
منکرین اُتے معجزے تے کراماتاں انکار کرن والے تے
جھگڑالو گروہ اُتے۔

Marfat.com

(۱۳۹) كَفَاكَ بِالْعِلْمِ فِي الْاُمِّيِّ مُعْجِزَةً
فِي الْجَاهِلِيَّةِ وَالتَّادِيْبِ فِي الْيُتُمِ

کافی اے تیتوں حضور صلی اللہ علیہ وسلم دا اوہ علم جیہڑا
بغیر پڑھیاں پہلے زمانے توں تبلیغ دے دِناں تیکر
ظاہر ہویا۔ کہ اوہ تاں آپ اِی خود معجزہ اے۔

(۱۴۰) خَدَمْتُهُ بِمَدِيْحٍ اَسْتَقِيْلُ بِهٖ
ذُنُوْبَ عُمْرٍ مَّضٰى فِي الشِّعْرِ وَالْخَدَمِ

ہیں حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی مدحت کر کے ایہدے وسیلے
نال اوس عُمر دے گناہاں دی معافی طلب کیتی اے۔ جیہڑی
شعر لکھن تے دُنیا دے چاہواناں دی خدمتاں وچ
گوائی اے۔

(۱۴۱) اِذْ قَلَّدَانِيْ مَا تُخْشٰى عَوَاقِبُهٗ
كَاَنَّنِيْ بِصِمَاهَدْيٌ مِّنَ النَّعَمِ

Marfat.com

ایہناں دوہاں گلاں یعنی شعر گوئی تے اہلِ دُنیا دی خدمت
نے میری دھون وچ ایجہی گانی (بدھی) پائی اے
جیہدے انجام توں ڈردا ہاں تے سمجھدا ہاں کہ ایہناں
گناہاں دا ہار پاکے میں اوس صدقے دے جانور وانگوں
ہاں۔ جیہڑا پیٹھ پاکے کوہن لئی لیجایا جاندا اے۔

۱۴۲) اَطَعْتُ عَمَّی الصِّبَا فِی الْحَالَتَیْنِ وَمَا
حَصَّلْتُ اِلَّا عَلَی الْاٰثَامِ وَالنَّدَمِ

میں شعر لکھن تے بادشاہاں دی خدمت دوہاں حالتاں
وچ بچپنے وچ گمراہی دا حکم منیا تے گناہ یاں شرمندگی
دے سوا کجھ حاصل نہ ہویا۔

۱۴۳) فَیَا خَسَارَۃَ نَفْسِیْ فِیْ تِجَارَتِھَا
لَمْ تَشْتَرِ الدِّیْنَ بِالدُّنْیَا وَلَمْ تَسُمِ

افسوس میری جان خسارے (گھاٹے) وچ گئی کہ اوہنے
دُنیا چھڈ کے دِین نہ خریدیا تے نہ خریدن اُتے غور کیتا۔

Marfat.com

(۴۴) وَمَنْ يَّبِيْعُ اٰجِلًا مِّنْهُ بِعَاجِلِهٖ
يَبِنْ لَّهُ الْغَبْنُ فِيْ بَيْعٍ وَّفِيْ سَلَمٍ

یعنی جیہڑا شخص آخرت نوں دُنیا دے بدلے وٹیدے۔
اوہنوں نقصان ظاہر ہووے گا۔ خواہ اوہ بیع (نقد)
کے ہووے۔ یاں بدھنی بیع موعود یعنی سلم (دُھل پیلاں
تار دے تے شئے بعد وچ ملے۔) کہندے نیں۔

(۴۵) اِنْ اٰتِ ذَنْبًا فَمَا عَهْدِيْ بِمُنْتَقِضٍ
مِّنَ النَّبِيِّ وَلَا حَبْلِيْ بِمُنْصَرِمٖ

بھانویں میں گنہ گار ہاں۔ پر میرا اطاعت دا معاہدہ
اوہدے نالوں ٹٹن والا نہیں۔ جیہڑا میں حضور
صلے اللہ علیہ وسلم نال کیتا تے میری عقیدت تے پیار
دی رسی ٹٹن (کٹریچن) والی نہیں۔

(۴۶) فَاِنَّ لِيْ ذِمَّةً مِّنْهُ بِتَسْمِيَتِيْ
مُحَمَّدًا وَّهُوَ اَوْفَى الْخَلْقِ بِالذِّمَمِ

Marfat.com

کیوں جے میرا نام محمد اے۔ میتوں میرے حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے حضور وچ امن لازمی اے۔ اس لئی کہ حضورؐ اپنے وعدہ توں پورا کرن وچ (اوفی الخلق) ساری مخلوق توں بہتے وعدہ پورا کرن والے نیں۔

(۴۷) اِنْ لَّمْ یَکُنْ فِیْ مَعَادِیْ اَخْذُ بَیْدٍ
فَضْلاً وَّ اِلَّا فَقُلْ یَا زَلَّةَ الْقَدَمِ

جے حضور صلی اللہ علیہ وسلم میرے مرن دے بعد میرے دستگیر نہ ہون تاں آکھنا کہ اے تلکن والے پیر والے ذلیل!

(۴۸) حَاشَاہُ اَنْ یُّحْرِمَ الرَّاجِیْ مَکَارِمَہٗ
اَوْ یَرْجِعَ الْجَارُ مِنْہُ غَیْرَ مُحْتَرَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دے کرم دی شان ایس توں پاک اے کہ اوہناں دے بوہے اُتے منگن والا جھڑی امید لے کے جاوے اوہ بخشش حاصل کیتے بغیر محروم تے مایوس پچھا ہاں پرت آوے۔

Marfat.com

(۱۴۹) وَمُنْذُ اَلْزَمْتُ اَفْكَارِیْ مَدَائِحَهٗ
وَجَدْتُّهٗ لِخَلَاصِیْ خَیْرَ مُلْتَزَمٖ

جدوں توں میں اپنے فکر (سوچاں) وچ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی نعت لکھنی لازم کیتی - میں سمجھدا ہاں کہ میں بہترین پناہ دی تھاں لبھ لئی -

(۱۵۰) وَلَنْ یَّفُوْتَ الْغِنٰی مِنْهُ یَدًا تَرِبَتْ
اِنَّ الْحَیَا یُنْبِتُ الْاَزْهَارَ فِی الْاَكَمِ

جیڑا غریب ہتھ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی بارگاہ وَل وَدھے اوہ کدی دولت لین توں بناں پرت دا نہیں بارش ہندی اے تاں پہاڑ دیاں ٹیبسیاں اُتے وی پھل کھڑا دیندی اے -

(۱۵۱) وَلَمْ اُرِدْ زَهْرَةَ الدُّنْیَا الَّتِیْ قَطَفَتْ
یَدَا زُهَیْرٍ بِمَا اَثْنٰی عَلٰی هَرِمٖ

Marfat.com

میں حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی نعت توں اوہ تازگی تے لوبھ حاصل کرنا نہیں چاہندا۔ جیہڑا زہیر بن ابی سلمیٰ مشہور شاعر دے سہتھاں نے سنان بن ہرم دی تعریف دے صلے وچ (انعام) حاصل کیتا۔

(۱۵۲) يَا اَكْرَمَ الْخَلْقِ مَالِيْ مَنْ اَلُوْذُ بِهٖ
سِوَاكَ عِنْدَ حُلُوْلِ الْحَادِثِ الْعَمِمِ

اے بہترین جہانان دے کریم صلی اللہ علیہ وسلم آپ دے سوا میرے لئی کوئی جگہ نہیں۔ جتھے سر لکاواں۔ مصیبتاں دے عام نازل ہون دے سمے۔

(۱۵۳) وَلَنْ يَّضِيْقَ رَسُوْلَ اللّٰهِ جَاهُكَ بِيْ
اِذَا الْكَرِيْمُ تَجَلّٰى بِاسْمِ مُنْتَقِمِ

یعنی حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی عظمت (وڈیائی) تے شان میرے لئی تنگ نہ ہووے گی۔ حشر دیہاڑے منتقم حقیقی دے ناں نال اپنی شان ظاہر فرماؤن گے۔

Marfat.com

١٥) فَإِنَّ مِنْ جُوْدِكَ الدُّنْيَا وَضَرَّتَهَا
وَمِنْ عُلُوْمِكَ عِلْمَ اللَّوْحِ وَالْقَلَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم آپ دے اِی جود (سخاوت) تے
دم (ترس) دے صدقے نال دُنیا اے تے اوہدی
ند یعنی آخرت دا وجود تے لوح قلم دے علم آپؐ دے
علومات دے دائرے دا اِک جُزو ہین۔

يَا نَفْسُ لَا تَقْنَطِيْ مِنْ زَلَّةٍ عَظُمَتْ
إِنَّ الْكَبَائِرَ فِي الْغُفْرَانِ كَاللَّمَمِ

اے نفس اپنے گناہاں دے سبب نال جیہڑے بوہت
وڈے گناہ ہو گئے نیں۔ اوہناں دی رحمت توں مایوس
نہ ہو۔ کیوں جے بخشنہار تے رحمت دے سُمندیاں
وڈے گناہ وِی نِکے ہو جاندے نیں۔

١٥) لَعَلَّ رَحْمَةَ رَبِّيْ حِيْنَ يَقْسِمُهَا
تَأْتِيْ عَلٰى حَسَبِ الْعِصْيَانِ فِي الْقِسَمِ

Marfat.com

ہو سکدا اے کہ رحمت الٰہی دی حدوں وُنڈ ہووے تا
ہو سکدا اے۔ میرے گناہاں دے برابر میرے حصّے
وچ آجائے۔

(۱۵۷) يَا رَبِّ وَاجْعَلْ رَجَائِيْ غَيْرَ مُتَعَلِّ
لَدَيْكَ وَاجْعَلْ حِسَابِيْ غَيْرَ مُنْخَرِ

الٰہی اپنی بارگاہ وچ حشر دے دیہاڑے میری امید
دے خلاف نہ کرتے میرا اعمالنامہ بخشش حاصل
کرن والیاں تالوں پاڑ کے وکھرا نہ کر۔

(۱۵۸) وَالْطُفْ بِعَبْدِكَ فِي الدَّارَيْنِ اِنَّ
صَبْرًا مَتٰى تَدْعُهُ الْاَهْوَالُ يَنْهَزِمِ

الٰہی اپنے بندے اُتے دِین تے دُنیا وچ رحم فرما
کیوں جے اوہدا صبر اینا کمزور اے کہ جدوں ڈردے
گھبراہٹ دا سامنا ہووے تاں ایہہ نس جاندا اے
یعنی صبر جاندا رہندا اے۔

(۱۵۹) وَاَيِّدْنَ لِسُحْبِ صَلْوٰةٍ مِنْكَ دَائِمَةٍ
عَلَى النَّبِيِّ بِمُنْهَلٍّ وَّمُنْسَجِمِ

Marfat.com

تے رحمت دے بدلاں نوں حکم کرو کہ اوہ درود تے سلام
دیاں موسلا دھار بارشاں رحمت دے چاہوانا اُتے
انج کرن کہ سدا جاری رہوے۔

(۱۶۰) وَالْاٰلِ وَالصَّحْبِ ثُمَّ التَّابِعِیْنَ لَھُمْ
اَھْلِ التُّقٰی وَالنُّقٰی وَالْحِلْمِ وَالْکَرَمِ

حضور صلی اللہ علیہ وسلم دی آل تے تابعین اتے رحمت
فرما۔ جیہڑے پرہیزگار، برگزیدہ وصفاں والے
جرن والے تے شرافت والے ہین۔

ثُمَّ الرِّضَا عَنْ اَبِیْ بَکْرٍ وَّعَنْ عُمَرٍ
وَّعَنْ عَلِیٍّ وَّعَنْ عُثْمَانَ ذِی الْکَرَمِ

فیر راضی ہو حضرت ابوبکرؓ تے حضرت عمرؓ توں تے حضرت علیؓ تے
حضرت عثمانؓ توں کہ اوہ صاحب کرم ہین رضی اللہ تعالیٰ عنہم اجمعین

(۱۶۱) مَا رَنَّحَتْ عَذَبَاتِ الْبَانِ رِیْحُ صَبَا
وَاَطْرَبَ الْعِیْسَ حَادِی الْعِیْسِ بِالنَّغَمِ

Marfat.com

تیریاں رحمتاں نازل ہُندیاں رہن - جدوں تیکر بہاردی ہَوا بان دے رُکھ دیاں شاخاں نوں ہلاندی رہوے تے جدوں تیکر اُوٹھاں نوں شُتربان اپنے نغمیاں نال مست کردا رہوے -

(۱۶۲) فَاغْفِرْ لَنَا شِدَّهَا وَاغْفِرْ لِقَارِئِهَا
سَأَلْتُكَ الْخَيْرَ يَا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ

تے بخشش کر ایہدے مصنف دی تے بخشش کر ایہدے پڑھن والے دی - بے شک میرا تیتھوں ایہہ سوال اے یا صاحبِ بخشش تے صاحب کرم دے

Marfat.com

پنجابی زبان وچ قصیدہ بردہ شریف دا سب توں عمدہ منظوم ترجمہ

طیب الوردۃ

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

قصیدہ بردہ شریف بزبان عربی

مصنف: امام محمد بن سعید بوصیریؒ

پنجابی روپ: فقیر اثر انصاری فیض پوری

پہلی فصل

فی ذکر عشق رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

محبوبؐ دی یاد تے ہوا نال گلاں باتاں
ذی سلم دے گراہنڈیاں دی کیہہ یاد اے تینوں آئی
لہور نگے ہنجواں دی تیریاں اکھیاں جھڑی اے لائی (۱)

(۱) ذی سلم عرب وچ اک خاص جاگہ دا ناں اے۔ سلم اک رکھ دا ناں وی اے جیہڑا بیریوں دے رکھ وانگوں ہندا اے۔ مکے تے مدینے دے وچکار اک جنگل وچ سلم نامی رکھ اے۔ جتھے آنحضرتؐ نے مکہ معظمہ توں مدینہ منورہ آؤندیاں کجھ چر آرام فرمایا۔ بعض دے نیڑے سلم دے معنے دارالسلام اے۔ جیہڑا جنت وچ اک مقام اے۔

Marfat.com

(۲)

یاں ہَواواں کاظمہ[1] وَلوّں آ آ کے ستاون
یاں فیر کوہ اضم[2] دے وَلوں بجلیاں چمک وکھاون
یاد اوہناں دی تیرے تائیں رات دِنے تڑفاندی
تیریاں اکھیّاں وِچّوں لہُو دی اَتھّر ہَے وگاندی

(۳)

کیہہ ہویا دو اکھیّاں تیریاں تائیں شام سویرے
جے توں آکھیں نہ ہُن روؤ روندیاں ہَین ودھیرے
دِل تیرے نوں کیہہ ہویا اے دیو میں جے تسلّا
ہو جاندا غمگین زیادہ پہلاں نالوں جھلّا

(۴)

کیہہ ایہہ عاشق سمجھ بیٹھا اے ہَے جو نیر وگائے
راز محبّت لُکیا رہسی جگ نوں نظر نہ آئے
کدوں لُکایاں لُک سکدا اے بھیت محبّت والا
جدوں کہ اتھرو جاری ہیگے وگ وگ بھرن پیالا
دِل دے وِچّوں شعلے نِکلن لانبو پئے لگاون
عشق محبّتاں دے غم ڈاہڈے چہریوں نظریں آون

---

[1] کاظمہ توں مراد گنبد خضریٰ اے۔ کاظمہ اِک شہر دا ناں اے جنہوں اللہ تعالےٰ نے قیامت تک لئی منوّر فرمایا اے۔

[2] اضم مدینہ منورہ دے لاگے اِک پہاڑ اے۔ جتھے آنحضرتؐ جلوہ گر ہے

Marfat.com

(۵)

تینوں جے پیار نہ ہُندا کھنڈراں تے نہ روندا
بان[1] دے رُکھ علم[2] پہاڑ دے نہ چیفر سے بھوندا

(۶)

ایس محبت پیاروں توں ہن کوئیں ہووے انکاری
جدوں کہ ایس محبت اُتے ہنجو تیرے جاری
دِل دا مرض گواہ اے وڈا اِک پل چین نہ آوے
ہجر فراق دا آن النیا مڑ مڑ لانبو لاوے

(۷)

عشق دے غم نے تیریاں گلھاں تے نشان بنائے
گریہ تے یکا لاغزی کیویں جان لکائے
چیتر وچ پھُل سرسیوں وانگوں وَرت گئیاں زردایاں
شاخ غنم رُکھ لال دے وانگوں لالیاں مُکھ تے چھایاں
ہُن انکار بے سُود ہیگا اے وَجیا عشق نگارا
عشق تیرے دا واقف جانو ہوگیا اے جگ سارا

(۸)

ہاں میں راتیں سیر کرن نوں قدم سی گھر توں چایا
اوس محبوب پیارے دا تد خیال میرے دِل آیا

---

[1] بان اِک رُکھ اے۔ جیٹھ امکہ مکرمہ دے لاگے سی۔ جیہدی چھانویں آنحضرتؐ نے ہجرت دے دیہاڑے قیلولہ فرمایا۔
[2] علم پہاڑ توں مراد مکے دے پہاڑاں توں جبل ابی قبیس یاں جبل حرا اے یاں غار ثور اے۔ جیہدے وچ آنحضرتؐ نے قیام فرمایا۔

Marfat.com

اوہنے کر بے چین دِتا سی راتیں نیند نہ آئی
عشق دے وچ سواد نہ رہندا دانیاں گل سنائی
اُٹھن بیٹھن جاگن دے وچ ماسہ لطف نہ رہندا
ہجر محبوب نصیں اکھیاں وِچوں ہر دم پانی وہندا

(۹)

اے قبیلہ عذرہ[1] دے عشق فراق دے مارے
مینوں توں ملامت کر کے طعنے دیویں بھارے
میں مجبور ہاں عشق دے ہاردوں سمجھ میری معذوری
جے انصاف توں کردا سجناں میرے نال ضروری
کدی ملامت نہ توں کردا حال میرے دے اُتے
جاگئے اثر فقیرا راتیں لوکیں سُکھ نال سُتے

(۱۰)

میرا حال تیرے تک پچھا شالا میں جہیا ہووے
اُٹھدا بہندا عشق ہجر وچ بک بک ہیجو ہووے
میرا بھیت ہُن چغلخوراں توں لکیا چھپیا ناہیں
عیب جو لوکیں طعنے مارن مینوں شام صباحیں
پر میرا ایہہ مرض عشق دا میتھوں اڈ نہ ہووے
بھانویں سُخن چیناں دا جتھہ رہتے مل کھلووے

---

[1] حضرت اصمعیؒ فرماندے نیں۔ قبیلہ بنی عذرا یمن وچ اے۔ اوہدی فصاحت تے بلاغت مثالی اے۔ ایس قبیلے دے کئی گھبرو عشق وچ جاناں دے چکے نیں۔ ایس قبیلے دیاں عورتاں بڑیاں پاکدامن تے باحیا ہُندیاں نیں۔ وامق تے عذرا ایسے قبیلے دے سچے عاشق سن۔

Marfat.com

(۱۱)

توں نصیحت مینوں کیتی نہ میں ہنجو کیراں
پر میں اوہنوں ستاں نہ ہرگز رُخ نہ اپنا پھیراں
ایس لئی کہ عاشق صادق ہندے کتوں بولے
مُنکتے چینی نے اعتراضوں تن من ایہناں گھولے

(۱۲)

اے نصیحت کرنے والے توں کی اثر پاویں گا
کر نصیحتاں میرے تائیں اپنا سر کھپاویں گا
ہُن میں وچ بڑھاپے پہنچیا داڑھی بگی ہوئی
ساری عمر لنگھائی پھر کے عمل نہ کیتا کوئی
جاتوں اپنا کم کر سجناں نہ دماغ کھپائیں
ایس عمر وچ وعظ تیرے دا اثر میرے تے ناہیں

دوجی فصل

خواہش نفسانی توں اپنے آپ نوں باز رکھن وچ

(۱۳)

میرے نفس امارہ ہرگز نہیں نصیحت منی
میں جہالت یاروں ہردم کچھ لئی اپنی کنی
بچپن ایہنے سوں لنگھایا آیا عہد جوانی
اوہ وی غفلت وچ لنگھایا لنگھیا عمر توں پانی
آن بڑھاپا وارد ہویا لنگوں گوڈیوں رہیا
ہُن سمجھاؤناں میں مورکھ نوں نہ سمجھائیاں جیہیا

Marfat.com

(۱۴)

اوہ پردھا بے تکلف سر میر سے تے آیا
جنہوں کہن بڑھاپا لوکیں اوہنے کیتا سایا
چنگے عمل نہ کر کے کوئی میں سوا گت کیتا
ایہدی نہ توقیر میں کیتی نہ میں پاٹا سیتا

(۱۵)

جے میں جان دا ایس بڑھاپے دی نہ شان ودھاساں
میرا بھیت جو کھل گیا اے ہن میں کہیں لکاساں
بگی داہڑھی نوں لا وسمہ اپنا بھیت لکاندا
وچ حضاب دے ہوس ہوائیں ساریاں میں چھپلاندا

(۱۶)

کون ہیگا جو نفس میرے دا اتھرا گھوڑا روکے
منہ زوری گمراہی ولوں کیہڑا آ کے ٹوکے
جیونکر اتھرے گھوڑے دی منہ زوری لوکیں توڑن
پالگاماں تے کڑیالے رخ گھوڑے دا موڑن

(۱۷)

ایہہ نہ سمجھ نہ رکھ امیداں کر کر عیب توں بھارے
طبع گناہواں توں رخ جاسی عیب چھڈیں گا سارے
ہرگز ایسا کدی نہ ہووے بہتا جیہڑا کھاوے
حرص کھاون دی ودھ جاندی اے آخر گھاٹا پاوے

Marfat.com

(۱۸)

نفس امارہ اوس نچے دی مثل ہُندا اے بھائی
شیر خواری وچ جس دے تائیں ہووے نہ منائی
نہ کوئی ہووے روکن ٹوکن والا آل دوالے
تاں جوانی دُدھ پیون دی حرص اپنی توں پالے
جے رضاعت مُدت دے وچ اوہدا دُدھ چھڈائیے
نال آسانی چھڈ دیوے گا نہ کوئی اوکھت پائیے

(۱۹)

روک توں خواہش نفس دے تائیں مت اوہ غالب آوے
ڈر توں خود مختار نہ بن جائے توں اوہ کوئی پھل کھڑاوے
بے شک جدوں وی خواہش نفس دی غالب اے آجاندی
دیندی کر ہلاک بندے نوں عیب دار بناندی

(۲۰)

رکھ نگاہ نفس دے اُتے جیو نکر مال چراندے
پھڑ کے سوٹی پاکے چھکا فصلاں توں لنگھاندے
نفس جے وارڑ نوں بھن کے لنگھے کھاوے چاہر یالی
پکڑ ڈنگوری اوہنوں موڑیں کر ڈاہڈی رکھوالی

(۲۱)

ایس نفس نے لکھاں واری لذت دُنیا چکھی
جو ایہدے حق قاتل ہیسی کھا کھا کڈھی وکھی

Marfat.com

پر انسان بے خبرا رہیا اوس نہ ایہہ گل جانی
تھندیاں تے سوادی چیزاں دے وچ زہر نہانی
ایہہ مرغن تے سوادی چیزاں زہر پھیلاون
آخر نفس ہتھدا اے مُردہ دب قبر وچ آون

(۲۲)

ڈرتوں نفس دے مکر فریبوں تے وسواسوں بھائی
بھکھ تے رُج کھاون دے اندر ہُندی اے تباہی
ایس لئی کہ بھکھ دی شدت بہتا ضرر پوچاندی
بدہضمی دے نالوں بھیڑی مندے بول کڈھاندی

(۲۳)

ہنجو توں وگاندا رہو ہُن ایہناں اکھیاں تھانی
تک تک کے حرام چیزاں نوں بیت گئی زندگانی
ہو شرمندہ ایس فعل توں کناں نوں ہتھ لاویں
ہُن حرام چیزاں دے ولّے نگہ نہ توں اٹھاویں

(۲۴)

ہو مخالف نفس امارہ تے شیطان دا[1] جانی
جدو ویکھیں توں دوہاں تائیں کرتوں نافرمانی
بھانویں کرن نصیحتاں تینوں کرن جے خیر خواہی
فیر وی وہم تے شک توں سمجھیں نہ کر دین تباہی

---

[1] آنحضورؐ نے فرمایا۔ کاد الفقر ان یکون کفرا
تنگدستی کدی انسان نوں کفر تیکر اپڑا دیندی اے۔

Marfat.com

(۲۵)

نہ کر پیروی نفس شیطان دی بن ایہہ بھانویں تیرے
بھانویں بن مخالف تیرے رکھن وچ ہنیرے
دشمن تے حاکم نوں نیڑیوں چنگی طراں توں جانیں
کیڈے بد ہندے نیں دونویں جا پھڑاون تھانیں

(۲۶)

وچ درگاہ خدادی ہردم اپنا سیس جھکاواں
قول بے عملے توں رب کولوں بیں معافی چاہواں
البیلیاں گلاں کر کر دساں آپ نہ عمل کماواں
کر تقریراں منبراں اُتے عالم پیا سداواں
ایہہ تاں انج سیانے سمجھن لکھاں وعظ سنائیے
کسے دا منڈا بانجھ عورت دی جھولی جیں پائیے

(۲۷)

تینوں حکم نیکی دا دیواں خود نہ عمل کمایا
کی اثر اوس گل دے وچوں کرے گا قائم پرایا

(۲۸)

نہ میں نفل نمازاں پڑھیاں ولیاں وقت گوایا
آخرت دا میں مرن توں پہلاں توشہ نہ بنایا
فرض نماز دی کر ادائی سوں کے وقت لنگھایا
نہ میں نفلی روزے رکھے روزہ فرض نبھایا

Marfat.com

تیجی فصل

درمدح رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

(۲۹)

ترک کیتی میں سُنّت نبوی ؐ نفس نے ہوش بھلائی
جنہاں وچ ہنیریاں راتاں جاگ کے راتی لنگھائی
ایتھوں تیک عبادت کیتی ورم پیراں تے آئے
سُج گئے قدم مبارک آپ ؐ دے توں اوہ منوں بھلائے

(۳۰)

پتھر بھکھ دی پاروں بھجیا بطن نوری دے تائیں
اوس نورانی مکھڑے والے دیس عرب دے سائیں
اپنی پسلیاں تھلے سرور ؐ نازک جلد نورانی
پتھراں دے نال گھٹ کے کسی پاک خدا دے جانی

(۳۱)

اُچے کوہ سونے دے بن بن دیون آ وکھالی
پر سرکار ؐ نے تکیا وی نہ ایڈی ہمت عالی
اُچے حوصلے استغناؤں نظر نہ آپ ؐ اٹھائی
ایہہ دنیا دا مال پچھاتا پاک رسول الٰہی

(۳۲)

آنحضرت ؐ دے زہد دے تائیں لوڑاں پچھ کیتا
ہر اوکڑ وچ سرور عالم ؐ جام صبر دا پیتا

Marfat.com

ایسے لئی کدی وی لوڑاں غالب آؤندیاں ناہیں
پرہیزگاری تے عصمت اُتے اندر دوسرائیں

(۳۳)

کنج دُنیا دیاں لوڑاں آ آ مُکھ نبیؐ دا موڑن
اوہ محبوبؐ خدا دا ہیگا کدوں عبادت چھوڑن
جے نہ نبیؐ پیارے ہندے نہ جلوہ فرماندے
تاں دُنیا نوں عدم توں خالق ظاہر نہ کراندے

(۳۴)

پاک محمدؐ دی سرداری ہیگی دو جہانے
کائنات دے ملجا ہیگے وَنڈ دے فیض خزانے
جنّ انساناں دے اوہ مولا رحمت بن کے آئے
عرب تے عجم دوہاں دے وَالی اللہ پاک بنائے

(۳۵)

نبیؐ اساڈے حُکم پوچاندے تے نہی فرماندے
کوئی نہ مثل حضورؐ دی ہیگا ایسا فرض نبھاندے
صدق تے وعدے دے وچ آپؐ دا ثانی نظر نہ آیا
ہاں تے نہ وچ اُچا رُتبہ آپؐ جیہا نہ پایا

(۳۶)

اوہ حبیب لبیب خدا دے ہَے اُمید ایہہ بھاری
روز حشر نوں کرن شفاعت نال خدا دی یاری

Marfat.com

اوسدے اُمتیاں اُتے جیہڑی اوکڑ بنے گی بھاری
وچ مصیبت سختی دے اوہ کرسن گے غمخواری

(۳۷)

اوس حبیب لبیب خدا دے اُچا رُتبہ پایا
سیدھے کونین دا سند ثقلین دی بن کے آیا
سانوں آ حبیبؐ خدا دے دین دی طرف بُلایا
جنہے اوہدا دامن پھڑیا اوہ نہ رہیا ترہایا
جس اطاعت اوہدی کیتی برکت رحمتاں پاوے
ایہہ رستی نہ ہرگز ٹُٹدی خود مولا فرماوے

(۳۸)

ساڈے نبیؐ فوقیت پائی باقی نبیاں اُتے
شکل تے صورت ظاہری اندر نور دے نال پرتے
سوہنا خلق باطن دے اندر لاٹاں تے چمکارے
کیہڑا نبی حضورؐ دے رُتبے ول جھاتی مارے
علم تے کرم دے اندر اوہدا ثانی ہرگز ناہیں
سارے نبیاں وچوں افضل اندر دو سرائیں

(۳۹)

سب نبیاں نے آنحضرتؐ دے در تے نگہ ہے لائی
فیض دا بحر ٹھاٹھاں پیا مارے طالب سب لوکائی
جیونکر وچ دریاؤں چلو پانی کوئی پیوے
یاں اِک گھُٹ بارش دے وچوں پی کے مُردہ جیوے

Marfat.com

انج تمامی مُرسل نبیاں آس فیض دی لائی
ابر کرم دا چھم چھم وسیا رہ گئی تھوڑ نہ کائی

(۴۰)

سب مُرسل دربار رسالتؐ توں پئے لیندے چانن
اپنے اپنے منصب تائیں ایس بُوہے تے جانن
اپنی اپنی شان مطابق حاضر رہندے سارے
آپؐ دے علم دے اگے نقطے وانگوں ہین وچارے
یاں فر حکمتاں وِچوں اوہناں حکمت ہے اک پائی
چن دے کولوں جیونکر تارے لیندے نیں رُشنائی

(۴۱)

آنحضرتؐ دی ذات مبارک اُچیاں شاناں والی
باطن ظاہر خوبیاں دے وچ ارفع شان کمالی
سب رُوحاں نوں جیہڑے خالق کہہ کے کُن بنایا
آپؐ نوں ہے محبوب اوس چُنیا عرش تے کول بُلایا

(۴۲)

اوہ مقدس ہستی ایسی اللہ پاک بنائی
اوس دے وچ محاسن کسیدی شرکت ہے نہ کائی
آپؐ دے جوہر حُسن نرالے کوئی ثانی ناہیں
آپؐ دے باجھوں کسے دے اندر ونڈے نہیں رب سائیں

(۴۳)

عیسیٰؑ نبی دی جیویں عیسائی نعت ہین سناندے
آپؑ نوں رب دا پُتر کہندے ذرا نہ اوہ شرماندے

Marfat.com

اِنج نہ آکھیں ہرگز ہرگز نبی محمدؐ تائیں
جو کجھ آکھیں سوئچ کے آکھیں سوئچ کے گل سنائیں

(۴۴)

نسیت کرتوں اپنی بندیا نبی محمدؐ وَلّے
اُچیاں شاناں والا نبیؐ اے باقی مُرسل تھلّے
جنی چاہویں شرف تعظیموں ادنیٰ نسبت جوڑیں
کبر غرور حماقت والا کاسہ اپنا توڑیں
نسبت کرادھناں دے رُتبے وَلّے جناں چاہویں
اُچیاں شاناں والے اوہ نیں توں کیوں فیض نہ پاویں

لہ حضرت مسیح علیہ السلام دے بعد عیسائیاں وچ تفرقہ پے گیا تے بہ
فرقے بن گئے۔ تنہ وڈے فرقے سن۔ ملکانیہ، نسطوریہ، یعق

ملکانیہ : ادھناں دو بادشاہاں دی جماعت دا ناں اے۔ جہ
روم دے وڈے وڈیریاں وچوں سن۔ ادھناں دا عقیدہ سی کہ مسیح و
لاہوت نے ناسوت اکٹھے ہوگئے سن تے مریمؑ وچوں اللہ ازلی جمیا۔ ایہ
دی سند پیش کردے سن۔ انک انت الاب الوحید
یعنی توں بیشک اکلا پُتر ایں۔ حالانکہ ایتھے ابن توں مراد مقرب تے معز
بندے توں سی۔

نسطوریہ : نسطور حکیم دی تابعین جماعت دا ناں نسطوریہ اے
ایہہ مامون دے عہد وچ ظاہر ہوئے تے اوہناں نے انجیل وچ واد
گھٹا کر کے آکھیا۔ عیسیٰؑ وچ خدا دا وجود وڈیا ہویا اے۔ (باقی اگ

Marfat.com

(۴۵)

بے شک آپؐ دی خُو بیاں دی اے حد حدود نہ کائی
ایسی سوہنی صورت خالق کِدھرے نہیں بنائی
کیہڑا شخص فصیح بولن وچ کرے جو حق ادائی
مُنہ تھیں بول کے شان بتاوے سُن دی رہے لوکائی

(۴۶)

جے توں ساڈے نبیؐ دی قدر و منزل نوں پچھاتیں
آپ دے معجز سے سامہنے رکھ کے دِلوں بجانوں جاتیں
جدوی ناں اوہناںؐ دا لے کے پھُوک یقیناں ماریں
زندہ ہون پرانیاں ہڈیاں لوہیا پانی تاریں

(پچھلے صفحے دا بقیہ)

عویمر: اِک شخص یعقوب نامی سی۔ اوہدا عقیدہ سی کہ کلمہ منقلب بہ لحم ہو کے دَم ہو یا نے اوہ خدا بن گیا نے اوس خدا دا ناں مسیحؑ ویا نے مسیحؑ ظاہر بجسد عنصری ہو گیا۔

ے آنحضورؐ دے عہد وچ اِک جوان مر گیا۔ جیہڑا انصاری سی۔ اوہنوں کفن ڈِتا گیا۔ اوہدی ماں وڈھیری نے اَکھی آئی۔ اوہنوں اوہدے جوان پُتر دی موت دی خبر دِتی۔ تاں اوہنے نبی پاکؐ دا صدقہ پا کے دعا منگی۔ اوہدا ہ پُتر زندہ ہو گیا۔ اوہنے گلاں کیتیاں۔ اوہ کھلو گیا نے حاضرین نال اوہنے ٹی کھا ہدی۔ ایہہ آنحضورؐ دی اُمت دا ادنیٰ کمال اے۔ آقاؐ دے کیا کہنے۔

حضرت جابر بن عبداللہ نے آنحضرتؐ دی دعوت کیتی۔ بکری دا ن پکایا۔ میزبان دے دو پُتر تکدے پئے سن۔ وڈے نے کھیڈ کھیڈ

Marfat.com

وچ چھوٹے بھرا دی دھون اُتے چھری پھیر دِتی - وڈے نے پیر
توں ڈر کے کوٹھے توں چھال ماردِتی - میتاں نوں اندر رکھ دتا گ
جبریل امینؑ حاضر ہوئے - عرض کیتی یارسول اللہؐ ایہہ روٹی جابرؓ
پُتر ان نال کھاؤ - جابرؓ نے آنحضرتؐ نوں دونویں لاشاں دکھائیاں
تاں فیر آنحضورؐ نے اوہناں دے زندہ ہون دی دعا فرمائی - اللہ
نے فوراً اوہناں نوں زندہ کر دِتا - اوہ اُٹھے تے حضورؐ دے نال
دسترخوان اُتے اوہناں ٹکر کھادا -

(۴۷)

آنحضرتؐ نوں اُمت اپنی ایہی ہے پیاری
ہر کم اندر ایس اُمت دی آپؐ کیتی دلداری
نہ مُشکل آزمائش دے اندر اُمت تائیں پایا
جیونکہ پہلیاں اُمتاں اندر حُکم سخت سی آیا
جسدی پاروں ساڈیاں عقلاں عاجز ہندیاں بھائی
تھک جاندے ایس کردے کردے مل لیندے گمراہی
ساڈے اُتے آنحضرتؐ نے شفقت ایہے فرمائی
نہ ای ایس حیران ہوئے آں نہ ای شک اے رائی
شک شبے دا ساڈے اُتے موقعہ کدی نہ آیا
اکھے واہ شریعت اُتے اساں نہ عمل کمایا

لہ شریعت ماضیہ وچ سی کہ قتل بالعمد ہووے یا بالخطا دوہاں وچ
قصاص یاں حرمت دیتہ یاں قطع اعضاء خاطیہ یاں قرض موضع نجاست یاں
قتل نفس فی التوبہ، قطع ثوب نجس یا المقراض، ترک عمل یوم السبت، عدم

Marfat.com

جواز صلوٰۃ فی غیر الکنائس، فرضیت نماز پچاس بار رات دِن وچ۔ مال دا چوتھا حصہ زکوٰۃ وچ۔

(۴۸)

مخلوقات نبی سرورؐ دی کیہہ حقیقت جانے
عاجز آگئی ساری دُنیا اندر ہر زمانے
پہلوں کوئی نہ ہویا ایسا نہ اِی پچھوں ہووے
جیہڑا وچ دربار رسالتؐ عاجز نہ کھلووے
لاجواب نہ ہوگیا ہووے اندر کُل لوکائی
ایسیاں اُچیاں سُچیاں شاناں دِتیاں آپ الٰہی

(۴۹)

آنحضرتؐ دی سُورج وانگوں ہے مثال پیارے
ویکھن دے وچ نِکّا جِنّاں دُوروں جھاتیاں مارے
جدوں وی اکھیاں کھول کے ویکھو شُعلے آکے کھہندے
اکھیاں نوں حرارت پاروں اثر جی جھولے پیندے

(۵۰)

کیوں کر جانے دُنیا آپؐ دی اصل حقیقت ساری
آپؐ دے شاناں تائیں سمجھے کیونکر اُمت وچاری
جدوں کہ امت دنیا داری دے خواباں وچ سُتی
رات دِنے وِچ نفس ہواواں کھوتے وانگوں جُتی

(۵۱)

آنحضرتؐ دے معاملے اندر ساڈا علم نکارا

Marfat.com

کہ اوہ بشر دی صورت آئے چمک پیا جگ سارا
پر اوہ سب مخلوق خدا دی توں نیں افضل اعلیٰ
آخری نبیؐ محبوب خدا دا اُچیاں شاناں والا

(۵۲)

پہلے نبیاں اپنے اپنے معجزے جو دکھائے
بے شک ساڈے نبیؐ دے نوروں سارے نبیاں پائے
آنحضرتؐ دے نور پاک دے ادہناں وچ چمکارے
آپؐ دے نور تے نوحؑ نبی نوں لایا سی کنارے
آپؐ دے نور خلیل اللہؑ دی چنگہ گلزار بنائی
آپؐ دے نور نے اسمٰعیلؑ دی گردن سی بچائی
آپؐ دا نور سی موسیٰؑ تائیں مصروں کڈھ لیایا
سارے اسرائیلیاں تائیں نیل تھیں پار لنگھایا
سی فرعون دے ظلماں کولوں دِتی آن رہائی
یدِ بیضا تے عصے دی صورت جھلک دکھائی
اوسے نور نے یوسفؑ دا سی پیو نال میل کرایا
اوسے نور عبداللہ دے سی متھے چاند لایا

(۵۳)

آنحضرتؐ وچ فضل کمالاں سورج وانگوں چمکن
سارے مرسل چمک اوہناں تھیں لے کے ٹہکن دمکن
آفتاب نبوت کولوں چانن لین اُدھارے
جیونکر سورج کولوں لیندے چانن ہین ستارے

Marfat.com

اپنے اپنے سمیاں اندر رہے اوہ چمک وکھاندے
وعظ نصیحتاں تے ہدائتاں دا چاننڑ ورتاندے

جے موسیٰ علیہ السلام نوں پتھر توں پانی نکلنڑ والا معجزہ ملیا ستاں اساڈے حضورؐ نوں تبوک دے مقام اُتے انگلیاں وچوں پانی نکلنا عطا ہویا۔ جے موسیٰؑ نوں کوہ طور اُتے کلام دا شرف ملیا تاں اساڈے حضور صلی اللہ علیہ وسلم نوں لیلۃ الاسراء دا زیادہ قرب والا مقام ملیا۔ موسیٰؑ دا مقام کلام طور سینا سی تے آنحضورؐ دا مقام سدرۃ المنتہیٰ۔ جے ہارونؑ نوں فصاحت دا کمال بخشیا تاں اساڈے آنحضرتؐ نوں بنی آدمؑ وچ افصح جمیع بنایا۔ جے یوسفؑ کنعانی نوں حسن جمیع عطا ہویا۔ تاں اساڈے نبی علیہ السلام نوں ملیح الحسن تے حسن دے کمالاں دا منبع بنایا۔ جے یوسفؑ نوں تعبیر رویا (خواباں دی تعبیر) دا علم عطا ہویا تاں ساڈے حضور سرکار مدینہؐ نوں اس قدر علماں نال نوازیا گیا کہ اوہناں دی گنتی محال اے۔ جے داؤدؑ نوں تلینی حدید (لوہا موم ہوندا) دا معجزہ دتا۔ تاں اساڈے حضورؐ نوں اوس توں کیتے وَدھ عطا ہویا کہ لکڑی نوں لوہے دی تلوار بنایا تے تقلیب اعیان (حقیقت نوں تبدیل) کر وکھایا تے پتھر دے دِل وچ اپنے پاک پیراں دا نقش اتاریا۔ جے سلیمانؑ نوں جنود (لشکر) جنّ دا سردار بنایا۔ تاں اساڈے حضورؐ نوں جنود ملائکہ (فرشتیاں دے لشکر) دا حاکم کیتا۔ جے عیسیٰؑ نوں ابراء اکمہ وابرص واحیاء موتیٰ (پیدائشی اَندھے تے کوہڑ والے نوں شفاء تے مُردیاں نوں زندہ کرن) دا معجزہ ملیا۔ تاں آنحضرتؐ نوں اوس توں کدھرے

Marfat.com

بہتے بہتے کمالات عطا ہوئے کہ نکلی ہوئی اُکھ ٹکاتے اُتے رکھ کے روشن فرمادِتی۔

حضرت معاذ بن عفراؓ دی بیوی نوں کوڑھ ہو یا۔ اینہاں نے حضورؐ اگے عرض کیتی۔ حضورؐ نے اوہدے تے ہتھ پھیر یا تاں اوہ تندرست ہوگئیاں۔ تے احیاء موتیٰ داقصہ واقعہ ابناء جابرؓ وچ پہلاں دے دتا اے۔ (مؤلف فقیر اثر انصاری فیض پوری)

(۵۴)

آنحضرتؐ دی ساخت بدنی سوہنی رب بنائی
کیڈی دل آویز پیاری خوبیاں نال سجائی
خوش اخلاقی دا سہپتن جسم شنگاریا سارا
سوہنے مکھ تھیں خوشی بشاشت دی جھلک اشکارا

آنحضور صلی اللہ علیہ وسلم دے ظاہری حسن تے خلق سیرت وچ کئی مشہور حدیثاں وارد نیں۔ حضرت ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ فرماندے نیں۔ مارائیت شیئا احسن من رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کأن الشمس تجری فی وجھہ واذ اضحک یتلألأ فی الجدر میں نے حضورؐ توں بہتا سوہنا کسے نوں نہ تکیا۔ ایہہ لگدا اے۔ جیویں سورج وجہ منیر اُتے قربان ہو رہیا اے تے جدوں سرکارؐ تبسم فرماندے تاں بوہے کندھاں اُتے مبارک دنداں دی جھلک پیندی سی۔ تے حضرت ام معبدؓ بعض حسن دے اوصاف وچ فرماندیاں نیں۔ کہ حضورؐ دور توں اجمل الناس نظر آؤندے تے نیڑیوں اعلیٰ تے احسن۔

Marfat.com

وَاہ سبحان اللہ اے لوکو ویکھو رحمت باری
حضورؐ دی جَمّن بھیوں نوں تُنکھ جنّت دی کیاری
مدفن اقدس آنحضرتؐ دا کیڈا پاک ترالا
خوشبُودار دونویں تے تھاواں اِک توں اِک نیں اعلیٰ

حضرت صفیہ بنت عبدالمطلبؓ فرماندیاں نیں کہ ولادت دے وقت میں حضورؐ دی دائی ساں۔ میں تکیا کہ حضورؐ دے جسد اطہر دا نُور دیوے دے چانن اُتے غالب اے تے اوس رات میں چھ عجائبات تکے۔

اوّل: جدوں آپؐ ماں دے شکم توں ظاہر ہوئے تاں آپؐ سجدہ فرمایا
دوجا: ایہہ کہ سر مبارک چک کے حضورؐ نے اشھد ان لا الٰہ الا اللہ فرمایا
تیجا: ایہہ کہ آپؐ دے جسد اطہر دے نُور نال سارا گھر منوّر ہو گیا۔
چوتھا: ایہہ کہ میں دستُور دے مطابق جدوں حضورؐ نوں غسل دینا چاہیا۔ تاں غیبی ندا آئی۔ کہ اے صفیہ! ایہہ قدرت دے ہتھوں نہاتے ہوئے آئے نیں۔ توں نہاؤن دی کھیچل نہ کر۔
پنجواں: ایہہ کہ آپؐ ختنے بیٹھے ہوئے تے ناڑو کٹے سن۔
چھیواں: ایہہ کہ جدوں میں چاہیا کہ حضورؐ نوں پیراہن پاواں تاں آپؐ دی کنڈ مبارک اُتے دوہاں موڈھیاں دے وچکار اِک گول نشان تکیا۔ جیہدے اُتے لا الٰہ الا اللہ محمد رسول اللہ لکھیا ہویا سی۔

اِک روایت وچ اے کہ قریش ایہناں دِناں وچ بڑی تنگی تے سخت کال وچ پھسے سن۔ کہ یکدم زمین سرسبز ہون لگی تے درخت

Marfat.com

پھلدار ہو گئے۔ ایس سال دانان قریش نے سنۃ الفتح
والا بتہاج رکھیا۔

حضرت سیدہ آمنہ خاتون فرماندیاں نیں کہ میں اپنے گھر وچ
کلی ساں تے عبدالمطلب بیت اللہ دے طواف وچ مصروف
سن کہ میں نے اِک ہیبت والی آواز سُنی۔ جیہدے توں مینوں
ڈر جاپیا کہ میں اِک پاسے ٹکیا۔ جیہڑا کیہے پرندے بازو وانگوں
سی۔ ڈڈھ ورگا چٹا۔ اوہ میرے کلیجے اُتے مس کیتا گیا۔ تاں
جیہڑا خوف سی اوہ جاندا رہیا۔ فیر میں ٹکیا۔ اِک پین والی شے
چٹے رنگ دی اے اوہ میں نے پیتی تاں میرے چار چفیرے اِک
اُچا چانن سی تے بہت سارے آدمی میں ہَوا وچ اُتردے چڑھدے
(لکے ہوئے) ویکھے کہ اوہناں دے کول چاندی دے لوٹے (ابارتی)
سن۔ فیر اللہ تعالےٰ نے میریاں اکھاں اِنج روشن فرمایاں کہ میں
نے لہندے چڑھدے دا معائنہ کیتا تے ویکھیا کہ تن جھنڈے
جھول رہے نیں۔ اِک چڑھدے پاسے اُتے۔ اِک لہندے پاسے
اُتے۔ اِک جھنڈا کعبۃ اللہ اُتے کہ یکدم مینوں زہ دی پیڑ جاپی
تے مینھوں اوہ دُرِ یتیم رؤف رحیم، حلیم تے کریم محمد صلی اللہ علیہ وسلم
جلوہ آرا جہان ہوئے۔ میں نے حضورؐ ولے جاں ہگہ کیتی تاں ٹکیا
کہ آپؐ سجدے وچ ہین تے انگل مبارک اُسمان ولے اٹھا رکھی
اے تے تسبیح تہلیل فرما رہے نیں۔

فیر میں اِک چٹا بدّل ویکھیا کہ میرے ولے اُلر رہیا اے
اینھوں نیڑے کہ اوس بدّل نے حضورؐ نوں مینھوں لکا لیا۔

Marfat.com

حضرت علی کرم اللہ وجہہ الکریم فرماندے نیں کہ جس آخری وصف
ایہہ بیان کیتا جا سکدا اے کہ پہلی ملاقات وچ ہر کمزور تے تگڑے
اُتے حضورؐ دی ہیبت طاری ہوندی تے کجھ دیر گلاں کر کے ایہو کہندا
دِسدا اے کہ لم ار قبلہ ولا بعدہ مثلہ صلی اللہ علیہ وسلم
مینوں اج توں پہلاں تے قیامت تیکر حضورؐ دی مثل دا ملنا
مُشکل اے۔

(۵۵)

آنحضرتؐ دی ذات گرامی تاندگی دا سی دھارا
وچ لطافت مثل شگوفہ آپؐ دا حُسن پیارا
جیونکر شاخاں لُس لُس کر کے بخشد یاں ہریالی
اِنج حضورؐ دا جسم مبارک موہڈھے کملی کالی
مثل گلاب دی کلی دے حجرہ مہکاں نت کھلارے
ویکھن والے بے خود رہندے جاندے وارے وارے
اُچیائی وڈیائی دے وچ مثل کامل ہُن جاپے
چودھویں رات دے چن دے وانگوں چہرہ پیا سوہاوے
وچ سخاوت مثل سمندر جیہدے نہ کنارے
بھر بھر جھولیاں لئی جاندا اے جیہڑا آیا دوارے
عالی ہمتی وچ دوامی جیوں رفتار زمانہ
سر مبارک عرش معلےٰ پیراں ہیٹھ خزانہ

(۵۶)

جدوں حضورؐ اکلے ہوون ویکھن والا پاوے

Marfat.com

جیوں فوجاں دے مجمعے اندر گھیرو نظریں آوے

(۵۷)

آنحضرتؐ جد خوشیوں بولن نالے ہستی پیارے
معدن وچوں جیونکر سچا موتی لاٹاں مارے
اِنج مبارک مُلکھ تے دنداں دے پیندے چمکارے
اوس دُرِ شہوار دے وانگوں سِپ وچ لاٹ ہو مارے
اوہ دُرِ مکنون نرالے سِپ وچ تیہڑے چمکن
تک کے نور تجلّی اوہدی چن تے سورج دمکن

(۵۸)

آنحضرتؐ نے قدم مبارک جس دھرتی تے لائے
تلیاں دے نال خاک نے لگ کے شان نرالے پائے
اوس مٹی توں بہتر خوشبو کتے نہ نظریں آئی
ہین مبارک اوہ جنہاں ایس خاک دی دید اے پائی
ایس مبارک مٹی تائیں چُم کے منتھے لایا
سنگھ کے مہک نرالی پائی عرش سی نظریں آیا

(۵۹)

چوتھی فصل

فی مولد النبیؐ صلے اللہ علیہ وسلم

آنحضرتؐ دی تھاں ولادت مہکاں چا مہکایاں
جسد مبارک دیاں خوشبوواں کھنڈیاں وچ ہواواں

Marfat.com

(۶۰)

آنحضرتؐ دا یوم ولادت کر کے سوچ وچاراں
اہل فارسؓ نے جان لیا سی وچ ایوان دیاراں
ایہہ دِن اوہناں اُتے آیا بن کے سی بلائیاں
سن مصیبتاں نازل ہویاں اوکھیاں گھڑیاں آئیاں

ایس بیت مبارک وچ ایس روایت وَلّے اشارا اے۔ جیہڑا
اینج روایت اے کہ جس رات دی فجر نوں آنحضورؐ دی ولادت
باسعادت ہوئی۔ اوس رات ملک فارس وچ نوشیرواں نے اک
خواب تکیا تے اوہدے نوں اوہ سخت پریشان ہویا کہ جادوگر
کاہن تے نجومی سَدّے پر تعبیر نہ لبھی۔ فیر نوشیرواں نے عبدالمسیح
نوں سطیح دے کول بھرمن گھلیا۔ اوہ اوتھے اَپڑیا تاں سطیح
نے نوشیرواں دا خواب دسیا کہ عربی گھوڑے اوہدے سارے
شہراں وچ بھر گئے نیں تے عراقی اُوٹھ ہکے جا رہے نیں۔ تے
اوہنوں کڈھ رہے نیں۔ ایہہ علامت ولادت نبی عربی امی ہاشمی
دی اے۔ جنہاں دا ناں محمد صلی اللہ علیہ وسلم اے۔ اوہ خلیلؑ
دی اولاد وِچوں سب توں افضل ہَین تے اوہناں دی تصریف توریت
تے انجیل وچ بیان کیتی گئی اے۔

(۶۱)

شاہ ایران دا محل سی پاڑا پئے گیا لرزہ بھارا
جیوں کر لشکر کسریٰ دا سی کھلریا پُلریا سارا
کھلر کے نہ کٹھا ہویا روز قیامت تائیں
اج نوشیرواں دے محلاں وچ پئیاں ترٹیاں کھائیں

Marfat.com

(۶۲)

آتش کدے دی اگ سی بجھی ٹھنڈیاں بھر کے ہاواں
ہاواں بھر دی ٹھنڈی ہو گئی سُنجیاں ہویاں تھاواں
نہر فرات دی اکھ سی سُک گئی بند ہویا سی دھارا
منبع اوہدا وگنوں رُکیا سُکیا نہر کنارا

(۶۳)

سُک گیا جد ساوا[1] دریا کردے لوک حیرانی
ساوے شہر دے واسی ساحل اُتے لبھدے پانی
سخت تریہہ نے سن سُکائے غضبوں پرت کے آئے
ساڈے اُتے قہر کی لتھا چشمے کس سُکائے

[1] عراق [illegible] تے قم دے وچکار ساوہ دریا وگدا سی۔ ایہہ دریا ساوے شہر توں ٹُرداسی۔ چھ فرسخ توں وی لماں سی۔ سارے مجوسی ایس دریا دے ساحل نوں متبرک سمجھدے تے ایہدے پتن تے اگ نوں پُوجدے سن۔

(۶۴)

انج جاپے جیویں غم دی اگ[1] وچ اگ نے جھاتی ماری
پانی[2] کولوں حاصل کر لئی اگ نے نمی سی ساری
تے پانی نے اگ دے کولوں سی حرارت کھوہی
اگ بجھی تے ساوہ سُکا بات اچنبہ ہوئی

[1] ایران دا وڈا آتشکدہ بجھ گیا۔
[2] دریا ساوہ سُک گیا۔ اگ دی حرارت پانی نے کھچی۔ تے پانی دی نمی اگ نے چوس لئی۔

Marfat.com

(۶۵)

جدّ آوازاں دیون لگے کردے حال دُہائی
نُور نے اُچا ہو کے جگ نوں اپنی چمک وکھائی
حق ہو یا سی بیشک ظاہر اندر عرب ستانے
قرآن کریم تے آنحضرتؐ دے حکم تھیں وچ زمانے

(۶۶)

کافر اَنھے بولے ہو گئے سُنیا نہ آوازا
خوشخبری دے وَاج نوں سُن کے منھیا نہ اندازہ
نہ اوہناں نے تَکے ہیئن فلک تے برق شرارے
بجلیاں جو ڈراون والیاں ہیئن فلک کنارے

(۶۷)

مُشرک تے بے دِین لوکاں نوں کاہناں تے بتایا
دِین تہاڈا ڈِنگا ہیگا نالے گیا رُلایا
سُن کے اَنھے بولے ہوئے کردے رہے وچاراں
دین اساڈا قائم نہیں رہنا پیغمبراں سانوں ماراں

(۶۸)

آنحضرتؐ دی پاک رسالت دے انکار توں پہلاں
کافر ویکھ چکے سُن اکھیں عجب نرالیاں کھیلاں
شہاب ثاقب نوں ٹُٹدیاں ڈِٹھا اُتے فلک کنارے
بُتاں تائیں ڈِگدا تکیا زمیں تے مُنہ دے بھارے

Marfat.com

(۶۹)

آنحضرتؐ دا عہد مُبارک ـــــ دُنیا اُتے آیا
جبرائیلؑ جیں راہوں لنگھیا اوہنوں صاف کرایا
شیطاناں نے اگے پچھے ہیسی بھا جڑ چائی
جِنّ فلک توں زمیں دے وَتے ہیسن ہوگئے راہی

(۷۰)

اِنج بھجے ابلیس تے جِنّ سَن جیوں ابرہہ دیاں فوجاں
جیوں کر جا کے وچ سمندر پیرتن ناہیں موجاں
یاں اوس لشکر وانگوں جنہوں بنیؐ نے کنکر مارے
کنکر دست مبارک وِچوں کھا کے مرگئے سارے

(۷۱)

آنحضرتؐ نے اوہ سنگریزے اوس ویلے سن مارے
پڑھدے پئے سبحان اللہ جد ہتھ وچ کنکر سارے
ایہہ سنگریزے اِنج وَگائے ہیسن بنیؐ الٰہی
جیوں یونسؑ نے پیٹ مچھی تھیں پائی سی رہائی

(۷۲)

تسبیح پڑھدیاں یونسؑ جیونکر پیٹ مچھی تھیں آیا
اِنج سنگریزیاں پاک بنیؐ دی مُٹھ وچ بول سنایا

پنجویں فصل

فی ذکرِ یُمنِ دعوتہٖ صلی اللہ علیہ وسلم

Marfat.com

جدوں حضورؐ نے رُکھاں تائیں ہیسی کول بلایا
سجدہ کردے ہوئے آئے رُکھاں ادب بجایا
بناں پیراں جیوں پنیاں پرنے ٹرُدے ٹرُدے آئے
اپنے تنے دے بھار دے اُتے اپنے سیس جھکائے

(۷۳)

اِنج جاپے جیویں رُکھاں ہیسن دِتیاں کھچ لکیراں
شاخاں سن لکیراں اُتے جاپن جیوں تصویراں

(۷۴)

جتھے آنحضرتؐ سی جاندے بدّل چھتری تانے
گرمی توں بچاندا ہیسی سرور پاکؐ یگانے
شکر دوپہرے آنحضرتؐ دے سر تے کرداسایا
کرداسی حفاظت آکے رب نے آہرے لایا

(۷۵)

ٹٹے ہوئے چن دی میں ہاں قسم اٹھاندا رہندا
سچیاں قسماں کھا کھا کے میں عمل دُہراندا رہندا
شق القمر توں نسبت ہیسی آنحضرتؐ دے نوروں
قلب مبارک روشن وانگوں چمکاں مارے دُوروں
قسم کھاواں میں سچی سچی چن ٹٹیا سی جیہڑا
آنحضرتؐ دا معجزہ سی اوہ مک گیا سب جھیڑا

(۷۶)

غار ثور نے بکل دے وچ سرورؐ نوں لکایا
اوہ سرورؐ جو دُنیا دے لئی رحمت بن کے آیا

Marfat.com

منبع کرم فضائل دا جو غار نے لایا سینے
اوس نُور نوں ویکھ نہ سَکے اَنھّے لوک کمینے

(۷۷)

صِدق دے پیکر آنحضرتؐ نے غار چ ڈیرا لایا
کول صدیق اکبرؓ سی حاضر سَپّ نے ڈنگ لگایا
پَیر نہ سُجیا سی صدیقؓ دا دِل نہ اوس ڈولایا
مُشرک کہندے پَرت گئے سَن "ایتھے نبیؐ نہ آیا"

(۷۸)

مُشرک ثور نوں تَکدے رہ گئے رب بچاون والا
سَن کبوتری آنڈے دِتے مَکڑی تنیا ہالا
آنحضرتؐ جے آؤندے ایتھے ایہہ جالا ٹُٹ جاندا
آنڈے ڈِگ کے بھَج جانے سن ایہہ اندیشہ کھاندا

(۷۹)

اللہ دی حفاظت نے سی سرورؐ غنی بنایا
دوہری زِرہ عطا سی کِیتی دُشمن توں بچایا
اُچیاں قلعیاں نالوں رب نے غار محفوظ بنایا
آن کبوتری آنڈے دِتے مکڑی جَال وچھایا

(۸۰)

جَد وی کدی زمانے مینوں ہَے تکلیف پوچائی
میں حضورؐ دی وچ حمایت پائی اے دُہائی

Marfat.com

(۸۱)

میں نہ اپنے سخی دے کولوں دُنیا دِین اے چاہی
فیر وی اوہدے دست سخا توں ہر مراد میں پائی

(۸۲)

آنحضرتؐ دی اوس وحی دا نہ ہوویں انکاری
خواب دے اندر جو سی ہوئی طرفوں اللہ باری
ایس لئی کہ آنحضرتؐ دا قلب اے پاک نورانی
بھانویں اکھیاں سوں وی جاون دِل نہیں سوندا جانی

(۸۳)

خواب دے اندر سرورؐ تائیں ایس لئی وحی سی آئی
آنحضرتؐ نے وچ نبوت کمال سی پایا بھائی
جد انسان شباب دی منزل نوں ہے سامہنے پاندا
تاں احتلام دا دعویٰ اوہدا نہیں جھٹلایا جاندا

(۸۴)

واہ سبحان اللہ رب تعالےٰ وحی دا دان عطایا
کوشش نال نہ شئے ایہہ ملدی ویکھن دے وچ آیا
نبیؐ دے اُتے غیب دیاں خبراں تے نہ تہمت لگے
جو کجھ مولا غیب بتاندا نبیؐ سناندا اگے

(۸۵)

کئی واری سن تگڑے ہو گئے گجھیاں روگاں والے
آنحضرتؐ دی نال ہتھیلی ہو کے مس نرالے
ہو آزاد گئے اِک پل وچ حاجت مند سوالی
سن جنون دے پھندے گل وچ اوہناں سُرت سنبھالی

Marfat.com

جد دِی سماں تنگی دا آیا قحط سالی دا گھیرا
سُک کے گھاہ مروںڈا ہویا بھجیا چار چفیرا

آنحضرتؐ نے رب دے اگے منگیاں نیک دعاواں
سماں بہار دا پرت آیا سی چلیاں خنک ہواواں
سرسبزی شادابی آکے صحرانوں مہکایا
بیتیا سال تاریخاں دِچوں چمکدا سال ایہہ پایا

(۸۷)

قحط سالی دے سمیاں اندر بارش ایسی ہوئی
تنگ ترشی تے بربادی دا اثر نہ رہ گیا کوئی
ایہہ بارش اِک بدّل دِچوں چھم چھم آکے وسی
ویکھن والا سی ایہہ کہندا رُت بہار دی ہسی
جا پے ہڑ دریا دا چڑھیا یاں طوفان اے آیا
جل تھل ہو گئی ساری دُنیا رحمت پھیرا پایا

چھیویں فصل

فی ذکرِ شرفِ القرآن

(۸۸)

چھڈ مینوں توں حال میرے تے مدح حضورؐ دی لیکاں
بھانویں اوہ نیں اعلیٰ ارفع شاناں وچ ودھیکاں
جیویں پروہنا کوہ دے اُتے اگ دا لینو لاندا
اوہدی اگ دا ہمار چفیرے چاتن کھلر جاندا

Marfat.com

(۸۹)

سُچّا موتی نال سلیقے ہار دے وچ پروئیے
حُسن سہپّن اوہدا وَدھ دا تک تک کے خوش ہوئیے
جد اوہ موتی کلاّ ہووے تاں وی دے چمکارا
قدر قیمت وچ فرق نہ پیندا ذاتی حُسن نیارا

(۹۰)

اے مدح دی آرزو والے تُوں کی کریں وچاراں
لا اُمید مدح دی بیٹھا تکیں پاک دیاراں
آنحضرتؐ دے وصفاں وَلے بِٹ بِٹ توں تکاویں
کر کر کے توں دَھون لمیری اودھر جھاتیاں پاویں
اوہناں دے اخلاق حمیدہ جگ دے لئی مثالی
عادتاں خُوبیاں سوہنیاں اوہدیاں شمع نورانی بالی
پاک نبیؐ دے وصفاں دی کی بندہ حد وکھاوے
اوہدیاں خُوبیاں دی غائت دا کنڈھا نظر نہ آوے

(۹۱)

رب دے وَلوں نازل ہویاں آئتاں ایہہ قرآنی
قرآن کریم کلام خدا دا اِک اِک حرف نورانی
بہ اعتبار تلفظّ آئتاں تے نزول لکھائی
لوح توں لِکھیاں نازل ہویاں موجب حکم الٰہی
معنے تے کلام نفس توں ہَین قدیمی بھائی
کیوں جے صفت اے اوس خدا دی جیہدی قدیمی شاہی

Marfat.com

ایہہ گل حقّی سچّی ہیگی رب ازلاں دا سائیں
اوہدی ذات قدیمی سب توں شک شبہ کوئی ناہیں
اوہدی صفت وی ہے قدیمی اِک اِک آئتوں ظاہر
نہیں تاں محل پرانا جیہڑا نال حوادث پھسے

(۹۲)

آئتاں پاک قرآن رلے دیاں وَنڈ دیاں نیں رُشنائی
کِسے قریب زمانے خاص دی خبر نہ دیون بھائی
سگوں اوہ یوم آخرت دی وی پُوری خبر بتاون
آون والے سبھے دیاں رَمزاں کر کے وَنڈ سمجھاون
قِصّہ عاد[1] اوّل دا اس وچ کر تفصیل سنایا
عاد ثانی[2] اِرم دا قِصّہ کیا سوہنا سمجھایا

[1] قبیلہ عاد اول دی قوم یمن دے علاقے وچ رہندی سی۔ اوتھاں دی آبادی عمان تے حضرموت تیکر کھلر گئی۔ بُت پرستی کردے سن۔ صدا، صمود تے ہبأ نوں خدا من دے سن اللہ تعالیٰ نے اوہناں دی ہدایت دے لئی حضرت ہُود علیہ السلام نوں گھلیا۔ جنہاں نوں عاد قوم نے جھٹلایا۔

[2] عاد ثانی سرکش قوم سی۔ عاد بن ارم دے دو پُتر سن۔ اِک شدّاد تے دُوجا شدید سی۔ شدید مُریا تاں شداد نے بادشاہی سنبھالی۔ شداد دی عمر نو سو سال ہوئی۔ اوہنے کتاباں وچوں جنت دی تعریف پڑھی تے دُنیا وچ جنت بنوان دا ارادہ کیتا۔ شداد نے جنت لئی ہر قسم دے جواہر، سونا چاندی اکٹھا کر کے عدن دی زمین

Marfat.com

تے گھلیا۔ تے اِک لکھ مستری جنت بناؤن اُتے لائے۔ اوہناں نے نیہاں وچ اِک اِٹ سونے دی تے اِک اِٹ چاندی دی لائی۔ اوہدے وچ وڈے وڈے تھم زبرجد سبز تے یاقوت احمر دے تیار کیتے اوہناں اُتے وڈے وڈے محل تعمیر کرائے۔ تھلے چاندی دیاں نہراں بنوایاں تے اوہناں وچ شہد، دُدھ تے شراب بھر وائی تن سو سال بعد جنت مکمل ہویا تاں شداد ویکھن لئی گیا۔ اللہ تعالیٰ نے ڈراؤنی چیک گھلی کہ سب اوتھے ہلاک ہو گئے۔

(۹۳)

معجزہ پاک قرآن اساڈے کول سدا لئی آیا
سارے نبیاں دے معجزیاں توں فائق ایہنوں پایا
ایس لئی کہ نبی جو پہلے معجزے نال لیائے
سدا لئی اوہ قائم ناہیں ایسدے شان سوائے
ایہہ قرآن تابندہ زندہ ام الکتاب سداندا
سورج وانگوں چانن ونڈے ہر اِک ونڈ سمجھاندا

(۹۴)

رب دیاں آئتاں خود نے حاکم کرن انصاف ترالا
منکراں دے لئی شبہ نہ باقی چھڈدیاں شکاں والا
نہ اوہناں دے فیصلے اندر کمی رہندی اے بھائی
منصف دی نہ حاجت رہندی پاوے فیض لوکائی

(۹۵)

قرآن دا اِک حرف نورانی ہر دم ڈلکاں مارے
ایہدیاں آئتاں پڑھ کے دشمن سامہنے آؤن توں ہارے

Marfat.com

اوہ پرہٹ دھرمی دے پاروں چیکاں مار کے بھجے
یاں فیر عاجز بن کے ہو گیا دشمن کھجے سجے
یاں سلامتی نال اوہناں تے اوہ ایمان لیایا
دِلوں بجانوں من کے اوہنے قرآن نوں سینے لایا

(۹۶)

قرآن فصاحت تے بلاغت دا اِک وگدا دھارا
دعوے کرن والے نوں اوہدا دِسیا نہ کنارا
ایس طرحاں ہر آیت نورانی ردّ دشمن نوں کردی
غیرت مند سوائی جیونکر غیر محرم توں ڈردی

(۹۷)

اِک اِک آیت قرآن دی اپنے اندر معنے دیندی
جیوں دریا دی موج کنارے دے نال آکے کھیہندی
موتی گھونگھے جو سمندروں دُنیا حاصل کردی
اوہناں نالوں قیمتی آئتاں قدرت کاری گردی
ویکھن دے وچ موتیاں وانگوں آئتاں ڈلکاں مارن
موتیاں نالوں حسن زیادہ اکھیاں تائیں ٹھارن

(۹۸)

ہر اِک آئت قرآنی دے عجائبات ودھیرے
بے شمار بے گنتی ہیگے پرکھو شام سویرے
پر اوہناں دی کثرت تک کے دِل اُکتاندا ناہیں
نہ ملول طبیعت ہُندی اوّل آخر تائیں

Marfat.com

(۹۹)

پڑھن والے دیاں اکھیاں ٹھنڈیاں پڑھدیاں پڑھدیاں ہوون
میں کہندا ہاں فتح توں پائی چھم چھم موتی چوون
اللہ دی ایس رستی تائیں گھٹ کے پھڑلیں یارا
میری طرفوں ہوگ مبارک پڑھدا رہو سپارا

(۱۰۰)

دوزخ توں ڈرے توں پڑھدا اینہاں آستاں تائیں
ایہدے چشمے سرد بجھاون دوزخ حدت بھاہیں

(۱۰۱)

اِک اِک آئت قرآن دی جا پے حوض کوثر دا پانی
جیہدے وچ نہاون دے نال ہووے مُکھ نورانی
گنہ گاراں دے کالے چہرے دوزخ دے وچ سُٹ کے
چن دے وانگوں چمکاں مارن حوض کوثر وچ وڑ کے

(۱۰۲)

قرآن کریم دیاں ساریاں آئتاں عدل انصاف دے پارے
مثل میزان یاں پُل صراط دے ہیگیاں ذکر اذکاروں
ایہناں با ہجھوں لوکاں اندر عدل انصاف نہ رہندا
عمل کرو قرآن دے اُتے پاک رسولؐ اے کہندا

(۱۰۳)

جے کوئی حاسد دانا ہووے اُچیاں سوچاں والا
دیدہ تے دانستہ حق نوں کرے جو گھالا مالا

Marfat.com

مُنکر ایس قرآں :ا جیہڑا پاندا پھرے دُہائیاں
فضائل رسولؐ دا وی مخالف لکھ کرے چترایاں
پر اوہدے انکار دے اُتے نہ ہو خائف یارا
نہ کر توں تعجب ماسہ قصور اوہدا اے سارا

(۱۰۴)

جے کسے دیاں اکھاں دُکھدیاں سورج نظر نہ آوے
کدی بیمار دے مُنہ دا ذائقہ اصل سواد نہ پاوے
مِٹھا پانی مرض دے پاروں لگے کوڑا پانی
اَکھے تایئں نظر نہ آوے سورج دی تابانی

ستویں فصل
فِی ذِکرِ مِعرَاجِ النّبی صلی اللہ علیہ وسلم

(۱۰۵)

اے محبوبؐ خدا دے دوست سب چنگیاں تھیں چنگے
تیرے دَر توں فیض روحانی ساری دُنیا منگے
حاجت مند تمامی لوکی بھج بھج دَر تے آوندے
مصیبت مارے اُٹھنیاں تے آکے فیض نے پاوندے

(۱۰۶)

اے اوہ ذات مقدس تہاڈا ایہہ وجود نورانی
ایتھے اوتھے دو جہانیں ساڈے لئی نشانی
عزت حاصل کرن والے لئی ہے ہدایت منارا
آپؐ دا مرسل بن کے آوناں ساڈے لئی چمکارا

Marfat.com

آپ دا حسن جمال نورانی نعمت ہے نرالی
آپ دا جنہاں کلمہ پڑھیا ملی سعادت عالی

(۱۰۷)

یا حضرتؐ تساں رات اِکے وچ سیر لمی شرمائی
حرم توں لے کے حرم دے تیکر کھلر گئی رُشنائی
رات ہنیری دے وچ جیونکر چن ہے سیر کریندا
کالی رات دی چادر تائیں چانن پاڑ ہے دیندا

(۱۰۸)

رات معراج دی کجیوں مُڑ کے اقصیٰ دے وچ آئے
ایتھوں چاہڑ براق دے اُتے جبرائیلؑ لیائے
ایتھوں تیکر چڑھے فلک تے سدرہ منزل آئی
جتھے مَلک انساناں ہیسی ناہیں چھاتی پائی
تے کوئی او تھے اَپڑن دی نہ آرزو ہے کریندا
نہ کوئی او تھے اَپڑ سکدا اتھ گواہی دیندا

(۱۰۹)

مسجد اقصیٰ دے وچ سرورؐ راتو رات سی آیا
سارے مُرسل نبیاں آ کے ہیسی ادب بجایا
وچ نماز امام بنا کے دُھوناں چا جُھکایاں
خادماں اگے جیوں مخدوم نے شاناں آناں پایاں

(۱۱۰)

اے سیاحؐ توں مار اڈاری لامکان ٹکائے
ستّ اُسماناں دے ستّ طبقے کر کے چاک وکھائے

Marfat.com

لشکر نال ملائکاں دا سی تے نبیاں دا ٹولا
آپؐ دے نال جلوس سی ٹریا ہر اک بن کے گولا
آپؐ دے آل دوالے ہیسن ادب آداب بجاندے
اوس لشکر دے نسیں یا حضرتؐ جی سردار سہاندے

(۱۱۱)

ایتھوں تیکر چڑھے یا حضرتؐ نسیں جے فلک اُچیرے
کیہے وی چڑھنے ودھنے والے دے نہیں ایڈے جیرے
کیہے نوں موقعہ مل نہ سکیا طے کرے اچھائی
نہ چڑھن دی آپؐ دے وانگوں کیہے نیں ہمت پائی

(۱۱۲)

آنحضرتؐ دی منزل دی سی نسبت خاص اُچیری
سارے نبیاں دے مقاماں تائیں کیتا ڈھیری
مفرد علم دے وانگوں آپؐ نوں ملیاں اُچیاں شاناں
مولا مار آواز بلایا آ مدنیؐ سلطاناں

(۱۱۳)

ایتھوں تیک بہرہ ور ہوئے رمزوں تے اسراروں
لکیا بھیت جو بھیتاں اندر عجیب رازاں دے پاروں
سب خلقت نوں لکیا. جو سی راز ہو یا آشکارا
آپؐ دے باہجھوں کیہے نہ پایا مخفی راز نیارا

(۱۱۴)

سب فضیلتاں آپؐ دے تائیں اللہ نے فرمایاں
مقام محمود تے ختم نبوت آپؐ دے حصے آیاں

Marfat.com

ہور کیہے نوں دان نہ ہوئیاں آقاؐ ورگیاں شاہیاں
ایہناں سب مقاماں توں ودھ ہور پایاں اُچیایاں
جنہے کیہے دا پہنچنا مشکل جان دی ہمت ناہیں
اوہناں ارفع تھاواں اُتے سدیا قادر سائیں

(۱۱۵)

عظمت والی شان اوہ جیہدے مالک گئے بنائے
والی محشر تے شفاعت عظمیٰ منصب پائے
اَدکھا جاننا اوس نعمت دا جیہڑی بخشی سائیں
خاص اچرج نعمتاں وِچوں نبی محمدؐ تائیں

(۱۱۶)

سارے مسلماناں دے تائیں ہیے خوشخبری بھائی
ساڈے کول خدادی رحمت دا اک تھمّ بھلائی
آنحضرتؐ دی ذات پاک دا ایہہ ستون لاثانی
ڈِگ نہیں سکدا محشر تیکر اوسدی ایہہ نشانی

(۱۱۷)

اللہ پاک نے جد سرورؐ نوں گھلیا طرف اساڈی
دین اسلام دی دعوت دے لئی تے اصلاح تہاڈی
سب نبیاں وچ اکرم انبیاء ہیے مدنی سرکارؐ
اکرم الامم ہیگے نیں آپؐ دے پیروکار

اٹھویں فصل

فِی ذِکرِ جِہَادِ النّبی صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلّم

(۱۱۸)

آنحضرت سرکارؐ دا دُنیا تے تشریف لیاؤناں
دشمن دِین دے سُن کے ڈر گئے پئے گیا سِر لُکاؤناں
اِنج ڈرے جیویں شیر آوازا بکریاں سُن نَسّن
بے خبری پریشانی دے وچ دُوجیاں نوں نہ دَسّن

(۱۱۹)

کافراں سِتم دی حَد نہ چھَڈی سرورؐ نوں ستایا
کر مقابلہ ہر میدا نے سرورؐ[1] نے وکھایا
ایتھوں تِیک مجاہداں نیزے کافراں تائیں مارے
جِسم کفّار دے ضَرباں دے نال کِیتے پارے پارے
جیویں قصائی مُڈھی اُتے تِکھّا بُگدا واہوے
گوشت تائیں کُٹ کُٹ کے اوہ قِیمہ چا بناوے

[1] آنحضرتؐ دے عہد وچ اُنّی غزوات لڑے گئے۔ اوہناں وِچّوں نو غزوات اجیہے ہَین۔ جِنہاں وچ آپؐ خود تشریف لے گئے تے فتح پائی۔

غزوہ بدر[1]، غزوہ احد[2]، غزوہ مرسیع[3]، غزوہ خندق[4]، غزوہ بنی قریظہ[5]
غزوہ خیبر[6]، غزوہ حنین[7]، غزوہ طائف[8]، فتح مکّہ[9]

(۱۲۰)

جدوں مجاہد دِین اسلام دے سَٹ تلوار دی لاندے

Marfat.com

کافر وچ میدان دے نسّ اپنی جان بچاندے
تیغ دی ضربوں جسماں نالوں اُڈ اُڈ جاون بر
اِل تے کاں سی اوہ لے اُڈے بوٹیاں چار چفیرے
اوہناں اُتے کرن اوہ خواہش اِلاں بوٹیاں لاہیاں
تیغ دی ضربوں بچیاں بوٹیاں جانوراں منہ پایاں
کیوں نہ اَسیں وِی بوٹیاں وانگوں اُڈے وچ ہواواں
سانوں تیغ نے ٹکڑے کیتا ملیاں بہت سزاواں

(۱۲۱)

راتاں بیت رہیاں نیں ڈر وچ کافر ماریں ہائیں
پریشانی تے خوف نے ماریا جیوندیاں اوہناں تائیں
راتاں دی اوہ گنتی کرکر آپنے عاجز آئے
بھُل گئے گنتی خوف دے ماروں سارے سکھ بھلائے
جدتک ماہ محرّم دی شب پُرت کے نہ آجاوے
اوناں چر اوہناں دے تائیں ڈاسلام دا کھاوے

لہ اسلام توں پہلاں وی اشہر حرام (ماہ محرم) وچ جنگ حرام سی۔ کافر مسلماناں دے سامہنے میدان وچ آکے ایڈے ذلیل ہُندے کہ اوہ دِن رات دی گنتی بھُل جاندے۔ ماہ محرّم آؤندا ایں اوہ مطمئن ہوندے کہ ہُن جنگ بند ہووے گا۔

(۱۲۲)

دِین اسلام سی اِک پروہنا جو عرب وچ آیا
تے اَیسے سردار نرالے اپنے نال لیایا

Marfat.com

دُشمناں دے جو وَیری آہے کاری ضرب لگاندے
سَن مشتاق اوہناں دے گوشت دے اوہ کٹ وگاندے

(۱۲۳)

دِین اسلام دے سب مجاہد اِنج بے چین سی رہندے
دُشمن دے نال لڑن دی خاطر وچ میدان دوہندے
لے دریا فوجاں دا اوہ سَن گھوڑیاں اُتے چڑھدے
نیزے تیراں دیاں موجاں نال جا میداں وڑدے
جیوں دریا دیاں موجاں اُچھل اُچھل شور مچاون
اِنج دُشمن تے ڈِگدے ہَیسن مار کے خاک رلاون

(۱۲۴)

دِین اسلام دے سب فرزنداں صدقوں حکم بجایا
رب دِے کولوں اجر پاون دا سی یقین سوایا
دشمن اُتے حملہ کر کے اوہدیاں جڑاں اکھاڑن
اِنج کفر دیاں جڑاں نوں پُٹ کے نال دلیری ساڑن

(۱۲۵)

اوہناں نیک مجاہداں یاروں رب نے کرم کمایا
ایس اسلامی ملّت اُتے دَور سُنہری آیا
پہلوں جیہڑے اَڈ دُنیا توں پھردے بھاجڑ چائی
گھاہ تے پانی جھوتوں لبھدا پھردے واگ اُٹھائی
غریب الوطن مسافر بن کے اپنے ڈنگ ٹپاندے
اج برادری وڈی جاپے جگ تے حکم چلاندے

Marfat.com

(۱۲۶)

دِین اسلام دی مِلّت جگ تے اُچیاں شاناں والی
ہے محفوظ ہمیشہ دے لئی اَر قع بے مثالی
ہر دشمن توں اللہ تعالےٰ امن امان بچائی
آنحضرتؐ دے صدقے پاروں ایہدی آن ودھائی
اِنج حضورؐ دا فیض ایہدے تے جیوں بچیاں لئی ماواں
یاں سوائی دے سِر خاوند کردا جیو نکر جھیاواں

(۱۲۷)

دِین اسلام دے ایہہ سُپتّر غیرت انکھاں والے
مِثل پہاڑاں پکے پیڈے قائم دائم جیالے
اوہناں دی گل جے توں پچھنی کر دریافت جاکے
جنگ دے کِسے میدان دے کولوں پچھ توں گل دہرا کے
ہر سر رزم گاہ دے اُتے اوہناں جو جو کیتا
اوہ شجاعت کیہو جیہی سی ہٹن داناں نہ لیتا

(۱۲۸)

بدر حنین تے احد دے غزویاں کولوں پچھیں جا کے
کہ اوہ کافراں دے لئی کی سن لڑدے وَج وَجا کے
کافراں دے لئی آفت تے بلا دے دِن سی آؤندے
تے بلا عام دے موسم اوہناں توں تڑفاؤندے

(۱۲۹)

ایہہ اصحابی آنحضرتؐ دے جُرأت مند جیالے

Marfat.com

لہو وچ چٹیاں تلواراں نوں سُرخ بناون والے
تیغ دے تائیں لہو پلا کے ہیسن اوہ پرتاندے
حید دشمن دے کالے والاں وچ تلوار کھپاندے

(۱۳۰)

یعنی سب صحابہؓ لکھیا نقش عجائب بنائے
دُشمن دے پنڈ یاں دے ورقے زخماں نال سجائے
اینھوں تیک اوہناں دیاں قلماں یعنی تیزیاں سائی
جسم دے اُتے حرف نہ چھڈیا ایسی چوسنڑ لائی
پنڈ یاں اُتے تلواراں دے ایسے نقطے پائے
اَڈ اَڈ بھج اوہناں دے پڑھنے والیاں نوں دسیائے

(۱۳۱)

اوہ اصحابی پنڈ دے اُتے سن ہتھیار سجاندے
سج کے تے بارعب اوہ ہو کے وچ میدان دے جاندے
چہریاں تے دلیری جرأت ہر دم رقصاں رہندی
جیویں گلاب دی کنڈ یاں دے وچ جھلک نمالی پیندی

(۱۳۲)

اصحابیاں دیاں مہکاں من نوں خوش کرن پرچاون
کول نہاڈے فتح مکہ دیاں لئے ہواواں آون
ہر اک جری نوں نذرہ دے اندر انج شنگار یا پاؤ
جیویں گلاب شگوفیاں دے وچ اکھیاں اُتے لاؤ

Marfat.com

(۱۳۳)

اوہ ذی شان صحابہ جیدم جنگ نوں قدم اٹھاندے
بیٹھ گھوڑے دیاں پُشتاں اُتے اِنج سی نظری آوندے
گویا جیویں چٹان دے اُتے پودا اُگیا جاپے
لُس لُس کر دیاں شاخاں والا دُوروں پیا سیہاپے
نہ اوہ بہندے گھوڑے اُتے ہین مثل ٹھٹھاراں
گھاہ دی مقبی پنڈ بالن دی جیویں لدی گھمیاراں

(۱۳۴)

دشمن دے دِل خوف ہراسوں اُڈدے وچ ہواواں
خوفزدہ ہو نٹھیا پھردا بھلیا دُھیاں چھاواں
جیویں بکری دے میمے تے بہادراں دیوچ بھائی
رتی بھر تمیز اوتھاں نوں مُشکل نظری آئی
جے بکری دا میمہ کدھرے بھڑکدا نظریں آوندا
اوہ کہندے شہسوار اے آیا ایڈا خوف ڈراوندا

(۱۳۵)

جنہاں آنحضرتؐ دی مدد نصرت حاصل ہووے
اوسدے سامہنے شیر وی آجاوے اوہ وی چُپھلووے

(۱۳۶)

آنحضرتؐ دے پاک دوارے جو وی قربت پاندا
وچ دُنیا دے فتح اوہ پاندا دشمن مار بھجاندا
اوس آستانے دی بن مددوں فتح نہ حاصل ہووے
اوہدے باہجھوں دشمن خستہ حالی وچ نہ روڑے

Marfat.com

(۱۳۷)

آنحضرتؐ نے اپنی اُمّت دِین دے قلعے اتاری
جیونکر شیر سنے بچیاں دے وڑدا وچ کچھاری

(۱۳۸)

کئی واری اوہناں لوکاں تائیں قرآن نے خاک رلایا
جو حضورؐ دی شان دے اندر لڑن اُمّت وچ آیا
تے کئی واری غالب آئے معجزے تے کرامتاں
مُنکر تے جھگڑالوؤاں اُتے کرن فضول جو باتاں

(۱۳۹)

کافی ہیگا بیرے تائیں علم نرالا یارا
جیہڑا سرورؐ کولوں ملیا بن کے اِک چمکارا
مُعجزیاں دی صورت اندر بچپن تا جوانی
تے تبلیغ دے دِناں دے تیکر اِک اِک بات نورانی
آنحضرتؐ دا جسم مبارک سیرت صورت بھائی
خود اِک معجزہ ہیسی جگ تے رب دِتی وڈیائی

نویں فصل

فِی طَلَبِ مَغْفِرَۃٍ مِّنَ اللّٰہِ تَعَالٰی وَشِفَاعَۃٍ مِّنْ رَّسُوْلِ اللّٰہِ صلی اللہ علیہ وسلم

Marfat.com

(۱۴۰)

ہیں حضورؐ دی مدحت کر کے ایس دا لیا وسیلہ
عُمر دے اوس گناہاں کولوں کر معافی داخیلہ
جیہڑی عُمر میں شعر لکھن وچ رائیگاں سی گوائی
تے دُنیا دی خدمت دے وچ ضائع سی کرائی

(۱۴۱)

ایہناں دو ہاں گلاں میری دھون چ پُٹا اے پایا
خدمت دُنیا داراں دی تے شعر لکھن چیت لایا
ایہدے میں انجام توں ڈردا تے ایہہ سوچ وچاری
ہار گناہاں دا گل میرے پے گیا اے بھاری
صدقے دے اوس اُوڑھ دے وانگوں جس گل پٹاتے پاندے
پا کے گل وچ گانی اوہدے ذبح لئی ہک لیجاندے

(۱۴۲)

بادشاہواں دی خدمت کر کر شعر لکھے ٹل لا کے
بالاں وانگوں گمراہی دا حکم میں منوں بجا کے
ساری عمر لنگھائی ولے اج ندامت پائی
تے گناہاں باجھوں مینوں چیز نہ ہتھ وچ آئی

(۱۴۳)

ہے افسوس توں میرئیے جانیں پایا بہت خسارا
دُنیا چھڈ کے دین نہ ملیا نہ کجھ کیتا چارا

Marfat.com

(۱۴۴)

جیہڑا بندہ دُنیا بَدلے آخرت چا بھُلاوے
بیشک ایتھے اوتھے اوہ تاں گھاٹا گھاٹا پاوے
بھانویں بیع نقد اوہ ہووے دے کے مُل تلاوے
یاں فیر بیع موعود اوہ ہووے یعنی سلم کہاوے
یعنی قیمت تار کے پہلاں شے آخر نوں پاوے
اوسدے تائیں بَدھنی کہندے نظر کتابیں آوے

(۱۴۵)

بھانویں مَیں ہاں اوگنہارا رائیگاں وقت لنگھایا
پر اطاعت دا معاہدہ پختہ میں لکھایا
آنحضرتؐ دے نال معاہدہ کیتا دِلوں بجانوں
جو نہ ٹُٹے جو نہ بھُلے ہے انمول جہانوں

(۱۴۶)

کیوں جے میرا نام محمد ماپیاں نے ٹکایا
آنحضرتؐ دے دَر دے اُتے امن لازم ہے آیا
ایس لئی کہ سرور عالمؐ وعدہ خوب نبھاون
اوفی الخلق اوہ دُنیا وچ نِت پکارے جاون

(۱۴۷)

آنحضرتؐ جے موت میری توں بعد نہ بَوہڑ کے آئے
دستگیری نہ میری کیتی جے نہ نال کرم عطائے
کہنا فیر ذلیل مجھُ تائیں تِلکے پیراں والے
اوہ سرورؐ تاں رحمت ہیگا کدی نہ سائل ٹالے

Marfat.com

(۱۴۸)

کرم دی شان حضورؐ دی ارفع ساڈی سوچ چاروں
اوہدے دَر جو سائل آوے نہ خالی جائے دواروں؟
بن بخشش دے خالی ہتھیں پلٹ کے نہ کوئی آئے
وچ مدینے بہہ کے حضرتؐ فیض پیا ورتائے

(۱۴۹)

جدوں میں اپنے فکر سوچاں وچ نعت نوں ہے سمویا
بہتر تھاں پناہ دی مل گئی میں ایہہ سمجھاں گویا

(۱۵۰)

جو ہتھ مفلس آنحضرتؐ دے وچ دربار اٹھائے
بن مراد لئی توں اوہ ہتھ خالی پرت نہ آئے
ساؤن دے اندر بارش جسدم آن کے رم جھم لاوے
تاں پربت دیاں ٹیسیاں اُتے وی اوہ پھل کھڑاوے

(۱۵۱)

میں حضورؐ دی مدح گوئی توں دنیا مول نہ چاہواں
نہ اوہ تازگی تے بہجت دا اجر جہان تے پاواں
جو زہیر بن ابی سلمیٰ[1] نے لکھ کے شعر سی پایا
سی مشہور عرب دا تاجر وچ روائتاں آیا
لکھ لکھ کے قصیدے اوہنے سن سنان نوں گھلے
اوس سنان بن ہرم دی سوبھا دے وچ بھر لے پلے

[1] زہیر بن ابی سلمیٰ چوٹی دے شاعراں وچوں ہو گزرے نیں۔ اوہ

Marfat.com

دَور حضرت عمر فاروق رضی اللہ عنہ دے مَتے پروتے شاعر سن۔ حضرت
فاروق اعظمؓ نے اوہنوں "اشعر الناس" فرمایا۔ تے اوہ
پُتر حضرت کعبؓ تے "قصیدہ بانت سعاد" آکھ
دے دربار وچ سنایا سی۔ زہیر دی کُنیت ابو بجیر
تے اوہدی موت قبل المبعث ہوئی۔ ابن اعرابی کہندے
نیں کہ زہیر وچ اِک خاص گل سی۔ جیہڑی اوہدے پُتر
ہور کسے وچ نہیں لبھدی کہ اوہدا پیو دی شاعر اوہ
شاعر تے اوہدا ماماں دی شاعر تے اوہدی بھین سلمیٰ
شاعرہ تے اوہدے پُتر حضرت کعب تے بجیر دونے
شاعر تے اوہدی دوجی بھین خنساء دی شاعرہ سی
حضرت معاویہؓ کہندے سن کہ اہلِ جہالت دے نامور شاعر
وِچوں زہیر بن ابی سلمیٰ اے۔ تے اسلام دے سرکڈھ
شاعراں وِچوں اوہدے پُتر حضرت کعب تے زہیر تے
عرب وِچوں ہرم بن سنان دے حق وچ بہت قصیدے
لکھے اہنُدا سی۔ ایس لئی کہ ہرم انعام بوہت دیندا سی

دسویں فصل

فِی ذِکرِ الْمُنَاجَاتِ وَعَرْضِ الْحَاجَاتِ

(۱۵۲)

اے حضورؐ! تیرے در باہجوں ہور نہیں کتے دوارا

Marfat.com

جتھے جا پناہ لواں میں مشکل وچ سہارا
سب مخلوق وچوں یا حضرتؐ تسیں جے شانا والے
بہترین کریم عالم دے عزتاں آناں والے

(۱۵۳)

آنحضرتؐ دی عظمت شان دی حد بلندی ناہیں
میرے لئی اوہ تنگ نہ ہوسن آپؐ دی پشت پناہیں
روز قیامت نوں آنحضرتؐ شان دوبالا پاسن
منتقم حقیقی دے اوہ حکموں سدے جاسن

(۱۵۴)

آنحضرتؐ اک آپ دے پاروں دنیا وچ خوشحالی
آپؐ دے جود کرم دے دستر خوان دے لوک سوالی
تے دنیا دی ضد قیامت لوح قلم تحریراں
آپؐ دی معلومات دے دائرے دا اک جز تفسیراں

(۱۵۵)

اے نفس گناہاں پاروں ہو گئے نیں جو بھارے
اوہناں دی رحمت توں ہوویں نہ مایوس پیارے
کیوں جے بخشن ہار تے رحمت ہندیاں کمی نہ کائی
بڑے گناہ وی چھوٹے لگدے جیوں اک دانہ رائی

(۱۵۶)

ہو سکدا اے رحمت رب دی جدوں ونڈیکے بھاری
مینوں وی گناہواں جنی دے دیوے رب باری

Marfat.com

(۱۵۷)

یا الٰہی بارگاہ ایتی دے وچ حشر دیہاڑے
میری آس نوں اُلٹ کریں نہ عمل میرے خواہ مارڑے
جتھاں تائیں بخشش تیری حیثت وچ پوجاوے
اوتھاں تھئیں اعمالنامہ نہ میرا پاڑ یا جاوے

(۱۵۸)

یا الٰہی اپنے بندیاں اُتے رحم فرماویں
دین دے وچ تے دنیا اندر رحمت مینہہ برساویں
صبر میرا کمزور اے ایتاں اُوکھا سماں جاں آوے
ہَولِ فزع نوں تک کے یکدم صبر کتے بھج جاوے

(۱۵۹)

رحمت دے بدلاں نوں یارب حکم کر دیک باری
صلوٰت تے سلام دی بارش ہووے موسلا دھاری
رحمت دے چاہواناں اُتے ایسا مینہہ برساون
رہوے ہمیشہ جاری ساری سکے خزاں نہ آون

(۱۶۰)

آنحضرتؐ دی آل اصحاباں تے رحمت فرماویں
تابعین پرہیزگاراں نوں رحمت وچ لکاویں
برگزیدہ وصف جنہاں دے جو تحمل والے
تے شرافت والے جیہڑے حق سچ دے متوالے

Marfat.com

(۱۶۱)

راضی ہو فیر ابوبکرؓ تے نالے عمرؓ سہارے
حضرت علیؓ عثمانؓ دے اُتے صاحب کرم اوہ سارے

(۱۶۲)

بخشیں ایہدے مصنف تائیں بخش جو پڑھنے والے
بے شک میرا سوال ایہو اے رحمت وچ لکالے
بخشن ہار کریم رحیما میں تیرے در آیا
ٹُٹے پھُٹے شعر پنجابی ترجمہ کر لیایا

(۱۶۳)

تیریاں رحمتاں نازل ہوون جد تک باد صباواں
رُکھ بان دیاں شاخاں تائیں رہن ہلاندیاں واواں
جد تک اُوٹھاں تائیں اوہدے شتر بان چلاون
اپنے نغمیاں دے نال اوٹھاں تائیں مست بناون

Marfat.com

درود تاج

جے کوئی شخص جمال بے مثال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم دی زیارت دی آرزو دِل تے جان نال رکھدا ہووے۔ تاں مہینے دے شروع دے جمعے دی رات نوں نماز عشاء پڑھن توں بعد باوضو ہو کے پاک جگہ اُتے خوشبودار لباس پا کے اِک سو ستر وار ایس درود شریف نوں پڑھ کے سوں رہوے یا راں راتاں اِنج ای پڑھے۔ انشاء اللہ ایہناں راتاں وِچوں ای شرف زیارت بابرکت نال نواز یا جاوے گا۔

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اللہ دے ناں نال شروع کردا ہاں۔ جیہڑا بوہت مہربان تے بے حد رحم کرن والا اے۔

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا وَ مَوْلَانَا مُحَمَّدٍ صَاحِبِ التَّاجِ وَالْمِعْرَاجِ وَالْبُرَاقِ وَالْعَلَمِ

Marfat.com

ے اللہ رحمت نازل فرما۔ ساڈے سردار تے مالک
حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم اُتے۔ جیہڑے صاحب
اج ہین تے معراج تے براق تے علم والے ہین۔

اللہ پاک دے ناں نال ہر کم شروع کراں مین بھائی
مہربان اے جیہڑا ایو ہتا رحم دی حد نہ کائی

اے اللہ کر رحمت نازل ہور نالے برکاتاں
عزت آناں شاناں باناں سبھے ہور سوغاتاں
سردار ساڈے تے مالک اُتے جیہڑا شاہ ابراراں
ی محمد سرور عالم جو مدنی سرکاراں
جیہڑے صاحب تاج ہیگے نیں اوس نے فضل ربانی
دو جہاناں دی اے شاہی سر تے تاج نورانی
ہین معراج والے اوہ صاحب رب معراج کرایا
تے صاحب براق اوہ ہیگے رب نے بھیج بلایا
تے علم دے صاحب ہیگے جھنڈا عرش جھلایا
اللہ پاک نے آپ دے ناں دا سکہ ہے چلایا

دَافِعِ الْبَلَآءِ وَالْوَبَاءِ وَالْقَحْطِ وَالْمَرَضِ وَالْاَلَمِ

Marfat.com

تے جیہڑے بلا تے وبا تے قحط تے بیماریاں تے دکھاں
نوں دور کرن والے ہین۔

دور کر بندا سب بلاواں تا لے سب وباوں
قحط سالیاں ختم ہو جاون مہکن عجیب فضاوں
دور کر بندا روگ اوتے مرضاں سب ہٹاوے
کل بیماریاں دا اوہ شافی دارو پیا دیتا وے
دکھاں تائیں دور کر بندا درد الم ہٹاوے
ساڑا غربا تاہاں والا ایکوں فیض آ پاوے

اِسْمُہٗ مَکْتُوْبٌ مَّرْفُوْعٌ

مَّشْفُوْعٌ مَّنْقُوْشٌ فِی

اللَّوْحِ وَالْقَلَمْ

اوہناں دا ناں مبارک لکھیا ہویا اے۔ اُچا۔ صاحب
شفاعت۔ نقش کیتا ہویا وچ لوح تے قلم دے۔
نام مبارک اوہدا رب تے عرش اُتے چمکایا
لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہ دے اگے نام لکھایا
صاحب اے شفاعت والا حشر نوں جگ چھڈاوے
اُمت اپنے دلے گھر ہی جنت وچ پوچاوے

Marfat.com

نام مبارک اوہدا رب نے لوح تے نقش کرایا
اپنے ناں دے کھبّے پاسے قلم دے نال لکھایا

سَیِّدِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ

جیہڑے عرب تے عجم دے سردار ہَین
جیہڑا شاہ عرب دا ہیگا ہَے سرکار مدینہ
تے سردار عجم دا ہیگا وَنڈے پیا خزینہ

جِسْمُہٗ مُقَدَّسٌ مُّعَطَّرٌ مُّطَهَّرٌ مُّنَوَّرٌ فِی الْبَیْتِ وَالْحَرَمِ ط

تے اوہناں دا پِنڈا (جِسم) مبارک مقدّس (پاک) اے۔ تے معطّر (مہکیا) مطہّر (پاکیزہ) تے منوّر (چانن دین والا) اے۔ مدینہ منوّرہ وچ جیہڑے صبح دے آفتاب (سُورج) ہَین۔

جسم اوہناں دا ہَے مبارک جو زیارت پاوے
ویکھ نورانی مُکھڑے تائیں بُھکّھ تریہہ لَتھ جاوے

Marfat.com

جسم مقدّس اوہناں دا اے جو زیارت پاوے
کالے دِلاں نوں چِٹیاں کرکے کالکاں سب مُکاوے

جسم معطّر اوہناں دا اے جو زیارت پاوے
زُلف اوہدی دی مہک دو جگ نوں ازل توں پئی مہکاوے

اوہدی مہک نے ہَے مہکایا ذِہناں قَلباں تائیں
شہر مدینے دیاں خوشبوواں کھِنڈ دیاں فجر ہوائیں

جسم مطہّر اوہناں دا اے جو زیارت پاوے
پاک کریندا قلباں تائیں دِلدی میل مُکاوے

جسم منوّر اوہناں دا اے جو زیارت پاوے
روشن کردا انبر زِمیاں ظلمت سب مُکاوے

سب دنیا دے اوس ہنیرے چانن نال مُکائے
نُور تجلّیاں رب نے دِتیاں تاب نہ جھَلّی جائے

وچ مدینے فجر دا سُورج بن کے چمکاں مارے
دُور ہنیرے جگدے کرکے قلباں نوں چمکارے

شَمْسِ الضُّحٰی بَدْرِ الدُّجٰی
صَدْرِ الْعُلٰی نُوْرِ الْھُدٰی
کَھْفِ الْوَرٰی مِصْبَاحِ

Marfat.com

تے ہنیری رات دے بدر (چودھویں دے چن) اُچیائی
(بلندی) دے صدر۔ ہدایت دے نور۔ خاتمت دی پناہ
تے ہنیریاں دی پناہ ہین۔

رات ہنیری دے وچ چمکے بن کے چن نورانی
چار سے گوشے روشن کیتے سو ہنے چن ربانی
صدر بلندیاں دے اوہ ہیگے عرش تے پھیرا پایا
رب نے جبرائیلؑ نوں گھل کے بھیج براق منگایا
نور ہداشتاں دا اوہ ہیگے چانن کرن چفیرے
آپؐ دے اسوہ کامل پاروں ہو گئے دور ہنیرے
نور ہدایت دے وچ مکے دِتا حد چمکارا
آمنہؓ مائی دا گھر روشن روشن ہو گیا سارا
جناب عبداللہ دے گھر احمدؐ ایسا چانن لایا
تحت الثریٰ توں عرشاں تیکر کل ہنیر مکایا
غاراں وادیاں اُچے پربت سب منور ہوئے
جنگل بر بر بحر سمندر چمکے ٹبے ٹوئے
ن کے آخری نبیؐ اوہ آئے ہُن نہ کسے نے آؤنا
جنہے پاؤناں اینھوں پاؤناں ہور کتیوں پاؤناں
ہے پناہ سبھناں دی احمدؐ آخر نیکر بھائی
روز قیامت ایس اُمت دی کرے گا پشت پناہی
ور ہنیرے اوہناں کیتے چانن ہر تھاں لاندے
میڑا آوے در دے اُتے ذہناں نوں چمکاندے

Marfat.com

عرب خِطّے تے ہر پاسے سی سخت جہالت چھائی
آ کے احمد سرور عالم کر دِتی رُشنائی
عرب دے لوکی نوکراں اُتے ہَیسن ظلُم کماندے
اَٹھے پہر اوہ خدمت اُتے ہَیسن نوکر لاندے
بھار چُکاندے حدوں بہتا پَکھّے سَن جھلواندے
رات جُگاندے مال دے اگے جَوں دے نان کھواندے
دِھیاں تائیں جمدیاں مارن بنے نہ کِتے جَوائی
وچ نکاح دے لے آؤندے سن پُتر ماتر مائی
پی شراباں شور مچاندے ننگے کعبے جاندے
جُوا کھیڈن لَین بیاجاں فالاں رہن پواندے
مُشرک اَیڈے لات منات دے بُت دی پُوجا کردے
عُزّیٰ نائیلہ تے ہُبل دے اگے جیوندے مَردے
لُٹاں ماراں کردے پھِردے چوری سِینہ زوری
اوہدی مجھ سی جِسدے ہَتھ وچ طاقت ورڈ نگوری
نبی محمدؐ سرور آ کے پَلٹ دِتی سی کایا
بدوؤاں تائیں پاک نبیؐ نے عاقل چا بنایا
سب ہنیرا عربوں نَسیا ایسا سُورج چڑھیا
سی ہنیرا ایسا نَٹھیا جا غاراں وچ وَڑیا
چانن آل دوالے ہویا کھلِر گئی رُشنائی
لہندے چڑھدے دکھن پربت چمکی کُل لوکائی

Marfat.com

آپ دے خلق پیار محبت ایسا رنگ چڑھایا
جیہڑا آیا مومن بنیا کلمہ بول سنایا
کل تقصیراں معاف کرینداسینے نال لگاندا
آخری حج نوں وچ مکے دے ڈٹھا پردے پاندا
پتھر مارن والیاں تائیں سینے نال لگایا
چاچے اپنے دی قاتل نوں کلمہ چا پڑھایا
غار حرا وچ بہہ کے سوہنے جگ نوں چانن لایا
کھلیاں چکیاں تائیں آقاؐ دے پناہ بچایا

جَمِیلُ الشِّیَمِ

جیہڑے چنگیاں خصلتاں والے
ہین اوہ چنگیاں خصلتاں والے چنگیاں دے اوہ چنگے
اوس چنگے نے بھیڑے لوکی اپنے رب وچ رنگے
صاف کیتا اوس بھیڑیاں تائیں عیب تے پردا پایا
فجر شاہیں پڑھے نمازاں سجدے سر جھکایا
کر تبلیغ احمدؐ نے جگ توں کفر نے شرک مٹایا
اوس چنگے نیں بھیڑیاں اُتے مہر پیار لٹایا

شَفِیعُ الْاُمَمِ

تے اُمتاں دی شفاعت کرن والے

Marfat.com

اُمتاں دی شفاعت کرسن احمد حشر دیہاڑے
آپ دے جھنڈے ہیٹھاں آکے بہسن نگڑے ماڑے
آدمؑ نوحؑ خلیل اللہؑ تے موسیٰؑ دم نہ مارے
سلیمانؑ تے عیسیٰؑ دی حد ہوسی کھلا کنارے
اودوں کرن شفاعت آکے دوزخوں کڈھ لیاون
کل نبیاں نیاں اُمتاں تائیں جنت وچ لے جاون

صاحبِ الجُودِ وَالکَرَمِ

تے سخاوت کرن والے تے کرم کرن والے صاحب ہین۔
صاحب ہین سخاوت والے جھولیاں تائیں بھر دے
اوہدی ویکھ سخاوت تائیں حاتم ریسیاں کر دے
شاہ دُنیا دے اوہدے در توں آکے فیض نے پاندے
خادم اوہدے شاہاں تائیں اگے پئے ورتاندے
سخیاں دے لجپال سخی نیں اوتھے تھوڑ نہ آئی
ازلوں لے کے ابداں تیکر لیئی فیض لوکائی
کیہے وی شئے دی کمی نہ اوتھے بھریا سدا خزانہ
اِک سخی دے در دے اُتے سائل کل زمانہ
صاحب کرم اوہ اَیسے ہیگے دشمن سینے لاندے
کوڑا سر تے چھڑی سُٹدی اوہدی پنڈ اٹھاندے
راہ وچ کنڈے جو کھلارے اوہدی کرن تیماری
کرم دا اوہ سمندر ڈُونگھا منگتی دُنیا ساری

Marfat.com

سارے آ آپ دے کولوں اپنی پیاس بجھاون
اپنے دِلدیاں سب مراداں ایتھوں آ کے پاون

وَاللّٰہُ عَاصِمُہٗ وَجِبْرِیْلُ
خَادِمُہٗ وَالْبُرَاقُ مَرْکَبُہٗ
وَالْمِعْرَاجُ سَفَرُہٗ وَ
سِدْرَۃُ الْمُنْتَھٰی مَقَامُہٗ
وَقَابَ قَوْسَیْنِ مَطْلُوْبُہٗ
وَالْمَطْلُوْبُ مَقْصُوْدُہٗ وَ
الْمَقْصُوْدُ مَوْجُوْدُہٗ سَیِّدِ
الْمُرْسَلِیْنَ خَاتَمِ النَّبِیِّیْنَ
شَفِیْعِ الْمُذْنِبِیْنَ اَنِیْسِ

Marfat.com

الْغَرِیْبِیْنَ رَحْمَةٌ لِّلْعَالَمِیْنَ
رَاحَتِ الْعَاشِقِیْنَ مُرَادِ
الْمُشْتَاقِیْنَ شَمْسِ الْعَارِفِیْنَ
سِرَاجِ السَّالِکِیْنَ مِصْبَاحِ
الْمُقَرَّبِیْنَ مُحِبِّ الْفُقَرَآ
وَالْغُرَبَآءِ وَالْمَسَاکِیْنِ
سَیِّدِ الثَّقَلَیْنِ نَبِیِّ الْحَرَمَیْنِ

تے خدا تعالیٰ اوہناں دا نگہبان اے تے جبریل علیہ السلام
اوہناں دے خادم ہیں۔ تے براق اوہناں دی سواری
اے تے معراج اوہناں دا سفر اے تے سدرۃ المنتہیٰ
اوہناں دا مقام اے تے قاب قوسین اوہناں
دی آرزو اے۔ تے مطلوب اوہناں دا مقصود اے
تے مقصود اوہناں دا موجود اے۔ تمام نبیاں دے سردار

Marfat.com

تے نبیاں دے خاتم ہین - گنہ گاراں دی شفاعت کرن
والے تے غریباں دے غم خوار ہین - ساری دُنیا لئی رحمت
ہین - عاشقاں دی راحت، مشتاقاں دی مراد
عارفاں دے آفتاب - ہدایت دے راہ دے سالکاں
دے چراغ - خدا دے مقرباں دی شمع، فقیراں
تے مسکیناں نوں دوست رکھن والے - جن تے انساناں
دے سردار - حرمین شریف دے نبیؐ -
آپ خدا نگہبان اوہناں دا ہر حالت وچ بھائی
ہر منزل تے ہر ہر لمحے رب نے مدد پوچائی
ہجرت دی شب آپ خدا نے راکھی خود فرمائی
دشمناں دچوں اپنے یارنوں کڈھ کے لے گیا سائی
بدر تے اُحد حنین دے اندر نصرت بھیج جتایا
اِک اکلا چوکھیاں دے وچ تخت تے رب بٹھایا
وچ مدینے کل دُنیا لئی قائم عدالت ہوئی
راکھا آپ خدا سی اوہدا خوب کیتی دل جوئی
ابولہب تے ابوجہل دے چُنگل توں بچایا
طائف دے بدمعاشاں دچوں یارنوں کڈھ لیایا
اُحد دی گھاٹی دہلی تک کے دُشمن مگروں آیا
اودوں اللہ پاک نے اپنے یارنوں آپ بچایا
جبرائیلؑ اوہناں دا خادم رب تے آپ بنایا
اِک اِک آیت خدا دے دلوں لے احمدؐ کول آیا

Marfat.com

فتح دی آن بشارت دیندا غم دے وچ تسلی
رات معراج دی جبرائیلؑ دے ہتھیں چٹھی گھلی

آپؐ دی ہے براق سواری جبرائیلؑ لیایا
اپنے یار نوں آپ خدا نے عرشاں تے بلایا

ٹُر کے مکیوں بیت مقدس دے وچ سرورؐ آیا
سب نبیاں تھیں آپؐ دا ہیسی استقبال کرایا

اقصیٰ تھیں آسماناں ولے کر براق اسواری
عرش دے اُتے پہنچ گئے سن احمدؐ مار اُڈاری

ہے معراج سفر اوہناں دا سی عرب دا راہی
اللہ پاک نے واٹ لمیری پل دے وچ مکائی

سدرہ ہے مقام اوہناں دا بلے بلے بلے
بیری ہیٹھاں بیٹھ کے سرورؐ تکے نور تجلے

سدرہ حد جبریلؑ دی ہیگی رف رف پچھے رہ گئے
سی براق نمانا ہویا سبھے راہ وچ بہہ گئے

آپؐ خدا نے آکھیا آجا اے میرے محبوباؐ
ہے مقام تیرا ایہہ سدرہ لاگے ایہہ رکھ طوبیٰ

قاب تے قوسین اوہناں دی آرزو ہے پیاری
آپ خدا نے پوری کیتی خواہش اوہناں دی ساری

اک کمان دی وتھ دے اُتے تکیا رب دے تائیں
سنے جوڑے سن پہنچے سرورؐ طاقت ہور نوں ناہیں

جو وی طلب اوہناں نے کیتی دل دا مقصد پایا
ہے مطلوب اوہناں دا مقصد وچ درود دے آیا

Marfat.com

پاک خدا نوں ویکھن دے لئی عرش تے احمدؐ آیا
ایہو ہیسی طلب ادہناں دی مقصد دِل دا پایا
تے مقصود موجود اے اوہدا مولا کرم کمایا
سَد کے عرش معلّے اُتے اپنے کول بٹھایا
دِلدے مقصد پُورے ہوئے جو جو سرورؐ چاہیا
اللہ پاک محبوب دے تائیں اپنا نُور وکھایا
شاناں دِتیاں آناں دِتیاں عزّت خُوب وَدھائی
ناں اپنے نال ناں لکھایا دِتی سَدا دی شاہی
فتح دی دِتی دُنیا اُتے جگ غلام بنایا
وِچ مدینے عرب دے اندر چشمہ فیض وگایا
رہندی دُنیا تیکر آ کے لوک پیاس بجھاون
درود سلاماں دے گُنڈ گجرے پیش حضورؐ ٹکاون
نبیاں دے سردار محمدؐ سبھتے آپؐ دی شاہی
ختم نبوّت آپؐ تے ہوئی کیتا کرم الٰہی
روز حشر نوں گُنہ گاراں دی آپؐ شفاعت کرسن
دوزخ وِچوں کڈھ کے اُمتی جنّت تائیں بھرسن
ماڑیاں دے غم خوار ہیگے نیں سینے نال لگاون
ساری دُنیا دے لئی رحمت کرم دے بحر وگاون
عاشقاں دی اوہ راحت ہیگے ٹھنڈ اکھیاں دی نالے
چین قرار دِلاں دا سرورؐ اُچیاں شاناں والے

Marfat.com

چہرہ انور تک مشتاقاں نفلُ شکر دے نیتے
مراد ہیگے مشتاقاں دی اوہ جام اوہدے جس پیتے
عارفاں دے آفتاب نورانی چانن کرن ودھیرا
عارف لوکاں دے قلباں دا کردے دُور ہنیرا
ہدایت دے راہ تے ٹُرن جو سالک اوہناں لئی چمکارا
راہ دے ہین چراغ نورانی چانن دا منارا
خدا دے جو مقرب بندے شمع اوہناں لئی بھائی
آپؐ دی ذات ہنیریاں دے وچ کردی اے رُشنائی
فقراں تے مسکیناں تائیں اپنے کول بٹھاندے
دوست ماڑے غُربے دے اوہ فیض دا مینہہ وساندے
جِنّ تے انساناں دے احمدؐ ہین سردار بنائے
حرمین شریف دے نبی محمدؐ رحمت بن کے آئے

اِمَامِ الْقِبْلَتَیْنِ وَسِیْلَتِنَا فِی الدَّارَیْنِ ط

دو ہاں قبلیاں (بیت المقدس) تے (خانہ کعبہ) دے پیشوا
دو قبلیاں دے پیشوا نیں رب نے آپ بنائے
مسجد اقصیٰ خانہ کعبہ رب دے گھر وسائے
جدوں معراج نوں سرور عالمؐ اقصیٰ قدم ٹکایا
جمع تمامی نبی سی ہوئے آدمؑ تے نوحؑ آیا

Marfat.com

ابراہیمؑ خلیل اللہ دی موسیٰؑ عیسیٰؑ آئے
ساریاں احمدؐ تائیں تک کے سو سو ادب بجائے
سرورِ عالمؐ اگے ہو کے آپ جماعت کرائی
پچھے سب نبیاں نے ہیسی نیت نماز ادائی

صَاحِبِ قَابَ قَوْسَيْنِ مَحْبُوْبِ
رَبِّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبِّ الْمَغْرِبَيْنِ
جَدِّ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ مَوْلَيْنَا
وَمَوْلَى الثَّقَلَيْنِ اَبِي الْقَاسِمِ
مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ نُوْرٍ مِّنْ
نُّوْرِ اللّٰهِ يَاَيُّهَا الْمُشْتَاقُوْنَ
بِنُوْرِ جَمَالِهٖ صَلُّوْا عَلَيْهِ وَ
اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَسَلِّمُوْا
تَسْلِيْمًا ط

قَابَ قوسین دے مالک - محبوب اوہدے جیہڑا ملک اے

Marfat.com

مشرقاں تے مغرباں دا۔ امام حسن رضی اللہ عنہ تے جناب
امام حسین رضی اللہ عنہ دے جدِ امجد۔ ساڈے مولا نانے جن
انساناں دے آقا۔ جناب ابی قاسم محمد صلی اللہ علیہ وسلم
ابن عبداللہ۔ نُور ہین اللہ دے نُوراں دِ نچوں۔ اوہناں نوں
چاہن والیو۔ درود پڑھو۔ اوہناں دی آل اُتے تے اصحاباں
اُتے تے سلام گھلو پُورا پُورا۔

قَابَ قَوسَین دے مالک ہیگے رب نے کول بُلایا
رات معراج دی سَد عرشاں تے اپنا نُور وکھایا
اوہدے ہین محبوب پیارے جو رحمان سدا ندا
مالک مشرقاں مغرباں دا اوہ سب تے حُکم چلاندا
حسنؓ حسینؓ امامان دے اوہ جدِ امجد پیارے
مولانا اساڈے سب دے دُسن بھیت نیارے
سانوں رب واحد دی اوہناں ہے پچھان کرائی
سِدھا راہ وکھایا سانوں منزل جا وکھائی
جناں تے انساناں دے اوہ آقاؐ شاناں والے
کالی کملی موہڈھے سوہدی چاننی آل دوالے
حضرت قاسم دے اوہ ابا اُچے رُتبے والے
نام محمدؐ آپ دا سوہنا آمنہؓ دے اوہ پالے
پُت عبداللہؓ دے اوہ پیارے آناں بانان والے
رب دے نُوراں دِ نچوں نُور نبیں چاننی کرن دوالے
اوہناں اُتے چاہون والیو پڑھو درود سلاماں
آل اوہناں دی اُتے ہر دم ہو کے مثل غلاماں

Marfat.com

تے اصحاباں ادھیاں اُتے نِت سلام پڑھاؤ
پُورا پُورا پڑھ کے گھلو فرق ذرا نہ پاؤ
شاہ شاہ دے نال اثر انصاری دی سلام پچھاندا
سوہنا ناں سرکارؐ دا ساڈے ٹھنڈ کلیجے پاندا

درود ہزارہ

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اللہ دے ناں نال شروع کردا ہاں جیہڑا بڑا مہربان تے بے حد رحم کرن والا اے۔

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّ عَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ کُلِّ ذَرَّۃٍ مِائَۃَ اَلْفَ اَلْفَ مَرَّۃٍ وَّ بَارِکْ وَسَلِّمْ

اے اللہ درود بھیج محمد صلی اللہ علیہ وسلم اُتے تے حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم دی اولاد اُتے اِک ذرہ دے بدلے دس کروڑ بار تے برکت دے۔

درود قلبی

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی یَا شَفِیْعَ الْمُذْنِبِیْنَ سَیِّدِنَا وَمَوْلَانَا وَمُرْشِدِنَا وَرَاحَتِ قُلُوْبِنَا طَیِّبْ ظَاھِرَنَا

Marfat.com

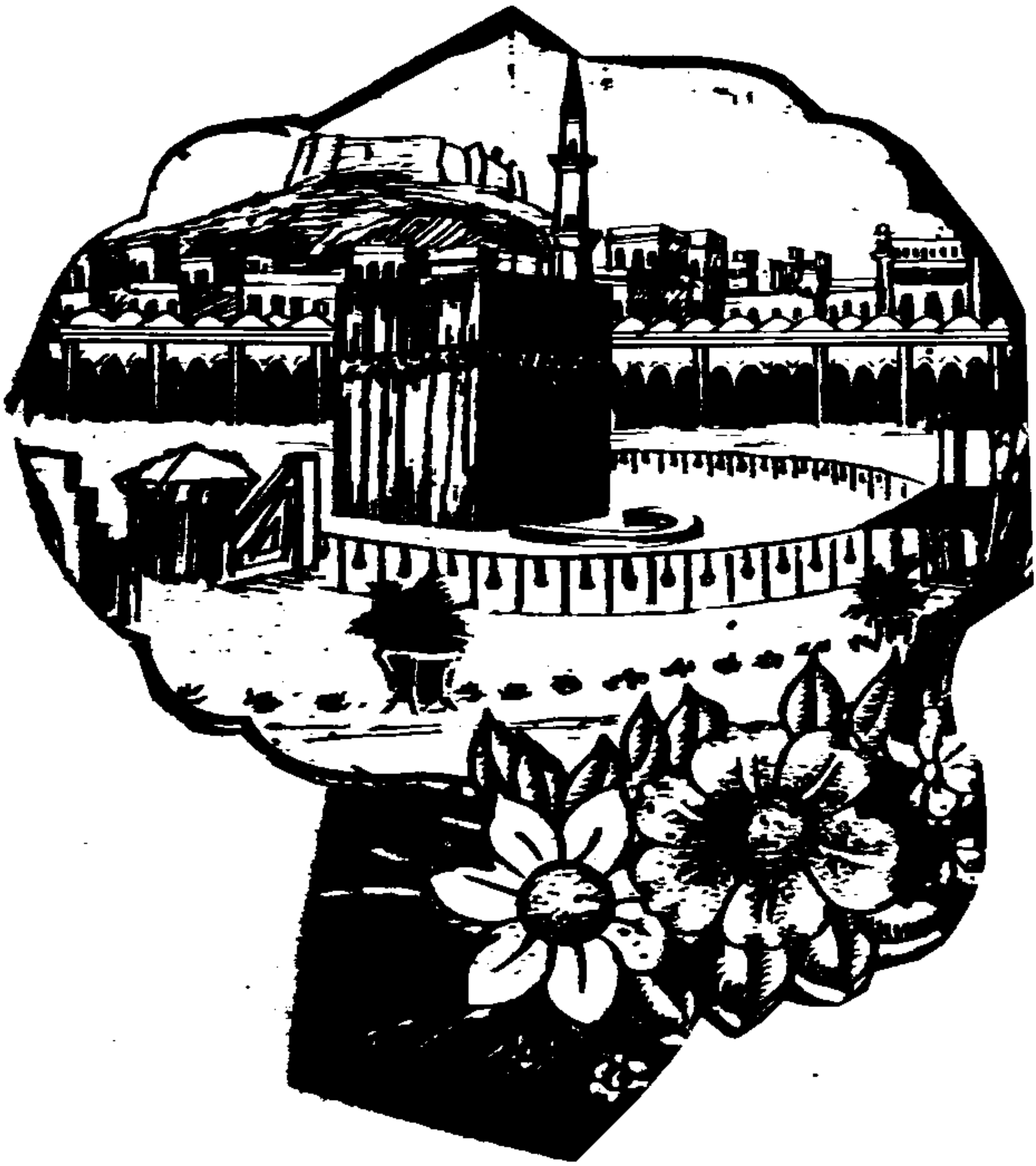

مسنون دعاواں

عربی متن تے اوہدا پنجابی زبان وچ ترجمہ

Marfat.com

اَلْاَسْمَآءُ السَّبْع

(ست ناں)

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ترجمہ:-

اللہ دے ناں نال شروع کرنا ہاں جیہڑا بڑا مہربان تے بے حد ترس کرن والا اے۔

پیراں دے پیر غوث الاعظم حضرت سید شیخ عبدالقادر جیلانی رح ایہناں اِسماں (ناواں) دا وِرد کردے سن تے آپؒ نے ہر اسم لئی اِک توجہ بنائی اے۔ جیہڑی کہ ہر سو مرتبہ یاں پنج سو مرتبہ اسم پڑھن دے بعد پڑھی جائے گی۔ ایہناں دیاں برکتاں ظاہر ہین۔

پہلا اِسم لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ

ایہنوں اِک لکھ وار پڑھے۔ ایہدی توجہ تصوف وچ ایہہ سُہندی اے۔ کہ اے خدا میرے ظاہر اُتے ایس کلمے دی بادشاہی قائم کر تے باطن وچ ایہدی حقیقت ثابت کر۔ تے میتوں ایہدے احاطے وچوں میرے ظاہر دا استغراق ہووے۔ تاں جے وجود تے شہود دے مراتب وچ تیرے افعال تے صفات توں بغیر کسے نُوں نہ ویکھاں۔

Marfat.com

دُوجا اِسم اَللّٰہُ اَللّٰہُ اَللّٰہُ

ایہنوں وی اِک لکھ وار پڑھے۔ تصوّف دی دُنیا وچ ایہدی توجّہ یعنی مطلب ایہہ ہَے کہ اے خدا مینوں اپنے وَل دا رَاہ وکھا تے مینوں اپنے اگے ادب والا ثابت قدم بنا۔ تے اپنی محبّت میرے دِل نوں دے۔ اپنی ذات لئی مظہر تے اپنے حُکماں لئی سرچشمہ بنا۔ جے حرفِ ندا دے نال وِرد کرے۔ تاں یَآ اَللّٰہُ یَآ اَللّٰہُ یَآ اَللّٰہُ آکھے۔

تیجا اِسم حَیٌّ حَیٌّ حَیٌّ

اِک لکھ مرتبہ پڑھے۔ ایہدی توجّہ یعنی مطلب ایہہ ہَے مینوں پاک زندگی دے۔ اپنی محبّت دا پاکیزہ تے مِٹھا شربت پلا۔ میری حیاتی تیرے وچ وابستہ رہوے۔ اپنی حیات دا نُور میری حیات وچ ظاہر کر۔ میری رُوح نوں ابدی حیات نصیب کر تے قیامت دے دِن میرے باطن نوں اپنے باطن توں نفع اَپڑا۔ میرے دِل نوں اپنی پرورش دے بھیتاں توں جانُو کر۔ میری زبان باطنی عِلماں اُتے گویا کر۔ جے یا دے نال پڑھے۔ تاں بلا تنوین یَا حَیُّ یَا حَیُّ یَا حَیُّ آکھے۔

چوتھا اِسم وَاحِدٌ وَاحِدٌ وَاحِدٌ

ایہنوں وی اِک لکھ مرتبہ پڑھے۔ ایہدی توجّہ یعنی طلب تصوّف

Marfat.com

دی زبان وچ ایہہ ہے کہ اپنے نُور واحد نیّت دے ذریعے مینوں موحد بناتے اپنے پُر کامل یقین کرن دی مینوں توفیق دے۔ کہ تُوں اپنی خُدائی وچ اکلّا ایں۔ تے میرے سارے دِینی تے دنیاوی کماں لئی بس تُوں اِی کافی ایں۔ جے یاد دے نال پڑھے تاں اِنج پڑھے۔

یَاوَاحِدُ یَا وَاحِدُ یَا وَاحِدُ

پنجواں اِسم عَزِیزٌ عَزِیزٌ عَزِیزٌ

ایہنوں وی اِک لکھ وار پڑھے۔ ایہدی توجّہ ایہہ ہے۔ کہ مینوں اپنی عزّت دے واسطے نال عزّت والیاں وچ داخل کر عزّت والیاں دے کم مینھوں کروا۔ مینوں عزّت دے تے اپنے عزّت والے بندیاں وچ شامل کر۔ جے یاد دے نال پڑھے۔ تاں فربلا تنوین پڑھے۔ یَا عَزِیزٌ یَا عَزِیزٌ یَا عَزِیزٌ

چھیواں اِسم وَھَّابٌ وَھَّابٌ وَھَّابٌ

ایہنوں وی اِک لکھ وار پڑھے۔ ایہدا مطلب ایہہ ہے کہ مینوں ایسی توفیق بخش۔ جیہڑی تیری مرضی دے کماں تک پوچا دے۔ اے بھیت دیاں گلّاں دَسن والے تے بخشن والے میرے اُتے مہربانی کر۔ اے خدا توں میرے اُتے اپنی بخشش دی حقیقت جاری کر۔ اے خدا توں میرے اُتے ایس اَمر دا نگران بنیا رہو۔ کہ صرف تیرے وَلے اِی محتاج بنیا رہواں۔ کیوں جے تیری غنا تے دولت درحقیقت کامل اے۔ ایس

Marfat.com

لئی توں میں فقیر اُتے اِنج کر کہ میں آپ غنی ہو کے دُوجیاں نوں وی
فائدہ اپڑاواں - کیوں جے توں غنی ایں تے دین والا ایں - جے یا
دے نال پڑھے تاں فیر اِنج آکھے - یَا وَھَّابُ یَا وَھَّابُ یَا وَھَّابُ

ستواں اسم وَدُوْدُ وَدُوْدُ وَدُوْدُ

ایہنوں وی اِک لکھ وار پڑھے - ایہدی توجہ لیئی اصطلا
تصوف وچ ایہہ وے - مینوں نیک لوکاں دی محبت عطا کر
اے خدا مینوں مخلوق دے شر توں بچا - کیوں جے اوہناں دے ش
نوں بند کرن دی تیرے وچ طاقت اے - جے یا دے نال پڑھے
تاں فیر بلا تنوین یعنی یَا وَدُوْدُ یَا وَدُوْدُ یَا وَدُوْدُ پڑھے -

ھدایت :

ایہناں ستاں ناواں دا وِرد کرن توں پہلاں کسے دِین دے
عالم یاں اپنے پیر مُرشد کولوں اجازت لے لوے - (مؤلف)

غازی علم دین شہیدؒ (زیرِ طبع)

شاعر : اثر انصاری فیض پُوری

سرورِ کائنات دے سچے عاشق غازی علم دین شہیدؒ دے بچپن
توں لے کے شہادت تیکر دے مکمل حالات پنجابی نظم وچ

Marfat.com

مسنون دعاواں

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

اللہ دے ناں نال شروع کرناواں جیہڑا بڑا مہربان تے بیحد ترس کرن والا اے۔

جدوں صبح ہووے تاں ایہہ دعا پڑھے۔

اَصْبَحْنَا وَاَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ
اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ خَيْرَ هٰذَا الْيَوْمِ فَتْحَهٗ
وَنَصْرَهٗ وَنُوْرَهٗ وَبَرَكَتَهٗ وَهُدَاهُ وَ
اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيْهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهٗ
(حصن)

اسیں تے سارا ملک اللہ اِی لئی اے۔ جیہڑا رب العالمین اے۔ فجر دے ویلے وچ داخل ہوئے۔ اے اللہ! میں تیجھوں ایس دیہاڑے دی بہتری یعنی ایس دن دی فتح تے مدد تے ایس دن دی نور تے برکت تے ہدایت دا سوال کردا ہاں تے اوہناں چیزاں دے شر توں۔ جیہڑے ایس دن وچ ہین تے جیہڑے ایس دے بعد ہون گے۔ تیری پناہ چاہندا ہاں۔
(حصن)

Marfat.com

جدوں شام ہووے تاں ایہہ دُعا پڑھے۔

اَمْسَیْنَا وَ اَمْسَی الْمُلْکُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ اَللّٰھُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُکَ خَیْرَ ھٰذِہِ اللَّیْلَۃِ فَتْحَھَا وَ نَصْرَھَا وَ نُوْرَھَا وَ بَرَکَتَھَا وَ ھُدٰھَا وَ اَعُوْذُ بِکَ مِنْ شَرِّ مَا فِیْھَا وَ شَرِّ مَا بَعْدَھَا۔

(ابوداؤد)

اسیں تے سارا مُلک اللہ ای لئی اے۔ جیہڑا رب العالمین اے شام وچ داخل ہوئے۔ اے اللہ! میں نیتھوں رات دی بہتری یعنی ایس رات دی فتح تے مدد تے ایس رات دے نُور تے برکت تے ہدایت دا سوال کردا ہاں۔ تے نیتھوں پناہ چاہندا ہاں۔ تے اوہناں چیزاں دے شر توں جیہڑے ایس رات وچ ہین۔ تے جیہڑے ایس توں بعد ہون گے۔ (ابوداؤد)

سون دے ویلے پڑھن دی دعا

جدوں سون دا ارادہ کرو۔ تاں وضو کرلوؤ تے اپنے بستر نوں تن وار جھاڑ لوؤ۔ فیر سجے پاسے لمے پے کے سر دے تھلے سجا ہتھ رکھ کے تن وار پڑھے۔

(حصن حصین، مشکوٰۃ)

اَللّٰھُمَّ قِنِیْ عَذَابَکَ یَوْمَ نَجْمَعُ عِبَادَکَ۔

اے اللہ! مینوں اپنے عذاب توں بچاؤ۔ جیہڑے روز توں

Marfat.com

اپنے بندیاں نوں جمع کرے گا۔ (بخاری و مُسلم)

جدوں سُوں کے اُٹھوتاں ایہہ دُعا پڑھے۔

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ اَحْیَانَا بَعْدَ مَآ اَمَاتَنَا وَ اِلَیْہِ النُّشُوْرُ (بخاری و مُسلم)

سب تعریفاں خدا ای لئی ہین۔ جنہے سانوں مار کے حیاتی بخش دِتی۔ تے (سانوں) اوسے وَلے پرت کے جانا اے۔ (بخاری تے مُسلم)

جدوں پاخانہ کرے تاں لیٹرین وچ داخل ہون توں پہلاں بسم اللہ آکھے تاں ایہہ پڑھے۔

اَللّٰھُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِکَ مِنَ الْخُبُثِ وَ الْخَبَآئِثِ۔ (مشکوٰۃ)

اے اللہ! مین تیری پناہ چاہندا ہاں۔ خبیث جنّاں توں۔ مرد ہون یاں عورت۔

جدوں پاخانہ توں فارغ ہووے تاں غُفرانک آکھے تے ایہہ دعا پڑھے۔

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ اَذْھَبَ عَنِّیْ الْاَذٰی وَ عَافَانِیْ۔ (مشکوٰۃ)

سب تعریفاں اللہ ای لئی ہین۔ جنہے میتھوں ایذا دین والی

Marfat.com

چیز دُور کیتی تے میتوں چَین دِتا۔ (مشکوٰۃ)

جدوں گھروں نکلے تاں ایہہ دعا پڑھے۔

بِسْمِ اللّٰہِ تَوَکَّلْتُ عَلَی اللّٰہِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّۃَ اِلَّا بِاللّٰہِ ط

بیں اللہ دا ناں لے کے نکلیا۔ میں اللہ اُتے بھروسہ کیتا گناہاں توں پھرن تے عبادت کرن دی طاقت اللہ ای دِلوں اے

گھر وچ داخل ہووے تاں ایہہ دُعا پڑھے

اَللّٰھُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُکَ خَیْرَ الْمَوْلِجِ وَخَیْرَ الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللّٰہِ وَلَجْنَا وَعَلَی اللّٰہِ رَبِّنَا تَوَکَّلْنَا۔

(مشکوٰۃ)

اے اللہ! میں تیتھوں چنگا داخل ہوتا تے چنگا نکلنا منگدا ہاں۔ اسیں اللہ دا ناں لے کے داخل ہوئے تے اساں اللہ تے اُتے بھروسہ کیتا۔

ایہدے بعد گھر والیاں نوں سلام کرے۔

جدوں بازار وچ داخل ہووے تاں ایہہ دعا پڑھے

لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَحْدَہٗ لَا شَرِیْکَ لَہٗ۔ لَہُ الْمُلْکُ وَلَہُ الْحَمْدُ یُحْیِیْ وَیُمِیْتُ وَھُوَ حَیٌّ لَّا یَمُوْتُ بِیَدِہِ الْخَیْرُ وَھُوَ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ

Marfat.com

اللہ دے سوا کوئی عبادت دے لائق نہیں - اوہ اکلا اے اوہدا کوئی شریک نہیں - اوہدے لئی ملک اے تے اوہدے لئی حمد اے - اوہو جواندا اے تے مار دا اے تے اوہو خود جیوندا اے - اوہنوں موت نہ آوے گی - اوہدے ہتھ وچ بھلائی اے تے اوہ ہر چیز اتے قادر اے -

بازار وچ ایہہ پڑھن نال اللہ تعالےٰ دس لکھ نیکیاں لکھ دین گے تے دس لکھ گناہ معاف فرماؤن گے تے دس لکھ درجے اچے فرماؤن گے تے اوہدے لئی جنت وچ اک گھر بناؤن گے - (مشکوٰۃ)

جے بازار وچ کجھ ویچنا یاں خریدنا ہووے تاں ایہہ دعا وی پڑھے -

بِسْمِ اللّٰہِ اَللّٰھُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُکَ خَیْرَ ھٰذِہِ السُّوْقِ وَخَیْرَ مَا فِیْھَا وَ اَعُوْذُ بِکَ مِنْ شَرِّھَا وَمِنْ شَرِّ مَا فِیْھَا

میں اللہ دا ناں لے کے داخل ہویا - اے اللہ میں تیتھوں ایس بازار دی تے جو کجھ ایس بازار وچ اے - اوہدی خیر طلب کردا ہاں تے تیری پناہ چاہندا ہاں - ایس بازار دے شرتوں تے جو کجھ ایس بازار وچ اے - اوہدے شرتوں -

اَللّٰھُمَّ اِنِّیْٓ اَعُوْذُبِکَ اَنْ اُصِیْبَ فِیْھَا یَمِیْنًا فَاجِرَۃً اَوْصَفْقَۃً خَاسِرَۃً ط

Marfat.com

اے اللہ میں تیری پناہ چاہندا ہاں۔ ایس گل توں کہ ایتھے جھوٹھی قسم کھاواں یاں معاملے وچ گھاٹا پاواں۔

فیر بازار تو ت کے قرآن شریف وچوں کدھریوں دس آئتاں پڑھے۔ (حصن)

جدوں روٹی کھانی شروع کرے۔ تاں ایہہ دُعا پڑھے۔

بِسْمِ اللّٰہِ وَعَلٰی بَرَکَۃِ اللّٰہِ ط (مستدرک)

اللہ دے ناں نال میں شروع کیتا تے اللہ دی برکت اُتے کھانا شروع کیتا۔

جے شروع وچ بسم اللہ پڑھنا بھُل گیا تاں جدوں یاد آوے۔ ایہہ پڑھے۔

بِسْمِ اللّٰہِ اَوَّلَہٗ وَاٰخِرَہٗ

میں ایہدے اول تے چھیکڑ وچ اللہ دا ناں لیا۔

فائدہ: جیہڑے کھانے اُتے بسم اللہ نہ پڑھی جائے شیطان نوں اوہدے وچ نال کھان دا موقع مل جاندا اے

(مشکوٰۃ شریف)

جدوں کھانا کھا چُکے تاں ایہہ دُعا پڑھے۔

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْٓ اَطْعَمَنَا وَسَقٰنَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ ۝

(ابن السنی وغیرہ)

Marfat.com

سب تعریفاں خدا لئی ہین۔ جنہے سانوں کھوایا تے پیایا۔

روٹی کھان دے بعد جدوں ہتھ دھووے تاں ایہہ پڑھے۔

اَللّٰھُمَّ اَشْبَعْتَ وَ اَرْوَیْتَ فَھَنِّئْنَا وَرَزَقْتَنَا فَاَکْثَرْتَ وَ اَطَبْتَ فَزِدْنَا۔ (حصن)

اے اللہ! تُساں ساڈا ڈِھڈ بھریا تے سانوں سیراب کیتا ہُن توں ایہنوں اساڈے پنڈے وچ لاوے تے تُساں سانوں حلال روزی دِتی تے بہت دِتا تے چنگا چنگا دِتا۔ ہُن توں سانوں ہور دے۔

دُدھ پی کے ایہہ دُعا پڑھے

اَللّٰھُمَّ بَارِکْ لَنَا فِیْہِ وَزِدْنَا مِنْہُ

اے اللہ! توں ایہدے وچ سانوں برکت دے تے سانوں ہور بوہتا دے (مشکوٰۃ)

پین دا بیان

پانی یاں ہور کوئی چیز بیٹھ کے پیوے تے اُدھ وانگوں اِک ساہ وچ نہ پیوے۔ سگوں دو یا تِن ساہواں وچ پیوے۔ تے بھانڈے وچ ساہ نہ لوے۔ نہ پھُوک مارے تے جدوں پانی پین لگے تاں بسم اللہ پڑھے تے جدوں پانی پی لوے تاں الحمدللہ آکھے۔ (مشکوٰۃ)

Marfat.com

جدوں لیڑا پاوے تاں ایہہ دُعا پڑھے۔

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ کَسَانِیْ ھٰذَا وَرَزَقَنِیْہِ مِنْ غَیْرِ حَوْلٍ مِّنِّیْ وَلَا قُوَّۃٍ۔

سب تعریف اللہ دی لئی اے۔ جنہے ایہہ پوایا تے مینوں نصیب کیتا۔ بغیر میرے حیلے تے قوت دے۔

لیڑا پہن کے ایہنوں پڑھ لیں نال اگلے پچھلے سارے گناہ معاف ہو جاندے نیں۔ (مشکوٰۃ)

جدوں شیشے وچ اپنا چہرہ ویکھے۔ تاں ایہہ دُعا پڑھے۔

اَللّٰھُمَّ اَنْتَ حَسَّنْتَ خَلْقِیْ فَحَسِّنْ خُلُقِیْ

اے اللہ! جیویں توں میری صورت چنگی بنائی۔ انج میرے اخلاق دی چنگے کر دے۔

جدوں کسے عورت نوں نکاح کر کے گھر وچ لیاوے یاں کوئی جانور خریدے۔ تاں ایہہ دُعا پڑھے

اَللّٰھُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُکَ خَیْرَھَا وَخَیْرَ مَا جَبَلْتَھَا عَلَیْہِ وَاَعُوْذُبِکَ مِنْ شَرِّھَا وَشَرِّ مَا جَبَلْتَھَا عَلَیْہِ۔

Marfat.com

اے اللہ! میں تیجھوں ایہدی بھلائی تے ایہدے اخلاق تے عادتاں دی بھلائی دا سوال کردا ہاں تے اوہدے شر تے اوہدے اخلاق تے عادتاں دے شر توں تیری پناہ چاہندا ہاں۔ ایہنوں پڑھ کے بیوی دے متھے دے وال پھڑ کے برکت دی دعا کرے تے جے اُوٹھ خریدیا ہووے۔ تاں اُتوں اوہدا کوہان پھڑ کے ایس دعا نوں پڑھے۔

(مشکوٰۃ شریف)

لاڑے نوں انج مبارک بادی دیوے

بَارَكَ اللّٰهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكُمَا وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِيْ خَيْرٍ

(مشکوٰۃ)

اللہ تینوں برکت دیوے تے تہانوں دوہاں اُتے برکت نازل کرے تے تُساں دوہاں دا خوب نباہ کرے۔

جدوں بیوی نال ہم بستری دا ارادہ کرے تاں ایہہ دُعا پڑھے۔

بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطٰنَ مَا رَزَقْتَنَا۔

اللہ دا ناں لے کے میں ایہہ کم کردا ہاں۔ اے اللہ! اُتوں سانوں شیطان توں بچاتے جیہڑی اولاد توں سانوں دیویں۔ اوہدے توں شیطان نوں دُور رکھ۔

(ایس دعا نوں پڑھ لین دے بعد اوس ویلے دی ہمبستری نال

Marfat.com

جیہڑی اولاد جمے گی۔ شیطان اوہنوں کدی ضرر نہ اپڑا سکے گا۔
(بخاری تے مسلم)

صحبت کرن ویلے جدوں منی خارج ہووے تاں دل وچ ایہہ دعا پڑھے۔

اَللّٰھُمَّ لَا تَجْعَلْ لِشَیْطٰنٍ فِیْمَا رَزَقْتَنِیْ نَصِیْبًا۔

اے اللہ جیہڑی اولادتوں مینوں دیویں۔ اوہدے وچ شیطان دا کجھ حصہ نہ بنا۔

فائدہ: ستویں دن بچے دا ناں رکھے تے عقیقہ کرے۔ جدوں بچہ جمے تاں اللہ تعالیٰ دے کیے نیک بندے دے کول لے جاوے تے اوہدے کولوں برکت دی دعا کرائے تے کھجور یاں چھوہارے یاں کوئی ہور چیز اوہدے کولوں چبوا کے بچے دے منہ وچ پواوے۔ جدوں بچہ بولن لگے تاں سب توں پہلاں لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ سکھا وے تے ایہہ آیت وی یاد کرائے۔

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ لَمْ یَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ یَکُنْ لَّہٗ شَرِیْکٌ فِی الْمُلْکِ وَلَمْ یَکُنْ لَّہٗ وَلِیٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَکَبِّرْہُ تَکْبِیْرًا۔

پورا چن ویکھے تاں ایہہ دعا پڑھے۔ (حصن)

اَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنْ شَرِّ ھٰذَا

Marfat.com

میں اللہ دی پناہ چاہندا ہاں - ایہدے شر کولوں

جدوں غصّہ آوے یاں کھوتے یاں کُتے دی آواز سُنے یاں بُرے وسوسے آؤن تاں ایہہ دُعا پڑھے -

اَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ

میں اللہ دی پناہ چاہندا ہاں شیطان ردے ہوئے کولوں -

تے جدوں کُکڑ دی آواز سُنے تاں اللہ کولوں اوہدے فضل دا سوال کرے - (مشکوٰۃ - حصن)

جدوں کسے نوں رخصت کرے تاں ایہہ پڑھے -

اِسْتَوْدِعُ اللّٰہَ دِیْنَکَ وَاَمَانَتَکَ وَخَوَاتِیْمَ عَمَلِکَ -

اللہ دے سپرد کردا ہاں - تیرا دین ، تیری امانت داری دی صفت تے تیرے عمل دا نتیجہ -

جدوں سفر دا ارادہ کرے تاں ایہہ پڑھے

اَللّٰھُمَّ بِکَ اَصُوْلُ وَبِکَ اَحُوْلُ وَبِکَ اَسِیْرُ (حصن)

اے اللہ! میں تیری اِی مدد نال دشمناں اُتے حملہ کردا ہاں تے تیری مدد نال اوہدے دفع کرن دی تدبیر کردا ہاں تے تیری ای مدد نال چلدا ہاں -

Marfat.com

جدوں سوار ہون لگے تے رکاب یاں (پائیدان) اُتے پیر رکھے تاں بسم اللہ آکھے تے جدوں جانور دی کنڈ یاں سیٹ اُتے جا بیٹھے تاں اَلْحَمْدُ لِلّٰہ آکھے فیر ایہہ آیت پڑھے۔

سُبْحٰنَ الَّذِیْ سَخَّرَ لَنَا ھٰذَا وَمَا کُنَّا لَہٗ مُقْرِنِیْنَ وَاِنَّآ اِلٰی رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ ۝ (مشکوٰۃ)

اللہ پاک اے جنہے اوہنوں اساڈے قبضے وچ دے دِتا تے اسیں اوہدی قُدرت دے بغیر اوہنوں قبضے وچ کرن والے نہیں ساں تے بغیر شک دے سانوں اوسے رب وَلے ضرور جانا اے۔

ایہدے بعد تِن وار الحمد للہ تے تِن وار اللہ اکبر آکھے تے فیر ایہہ پڑھے۔

سُبْحٰنَکَ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ فَاغْفِرْ لِیْ فَاِنَّہٗ لَا یَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّآ اَنْتَ۔

اے خدا توں پاک ایں۔ بے شک میں اپنے نفس اُتے ظُلم کیتا۔ توں تے مینوں بخش دے۔ کیوں جے صرف توں اِی گناہ بخشدا ایں۔

جدوں سفر نوں ٹُرن لگے تاں ایہہ پڑھے۔

اَللّٰھُمَّ اِنَّا نَسْئَلُکَ فِیْ سَفَرِنَا ھٰذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوٰی وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضٰی

(مشکوٰۃ)

اے اللہ اسیں تیتھوں ایس سفر وچ نیکی تے پرہیزگاری دا

Marfat.com

سوال کردے آں تے اوہناں عملاں دا سوال کردے آں۔ جنہاں نال تسیں راضی ہوؤ۔

اَللّٰھُمَّ ھَوِّنْ عَلَیْنَا سَفَرَنَا ھٰذَا وَاطْوِلَنَا بُعْدَہٗ۔

اے اللہ! ساڈے ایس سفرنوں ساڈے اُتے آسان فرمادے تے اوہدا راہ چھیتی چھیتی مُکادے۔

اَللّٰھُمَّ اَنْتَ الصَّاحِبُ فِی السَّفَرِ وَالْخَلِیْفَۃُ فِی الْاَھْلِ

اے اللہ! توں سفر وچ ساڈا ساتھی تے ساڈے پچھے گھر دا کارساز۔

اَللّٰھُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُبِکَ مِنْ وَّعْثَآءِ السَّفَرِ وَکَآبَۃِ الْمَنْظَرِ وَسُوْٓءِ الْمُنْقَلَبِ فِی الْمَالِ وَالْاَھْلِ وَالْوَلَدِ وَالْحَوْرِ بَعْدَ الْکَوْرِ وَدَعْوَۃِ الْمَظْلُوْمِ

اے اللہ! مَیں تیری پناہ چاہندا ہاں۔ سفر دی مشقت توں تے بھیڑی حالت دے ویکھن توں تے پرت کے مال وچ یا اولاد وچ برائی تکن توں تے بنن دے بعد وگڑن توں تے مظلوم دی بد دعا توں۔

جدوں بلندی تے چڑھے تاں اَللّٰہُ اَکْبَرُ پڑھے۔ تے جدوں بلندی توں لتھے تاں سُبْحٰنَ اللّٰہِ آکھے تے جدوں کسے میدان یاں پانی وگن والی نیویں تھاں توں لنگھے۔ تاں لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَاللّٰہُ اَکْبَرُ پڑھے۔ جے پیر

Marfat.com

نِلاک حیاوے یاں ایکیڈنٹ ہوجائے تاں بسم اللہ آکھے۔
(حصن)

بحری جہازیاں کشتی اُتے سوار ہووے تاں ایہہ پڑھے۔

بِسْمِ اللّٰہِ مَجْرٖیھَا وَمُرْسٰھَا اِنَّ رَبِّیْ لَغَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ وَمَا قَدَرُوا اللّٰہَ حَقَّ قَدْرِہٖ وَالْاَرْضُ جَمِیْعًا قَبْضَتُہٗ یَوْمَ الْقِیٰمَۃِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِیّٰتٌ بِیَمِیْنِہٖ سُبْحٰنَہٗ وَتَعَالٰی عَمَّا یُشْرِکُوْنَ

اللہ دے ناں دے نال اے۔ ایہدا ٹُرنا تے رُکنا۔ بے شک میرا پروردگار ضرور بخشنے والا تے مہربان اے تے کافراں نے خدا نوں نہ پچھانیا۔ جیویں کہ اوسنوں پچھاننا چاہیدا اے۔ حالاں کہ قیامت دے دیہاڑے ساری زمین اوہدی مُٹھی وچ ہووے گی۔ تے آسمان اوہدے سجے ہتھ وچ ولھٹے ہون گے۔ اوہ پاک اے تے ایس عقیدے توں برتر اے۔ جیہڑا مُشرک شرکیہ عقیدہ رکھدے نیں۔

جدوں کِسے منزل یاں ریلوے ٹیشن یاں موٹر سٹینڈ اُتے اُترے۔ تاں ایہہ دُعا پڑھے

اَعُوْذُ بِکَلِمَاتِ اللّٰہِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

Marfat.com

اللہ دے پورے کلمیاں لئی اللہ دی پناہ چاہندا ہاں
ادہدی مخلوق دے شر کولوں۔
ایہدے پڑھ لین نال کوئی چیز اوتھوں پرتن نیکر اوہنوں
ضرر نہ اپڑائے گی۔ (مسلم)

جیہڑے شہر یا بستی وچ جانا ہووے۔ جدوں اوہ نظر آئے تاں ایہہ پڑھے۔

اَللّٰھُمَّ رَبَّ السَّبْعِ وَمَآ اَظْلَلْنَ وَ
رَبَّ الْاَرْضِیْنَ السَّبْعِ وَمَآ اَقْلَلْنَ وَرَبَّ الشَّیٰطِیْنَ
وَمَآ اَضْلَلْنَ وَرَبَّ الرِّیَاحِ وَمَا ذَرَیْنَ فَاِنَّا
نَسْئَلُکَ خَیْرَ ھٰذِہِ الْقَرْیَۃِ وَخَیْرَ اَھْلِھَا وَ
نَعُوْذُ بِکَ مِنْ شَرِّھَا وَشَرِّ اَھْلِھَا وَشَرِّ مَا فِیْھَا

اے اللہ جو ستاں آسماناں تے اوہناں سب چیزاں دا اے
جیہڑیاں اسماناں دے تھلے ہیں۔ تے جیہڑیاں ستاں زمیناں
تے اوہناں سب چیزاں دا رب اے۔ جو کجھ اوہناں دے
اُتے اے۔ تے جیہڑا شیطاناں دا تے اوہناں سبھناں دا رب
اے۔ جنہاں نوں شیطاناں نے گمراہ کیتا اے تے جیہڑا ہواواں
دا تے اوہناں چیزاں دا رب اے۔ جنہاں نوں ہواواں نے
اُڈایا اے۔ ایس لئی اسیں تیکوں ایس آبادی دی تے اوہدے
واسیاں دی خیر دا سوال کردے ہاں تے اوہدے شر توں تے
اوہدی آبادی دے شر توں تے اوہناں چیزاں دے شر توں

Marfat.com

تے اوہدی آبادی دے شُرتوں تے اوہناں چیزاں دے شَرتوں تیری پناہ چاہندے ہاں - جیہڑے اوہدے اندر ہَین -

جدوں کِسے شہر یاں بستی وچ داخل ہون لگے تاں تِن وار ایہہ پڑھے -

اَللّٰھُمَّ بَارِکْ لَنَا فِیْھَا

اے اللہ ! توں سانوں ایہدے وچ برکت دے -

تے فیر ایہہ دعا پڑھے -

اَللّٰھُمَّ ارْزُقْنَا جَنَاھَا وَحَبِّبْنَآ اِلٰٓی اَھْلِھَا وَ حَبِّبْ صَالِحِیْٓ اَھْلِھَآ اِلَیْنَا - (طبرانی)

اے اللہ ! توں سانوں ایہدے میوے نصیب فرما تے ایتھوں دے واسیاں دے دِلاں وچ ساڈی محبت تے ایتھوں دے نیک لوکاں دی محبت ساڈے دِلاں وچ پیدا فرما -

جدوں سفر توں پرتے تاں ہر بلندی دِکھائی دِتے تِن وار اَللّٰہُ اَکْبَر آکھے تے فیر ایہہ پڑھے -

لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَحْدَہٗ لَا شَرِیْکَ لَہٗ لَہُ الْمُلْکُ وَلَہُ الْحَمْدُ وَھُوَ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ آئِبُوْنَ تَآئِبُوْنَ عَابِدُوْنَ سَاجِدُوْنَ لِرَبِّنَا حَامِدُوْنَ

Marfat.com

صَدَقَ اللّٰہُ وَعْدَہٗ وَنَصَرَ عَبْدَہٗ وَھَزَمَ الْاَحْزَابَ وَحْدَہٗ

(بخاری تے مسلم)

اللہ دے سوا کوئی عبادت دے لائق نہیں اوہ اکلا اے - اوہدا کوئی شریک نہیں - اوہدے لئی اِی مُلک اے تے اوہدے لئی سب تعریف اے تے اوہ ہر چیز اُتے قادر اے - اسیں پرتن والے آں - توبہ کرن والے ہاں - اللہ دی بندگی کرن والے ہاں - سجدہ کرن والے ہاں - اپنے رب دی حمد کرن والے ہاں - اللہ نے اپنا وعدہ سچ کر دِتا تے اپنے بندے دی مدد کیتی تے اوہدے مخالف لشکراں نوں شکست دِتی -

جدوں سفر توں پرت کے گھر وچ داخل ہووے تاں ایہہ دعا پڑھے -

اَوْبًا اَوْبًا لِرَبِّنَا تَوْبًا لَا یُغَادِرُ عَلَیْھَا حَوْبًا -

میں پرت آیا ہاں - میں پرت آیا ہاں - اپنے رب دے سامہنے - ایسی توبہ کردا ہاں - جیہڑی ساڈے اُتے کوئی گناہ نہ چھڈے - (حصن)

جدوں دُوجے نوں کسے پریشانی یاں مُصیبت یاں بُرے حال وچ ویکھے تاں ایہہ دعا پڑھے -

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ عَافَانِیْ مِمَّا ابْتَلَاکَ بِہٖ وَفَضَّلَنِیْ عَلٰی کَثِیْرٍ مِّمَّنْ خَلَقَ تَفْضِیْلًا -

Marfat.com

سب تحریفاں اللہ لئی نیں۔ جنہے میتوں ایس حال توں بچایا۔ جیہدے وچ تینوں مبتلا کیتا تے اوہنے اپنی بوہت ساری مخلوق اُتے میتوں فضیلت دِتی۔

ایہدی فضیلت ایہہ ہے کہ ایہدے پڑھ لیئن نال اوہ مصیبت ہاں پریشانی پڑھن والے نوں نہ اپڑے گی۔ جیہدے وچ اوہ مبتلا سی۔ جنہوں ویکھ کے ایہہ دعا پڑھی اے۔

(مشکوٰۃ)

تنبیہہ: جے اوہ شخص مصیبت وچ مبتلا ہووے۔ تاں ایس دعا نوں ہولی پڑھے۔

جدوں قبرستان وچ جاوے تاں ایہہ دعا پڑھے

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا اَهْلَ الْقُبُوْرِ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَنَا وَلَكُمْ وَاَنْتُمْ سَلَفُنَا وَنَحْنُ بِالْاَثَرِ (ترمذی)

اے قبراں والیو۔ تہاڈے اُتے سلام ہووے۔ سانوں تے تہانوں اللہ بخشے۔ تسیں ساتھوں پہلے چلے گئے تے اسیں پچھوں آؤن والے آں۔

مجلس وچوں اُٹھن توں پہلاں تن وار ایہہ پڑھے

سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ

اے اللہ توں پاک ایں تے میں تیری حمد بیان کردا ہاں۔ میں گواہی دیندا ہاں کہ تیرے سوا کوئی عبادت دے لائق نہیں۔ میں تیتھوں

Marfat.com

معافی چاہندا ہاں تے تیرے سامہنے توبہ کردا ہاں۔

بے قراری دے وقت دی دعا

یَا حَیُّ یَا قَیُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ اَسْتَغِیْثُ (مشکوٰۃ)

اے زندہ اے قائم رہن والے۔ میں آپ دی رحمت دا اُمیدوار ہاں۔

جدوں دُشمناں دا خوف ہووے تاں ایہہ دُعا پڑھے۔

اَللّٰھُمَّ اِنَّا نَجْعَلُكَ فِیْ نُحُوْرِھِمْ وَنَعُوْذُبِكَ مِنْ شُرُوْرِھِمْ (ابوداؤد)

اے اللہ اسیں تینھوں ایہناں دُشمناں دے سینیاں وچ تصرف کرن والا بنا ندے ہاں تے اوہناں دیاں شرارتاں توں تیری پناہ چاہندے ہاں۔

قرض دی ادائیگی دی دعا

اَللّٰھُمَّ اکْفِنِیْ بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَاَغْنِنِیْ بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ۔ (ترمذی)

اے اللہ حرام توں بچا ندیاں ہویاں اپنے حلال دے ذریعے توں میری کفالت فرما تے اپنے فضل دے ذریعے توں مینوں دُوجیاں سبھالوں بے نیاز کردے۔

جدوں کوئی مُصیبت اَپڑے (بھانویں کنڈا اِی لگ جائے) تاں ایہہ دُعا پڑھے۔

Marfat.com

اِنَّا لِلّٰہِ وَ اِنَّا اِلَیْہِ رَاجِعُوْنَ

بے شک اسیں اللہ اِی لئی ہاں تے اسیں اللہ اِی ولے پرتن والے ہاں۔

جدوں کسے مریض دی عیادت نوں جاوے تاں اوہنوں اِنج آکھے۔

لَا بَأْسَ طَهُوْرٌ اِنْ شَآءَ اللّٰہُ (مشکوٰۃ)

کجھ حرج نہیں۔ ایہہ بیماری انشاء اللہ تہانوں گناہواں توں پاک کر دے گی۔

بارش لئی تن وار اِنج پڑھے

اَللّٰھُمَّ اَغِثْنَا

اے اللہ! اساڈے اُتے مینہہ برسا

جدوں بدّل آؤندا نظر لوے تاں ایہہ دُعا پڑھے

اَللّٰھُمَّ اِنَّا نَعُوْذُبِكَ مِنْ شَرِّ مَآ اُرْسِلَ بِہٖ

اَللّٰھُمَّ صَیِّبًا نَّافِعًا۔

اے اللہ! اسیں تیری پناہ چاہندے ہاں۔ ایس چیز دی برائی توں۔ جنہوں لے کے گھلیا گیا اے۔ اے اللہ! ایس بدّل توں ہوئے نفع دین والا بنا دے۔

تمّت بالخیر

Marfat.com

Marfat.com

معاون اشاعت

جناب محمد لطیف خاں آف برج اٹاری

شرق پور روڈ ضلع شیخوپورہ پنجاب

Marfat.com